

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA PRÁVA

Nepřímé daně v České republice a Spojených státech amerických
Indirect Taxes in the Czech Republic and The United States of America

Student : Bc. Adéla Havlíková

Vedoucí diplomové práce : JUDr. Petr Mrkývka, Ph.D.

Ostrava 2013

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra práva

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Adéla Havlíková**
Studijní program: N6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6208T011 Ekonomika a právo v podnikání
Téma: **Nepřímé daně v České republice a Spojených státech amerických**
Indirect Taxes in the Czech Republic and The United States of America

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Vymezení základních pojmů a definic
 3. Systém nepřímých daní v České republice
 4. Systém nepřímých daní ve Spojených státech amerických
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

BENDA, Václav a Ladislav PITNER. *Daň z přidané hodnoty s komentářem k 1. 4. 2012*. Olomouc: ANAG, 2012. ISBN 978-80-7263-741-6.
BREDERODE, Robert F. van. *Systems of general sales taxation: theory, policy and practice*. Austin: Wolters Kluwer, 2009. 365 s. ISBN 978-904-1128-324.
KOBÍK, Jaroslav. *Daňový řád*. Praha: Svaz účetních, 2012. 64 s. ISBN 978-80-87367-30-8.
TYSON, Eric, Margaret MUNRO a David SILVERMAN. *Taxes 2009 For Dummies*. 3rd edition. New Jersey: John Wiley & Sons Inc, 2008. 552 s. ISBN 978-0-470-24951-2.

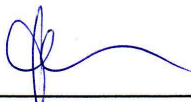
Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

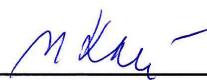
Vedoucí diplomové práce: **JUDr. Petr Mrkývka, Ph.D.**

Datum zadání: 23.11.2012

Datum odevzdání: 26.04.2013

JUDr. Bohuslav Halfar
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

„Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou diplomovou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně a uvedla jsem veškerou použitou literaturu a další prameny.“

Ostrava, 26. dubna 2013

Bc. Adéla Havlíková

Poděkování

Tímto upřímně děkuji panu JUDr. Petru Mrkývkovi, Ph.D., svému vedoucímu práce, za cenné rady, připomínky a odbornou pomoc, zájem a ochotu při vypracování této diplomové práce.

Obsah

1	Úvod	2
2	Americký daňový systém	4
2.1	Daňová historie USA	4
2.2	Základní charakteristika systému.....	6
2.3	Analýza systému daní v jednotlivých státech federace.....	7
2.4	Základní koncept amerického daňového systému.....	10
2.4.1	Rozdělení daní	10
2.5	Daňová kvóta a daňové určení.....	13
2.6	Tvorba daňové legislativy	15
2.7	Správa daní.....	16
2.7.1	Federální správa daně	17
2.7.2	Státní správa daně.....	20
2.7.3	Lokální správa daně.....	20
3	Sales Tax - Daň z prodeje.....	21
3.1	Historie daně z prodeje	22
3.2	Daň z hrubého příjmu	25
3.3	Daň z prodeje v jednotlivých státech	26
3.4	Daň z prodeje a férovost	40
3.5	Daň z prodeje v podnikání	42
3.6	Příjem a stabilita	43
3.7	Tlak na vyšší daňové sazby.....	45
3.8	Daňová osvobození	46
3.9	Tlak na zjednodušení daňového systému	48
3.10	Aplikace daně z prodeje na služby.....	48
3.11	Aplikace daně z prodeje na internetové transakce	50
3.12	Daňové prázdniny	53
3.13	Perspektiva daně z prodeje.....	55
4	Spotřební daně	57
4.1	Spotřební daň z paliv	58
4.2	Spotřební daň z cigaret.....	60
4.3	Důvody pro vybírání spotřební daně.....	61
4.3.1	Minimalizace spotřeby	61
4.3.2	Společenské výdaje.....	62
4.3.3	Poplatek za využívání.....	62
4.3.4	Příjem a stabilita	63
4.4	Návrhy reforem pro spotřební daň.....	64
4.4.1	Redukce regresivity	64
4.4.2	Vylepšení růstu příjmu	64
5	Komparace daňového mechanismu ČR a USA.....	66
5.1	Komparace DPH (ČR) a daně z prodeje (USA).....	70
5.2	Komparace spotřební daně.....	74
6	Závěr	77
7	Seznam použité literatury	80
8	Seznam použitých zkratk	86
9	Prohlášení o využití výsledků diplomové práce	87
10	Seznam příloh	88

1 Úvod

Daň je zákonem určená povinná platba do rozpočtu autority, která je oprávněna ji vyhlásit. Vyznačuje se neúčelovostí (nikdo v okamžiku, kdy platí daň, neví, co bude z těchto prostředků financováno) a neekvivalentností (ukládá se jako jednostranná povinnost bez nároku plátce na plnění ze strany vyhlášující autority). Důvodem existence daní je nutnost získat prostředky na financování veřejného sektoru – k financování funkcí státu a veřejné správy. Daně jsou placeny daňovým poplatníkem pravidelně v určitých intervalech nebo při určitých okolnostech, např. darování nebo dědění.

Daňová politika je součástí finanční politiky každého státu. Jde o souhrn opatření, které upravují daňovou soustavu a praxi - zavádění a vymáhání daní, sazby daní atd. Soustava daní platných v příslušném státě v členění podle jejich účelu a vnějších technických znaků vytváří daňový systém.

Daňový systém jakožto souhrn zásad upravujících ukládání a vybírání daní, tvoří část veřejné správy. Proto lze z historického hlediska o daňovém systému států mluvit teprve tenkrát, když se vlastní veřejná správa již utvořila. Daňový systém se tudíž nevyvíjel hned se založením státu, nýbrž mnohem později. V téměř všech státech starého věku byly státní výdaje hrazeny původně ze jmění státu samého (z výnosu panovnických statků, dolů atd.) a teprve později, když nutné státní výdaje rostly, bylo zapotřebí postarat se o další zdroje příjmů. Tyto zdroje v počátku tvořily nepravidelné, více méně určité dávky, vybírané dle jmění jednotlivců (původně zpravidla dle jmění nemovitého), až vývojem dospěly k pevným a pravidelným dávkám, tedy daním.

Většina dnešních daňových systémů rozlišuje daně reálné (například domovní, pozemková), pro něž je rozhodující zdaňovaný základ, a daně osobní, stanovené s přihlédnutím k podmínkám poplatníka. Nejčastější je však členění daní na přímé a nepřímé – přímé daně postihují zdaňovaný příjem při jeho vzniku, nepřímé při jeho upotřebení (jsou vybírané v ceně zboží).

Ve vyspělých evropských zemích státní rozpočty stále více spoléhají na příjmy z nepřímých daní jako jsou daň z přidané hodnoty (DPH), Value Added Tax (VAT) nebo daň ze zboží a služeb Goods and Services Tax (GST). Současně klesá význam majetkových daní. Vysoké zdanění příjmů má totiž neblahý vliv na ekonomickou aktivitu lidí, firem

i zahraničních investorů. Do popředí zájmu většiny vlád se proto dostávají nepřímé daně, především daň z přidané hodnoty. Jsou sice o něco náročnější na vykazování a zpracování účetních dat, ale na druhé straně zajišťují státu stabilní příjmy v průběhu celého fiskálního období a také se státu lépe vybírají

Tato diplomová práce má být obsahově zaměřena na daňový systém státu mimo evropské společenství, konkrétně na světovou velmoc USA, a to především z pohledu právě aplikace a fungování systému nepřímých daní. Má být vysledován rozdílný způsob uplatňování daňových povinností v této ekonomicky vyspělé zemi ve srovnání se známým systémem daní v České republice, potažmo v zemích Evropské unie.

V úvodních kapitolách je v krátkosti popsán historicky vývoj daňového systému USA, jeho současná podoba a především je analyzováno a porovnáváno jiné daňové klima v různých státech americké federace. Následné kapitoly práce jsou věnovány systému správy daní v americkém daňovém systému, jeho jednotlivým úrovním od federální po lokální správu daní.

Z velkého množství nepřímých daní budou ve dvou obsáhlých kapitolách diplomové práce popsány dvě nejdůležitější a nejvyužívanější nepřímé daně v americkém daňovém systému, tedy daň spotřební a daň z prodeje.

Závěrečná kapitola bude zaměřena na komparaci amerického daňového systému nepřímých daní se stavem daňové politiky České republiky. Na některých příkladech bude uvedeno a jasně deklarováno, že ač je podstata nepřímých daní v obou zemích podobná, skutečná realizace správy a výběru těchto daní včetně podílů nepřímých daní na celkovém daňovém výběru obou států je značně rozdílný.

Cílem této práce je seznámit se systémem nepřímých daní v USA a provést analogické porovnání s českým daňovým systémem nepřímých daní, především daně z přidané hodnoty (daně z prodeje) a daně spotřební.

2 Americký daňový systém

Spojené státy americké jsou státním uspořádáním federace, která zahrnuje 50 jednotlivých států¹. Hlavním městem je Washington, D. C. (Kolumbijský distrikt). Kromě toho k USA náleží ještě tzv. nezačleněná území a teritoria - přidružený stát Portoriko, izolované americké území Americké Panenské ostrovy, nezačleněné území Americká Samoa, která sice spadá pod správu USA, nicméně se na ni vztahují jen části americké ústavy, a to ty, o kterých to pro daná území vyhlásí Kongres. Dále k americkému území můžeme zařadit společenství Severních Marian a Guam, což jsou tzv. volně přidružené státy. Výše uvedená teritoria nepodléhají americké daňové legislativě a nevztahují se na ně ani smlouvy o zamezení dvojího zdanění, jež jsou Spojenými státy uzavírány.

2.1 Daňová historie USA

Před rokem 1776 byly americké kolonie povinny odvádět daně Spojenému království.² Daně z majetku a nemovitostí byly zavedeny již v roce 1634. V roce 1673 britský parlament uvalil daň i na dovážené zboží z kolonií, čímž vznikla první daňová administrativa na území budoucích Spojených států. Všechny další daně byly stále vybírány Parlamentem. Mnoho kolonií a britských držav přejalo později tuto původní daň z pozemků a nemovitostí jako novou daň z majetku.

Podle článku 8 Článků Konfederace neměla federální vláda Spojených států pravomoc vybírat daně. Tato pravomoc náležela jen samostatným státům. Ústava z roku 1787 zmocnila tuto vládu k výběru daní, ale požadovala, aby některé z těchto daní nadále vybíraly samy státy a to v poměru ku svému obyvatelstvu.

V roce 1796 státní a místní vlády ve čtrnácti z patnácti států začaly zdaňovat půdu. Stát Delaware zdaňoval příjem z majetku. Během americké občanské války byly položeny základy pro vytvoření prvního jednotného systému zdanění majetku. Pro mnoho států byla právě tato daň hlavním příjmem financí. Nicméně počátkem 20. století začíná narůstat podíl a důležitost

¹ LÁCHOVÁ, Lenka. *Daňové systémy v globálním světě*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2007, 271 s. ISBN 978-80-7357-320-1.

² BROWNLEE, W. *Federal taxation in America: a short history*. Vyd. 2. New York, NY: Cambridge University Press, 2004, 288 s. ISBN 05-215-4520-X.

nehmotného majetku, jako například podnikové akcie, což vedlo k tomu, že státy začínají transformovat svůj daňový systém.

Daně z příjmu byly nejdříve přijaty v rámci kolonií. Kombinovaly prvky jak daně z příjmu, tak daně z majetku a tento způsob přetrval až do roku 1776. První federální daň z příjmu byla jako součást zákona o příjmech (Revenue Act) přijata již v roce 1861 a jejím hlavním cílem bylo pomoci splatit válečné náklady spojené s americkou občanskou válkou. Následně shledal Nejvyšší soud tyto daně jako protiústavní, jelikož nebyly míněny pro všechny státy. V roce 1913 byl schválen Šestnáctý dodatek, jenž dovoloval federální vládě vybírat daň z příjmu bez toho, aniž by byla uvalena na všechny státy federace. Tato daň zahrnovala nejen individuální, ale také podnikové příjmy. Dle tohoto dodatku se tedy jednalo o příjem, jenž pocházel z jakéhokoliv zdroje. Slevy na daně byly dovoleny pouze u výdajů podnikových.

V roce 1918 byla původní daň rozšířená o zahraniční příjmy a konkrétnější definice příjmových a slevových položek. Mnoho aspektů současného daňového systému bylo přijato během roku 1926, kdy bylo americké právo kodifikováno. Daň z příjmu, nemovitosti, darovací a spotřební daň byly kodifikovány v Zákoně č. 26, také známém jako Zákoník vnitřních příjmů. Novelizován byl ještě v roce 1954 a v téhle podobě platí nadále.

Federální daně byly pozměněny především během první světové války. V roce 1921 bohatí průmyslníci a později ministr financí Andrew Mellon vymysleli sérii značných příjmových úlev. Mellon je vysvětloval tak, že daňové úlevy povzbudí růst ekonomiky a průmyslu. Poslední taková úleva v roce 1928 byla následována Velkou depresí v roce 1929. V pozdějším stádiu deprese se daně opět zvedly a během druhé světové války, za prezidentství Johnsona, Nixona a Reagana, byly daňové sazby značně zredukovány. Další daňové úlevy pro korporace a horní daňové skupiny byly přijaty až během druhého vládního období prezidenta George W. Bushe.

Mnoho států se v této době opírala hlavně o příjem z daně z prodeje. Nicméně na počátku druhé světové války měly pouze dvě města (New York a New Orleans) uzákoněny lokální daň z prodeje.

Federální daň z nemovitostí byla představena až v roce 1916 a darovací daň v roce 1924. Na rozdíl od mnoha dědických daní, darovací daň a daň z nemovitosti byly vybírány od

převodce, namísto od příjemce. Mnoho států přejala buď dědické daně nebo daně z nemovitosti, jenž se vypočítávaly jako částka, která mohla být odečtena pro federální účely.

Po roce 1990 tvoří tyto daně 1% příjmu do federální pokladny. Všechny vlády v rámci Spojených států nabízejí možnosti daňového osvobození pro konkrétní příjem, majetek nebo osobu. Tyhle výjimky mají svůj původ v daňové teorii, federální a státní daňové historii a v Ústavě Spojených států amerických.

2.2 Základní charakteristika systému

Spojené státy americké jsou typem státního zřízení federace, tedy daně jsou ukládány jednak na federální úrovni a jednak také na úrovni jednotlivých států.³ V některých případech jsou daně ukládány i místními municipalitami. V rámci těchto samostatných jednotek můžeme najít mnoho odlišností, naproti tomu federální legislativní úprava je všude stejná, takže zde nedochází k problémům financování federálního rozpočtu, do kterého přibývají ze všech států a municipalit shodné částky. Tím, že jednotlivé státy vybírají daně pod svou vlastní samosprávou, vzniká v rámci států konkurenční prostředí. Toho státy využívají k přilákání daňových poplatníků a jejich příjmů jako jsou důchody, obraty firem, dividendy a úroky. Těmito státy jsou převážně ty, které potřebují zvýšit svou atraktivitu z různých důvodů – klimatických, geografických, dopravních, typu osídlení, převažující ekonomické činnosti atp.

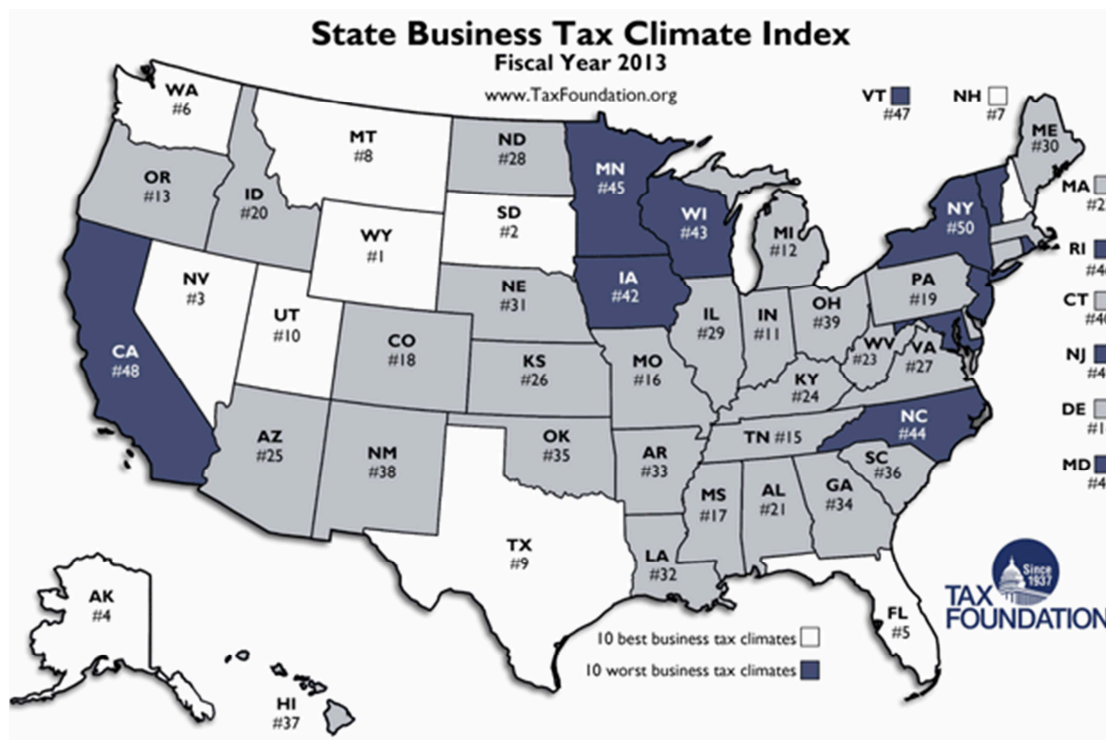
Naopak státy, které jsou pro tyto důvody považovány již za atraktivní, si mohou dovolit nasadit vyšší sazby daní. Dle zpráv Ministerstva práce Spojených států lze zaznamenat přesun jednotlivých pracovních míst z jednoho státu USA do druhého, což je daleko častější migrační proces než přemísťování ze Spojených států do zahraničí. Tuto migraci musí brát v potaz hlavně zákonodárci při tvorbě daňových zákonů a nasazování nových sazeb. I když soupeření mezi jednotlivými státy vede ke snižování daní, ve skutečnosti roste poptávka po místních a státních veřejných službách jako je vzdělávání, zdravotní péče a kvalitní soudnictví. Podle srovnání z 90. let jsou hlavním atributem rozhodování o umístění investic především porovnání veřejných výdajů v různých státech federace. Novější studie ukazují, že investoři se v současných podmínkách rozhodují mezi americkým nebo zahraničním trhem.

³ LÁCHOVÁ, Lenka. *Daňové systémy v globálním světě*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2007, 271 s. ISBN 978-80-7357-320-1.

2.3 Analýza systému daní v jednotlivých státech federace

Porovnání jednotlivých států USA se dlouhodobě věnuje nezávislá nezisková organizace Tax Foundation, která monitoruje fiskální politiku na všech úrovních. Jednotlivé komparace komplikuje fakt, že některé státy na určitých úrovních nevybírají určité typy daní. Například stát New York uplatňuje daň z prodeje ve výši 4%, zatímco municipální daň se pohybuje v rozmezí od 3% do 3,75%. Sousední Connecticut sice uplatňuje vyšší sazbu této daně na hodnotě 6,35%, ale na nižších úrovních se tato daň už nevybírá.

Státní a daňové zatížení je určeno jako procento příjmu, které daňový poplatník zaplatí formou municipálních a státních daní. Podle tohoto ukazatele lze zjistit nejpříznivější daňové prostředí pro daný rok. Celkové daňové zatížení každého z padesáti států se od sebe liší jen velmi málo. To logicky vyplývá z toho, že státní a místní samosprávy financují podobné aktivity jako je veřejné školství, doprava, zdravotní programy, a to často pod rámcem stejného federálního záměru. Navíc daňová soutěž, která funguje mezi státy, může způsobit jen krátkodobé dramatické rozdíly mezi jednotlivými úrovněmi zdanění. Proto není překvapením, že nepatrné změny ve zdanění nebo příjmu mohou způsobit lehký posun na žebříčku, kdy rozhodne pouze jeden procentuální bod. Nicméně zatímco státy shlukující se kolem sebe v centru hodnocení se od sebe liší jen pár procenty, státy na stejné horní nebo spodní hranici mají podstatně vyšší či nižší daňové zatížení.

Obr 2.1 Index podnikatelského klimatu ve státech
Zdroj: Tax Foundation⁴

Index pro rok 2013 zaznamenává pro každý stát daňové klima ke dni 1.července 2012, což je první den standardního státního fiskálního roku⁵. Absence hlavních daní je dominantním faktorem, který umísťuje vybrané státy na přední pozice žebříčku států s nejpriznivějším klimatem k podnikání. Majetkové daně a pojištění v nezaměstnanosti jsou sice vybírány v každém státě, nicméně ne každý stát k nim vybírá jednu, nebo více dalších hlavních daní, mezi které řadíme daň z příjmu korporací, fyzických osob nebo daň z prodeje. Wyoming, Nevada a Jižní Dakota nevybírají příjmové daně, Aljaška ve svém daňovém systému nezahrnuje daň z příjmu fyzických osob ani daň z prodeje, na Floridě není vybírána daň z příjmu fyzických osob a New Hampshire nebo Montana nevybírají daň z prodeje.

Žebříček států s nejvhodnějším podnikatelským klimatem vypadá takto:

⁴ TAX FOUNDATION. 2013 State Business Tax Climate Index [online]. 9.10.2012 [cit. 2013-04-10]. Dostupné z: <http://taxfoundation.org/article/2013-state-business-tax-climate-index>

⁵ Tamtéž

1. Wyoming
2. South Dakota
3. Nevada
4. Alaska
5. Florida
6. Washington
7. New Hampshire
8. Montana
9. Texas
10. Utah

Závěr pro toto hodnocení je jednoduchý. Stát, který dostatečně zvýší příjem z vedlejších daní za jinak neměnných okolností, má výhodu nad státy, které vybírají každou daň, kterou jim federální právo umožňuje.

Navzdory průměrnému korporátnímu zatížení se stát New York umístil na žebříčku států s nejprůznivějším klimatem k podnikání ve fiskálním roce 2013 na spodních příčkách, a to díky nejvyšším daním z příjmu fyzických osob, šestému nejhoršímu pojištění v nezaměstnanosti a šestým nejvyšším zatížením majetkových daní. Státy spodní desítky mají společný problém, a tím je složitý a nejednotný systém s poměrně vysokými sazbami:

41. Maryland
42. Iowa
43. Wisconsin
44. North Carolina
45. Minnesota
46. Rhode Island
47. Vermont
48. California
49. New Jersey
50. New York

Největší pokrok za fiskální rok 2013 prodělal stát Maine, a to díky zrušení alternativních minimálních daní a změně v nakládání se ztrátami z čistých operací, což jej posunulo z 37. pozice na 30. pozici. Stát Michigan nahradil svou nešikovnou a matoucí daň z přidané hodnoty daní z příjmu korporací s jednotnou sazbou šesti procent, která je navíc osvobozena o některé speciální daňové úlevy.

2.4 Základní koncept amerického daňového systému

Spojené státy mají širokou škálu federálních, státních, lokálních a mimořádných vládních právních předpisů.⁶ Každý z nich vybírá daně pro plné či částečné financování svých aktivit. Daně mohou být uloženy na ten stejný příjem, majetek nebo činnost, často bez toho, aniž by docházelo k vzájemnému vyrovnání. Daně jsou vybírány odlišně na různých úrovních legislativního systému. Daně z příjmu se vybírají jak na úrovni federální, tak na úrovni státní. Daně majetkové jsou vybírány pouze státy a municipalitami, nicméně i zde mohou existovat mnoho vlastních norem, které zdaňují ten stejný majetek. Na federální i státní úrovni jsou vybírány daně spotřební i daně z prodeje.

Daně jsou uloženy jak na fyzické osoby, tak i podnikatelské subjekty, fondy a další formy organizací. Jsou vybírány z majetku, příjmu, transakcí, transferových plateb, dovozu zboží, podnikatelských aktivit a jsou převážně uvaleny na takové daňové poplatníky, pro které je daná daň relevantní. Tudiž daň z nemovitosti je obvykle uvalena na majitele této nemovitosti. Kromě toho určité daně, konkrétněji daň z příjmu, může být uložena členům organizací za aktivity v dané společnosti. Z toho vyplývá, že partneři obchodních společností odvádějí daň z příjmu v rámci svého působení v představenstvu společnosti.

2.4.1 Rozdělení daní

Tak jako u nás lze daňový systém Spojených států rozdělit na daně přímé a nepřímé.

Daně přímé:

Daně z příjmu

Daň z příjmu fyzických osob (Personal Income Tax)

Daň z příjmu právnických osob (Corporation Income Tax)

Daň z kapitálových zisků (Capital Gains Tax)

Daně majetkové

Daň převodová (Transfer tax)

Darovací daň (Gift Tax)

Dědická daň (Estate Tax)

Daň z mezigeneračních převodů (Generation-skipping transfer Tax)

Daň z nemovitostí (Real estate Tax)

Daň z majetku (Property Tax)

Daň silniční (Road usage Taxes- Trucker)

⁶ LÁCHOVÁ, Lenka. *Daňové systémy v globálním světě*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2007, 271 s. ISBN 978-80-7357-320-1.

Nepřímé daně:

Letecké a letištní daně (Air Tax)
Daň z prodeje (Sales tax)
Federální spotřební daň (Federal Excise Tax)
Spotřební daň (Excise Tax) – daň z elektrického proudu, daň z minerálních olejů, daň z tabákových výrobků, daň z kávy, daň z piva, šumivého vína a jeho meziproduktů
Různé druhy komunikačních daní
Daň z paliva (Gasoline Tax)
Daň z hříchu (Sin tax) – daň z tabákových výrobků, alkoholu a hazardních her
Daň z těžby (Severance Tax)
Daň z obratu (Sales tax)
Daň z přepychu (Luxury Tax)
Daň z obytného automobile (Recreational vehicle Tax)
Školní daň (School Tax)
Registrační daň (Trailer registration Tax)
Daň užitková (Utility Tax)
Daň z prodeje nákladních automobile (Vehicle sales Tax)
Daň z debetních účtů (Accounts receivable Tax)
Lékařská daň (Medicare Tax)
Ostatní platby daňového charakteru
Pojistné na sociálním zabezpečení (FICA)
Příspěvek na zdravotní pojištění (FICA)
Příspěvek na federální nezaměstnanost (FUTA)
Příspěvek na státní nezaměstnanost (SUTA)
Dávky sociálního pojištění (Social security Tax)

Daně jsou uvaleny na čistý příjem fyzických osob i korporací.⁷ Státní příslušníci a místní obyvatelé platí daně z příjmů, který nabydou po celém světě. Subjekty plátce daně a jejich práva a povinnosti jsou určeny pravidly daňového účetnictví a obsahují všechny příjmy, které mohou jednotlivci či korporace nabýt. Většina obchodních výdajů redukuje zdanitelný příjem, nicméně i zde existují určité výjimky a limity. Fyzickým osobám je dovoleno krátit svou daň z příjmu o nezdánitelné položky a určité nepodnikatelské výdaje jako úrok z hypotéky, státní či lokální daně, příspěvky na charitu, léčebné a jiné výlohy vzniklé nad rámec procentuálního příjmu. Pravidla pro výpočet zdanitelného příjmu se často liší stát od státu. Federální daňové sazby se pohybují v rozmezí 10% až po 35% zdanitelného příjmu. Státní a lokální sazby se liší dle místní judikatury a to v intervalu 0% až 12,69%. Mnoho z těchto sazeb je dále odstupňováno. Státní daně z příjmu jsou všeobecně odečitatelnými

⁷ CITIZEN FOR TAX JUSTICE. Who pays Taxes in America? [online]. 4.4.2012 [cit. 2013-04-10]. Dostupné z: <http://www.ctj.org/pdf/taxday2012.pdf>

položkami z celkových federálních daní. Spojené státy jsou jedinou zemí na světě, která daní příjem svých obyvatel - nerezidentů stejným způsobem a stejnými sazbami jako své stále obyvatele.

Daně z mezd jsou vybírány na úrovni federální i státní. Je zde zahrnuto i sociální pojištění a zdravotní pojištění, které odvádí jak zaměstnanec, tak i zaměstnavatel s celkovými sazbami 13,3% pro fiskální rok 2013. Zaměstnavatelé jsou dále povinni strhávat daň z příjmu ze mzdy, nezaměstnanecké daně a další odvody

Daně z majetku jsou vybírány místní samosprávou a mnohé z těchto orgánů velmi dbají na dodržování stanovených férových hladin na místním trhu nemovitostí. Školy a další úřední orgány jsou vedeny speciální daňovou správou a jejich daň je vybírána zvlášť pod jinými podmínkami než běžné daně občanů. Daň z majetku se obvykle vztahuje pouze na soukromý majetek, avšak v některých státech je touto daní zatížen i majetek podnikatelský. Je tedy evidentní, že pravidla pro tuto daň jsou velmi rozmanitá.

Daň z prodeje vybírá většina států a místních oblastí a tato daň je založena na maloobchodních cenách zboží a některých služeb. I v případě této daně jsou její sazby velmi variabilní a liší se stát od státu a to v rozmezí od 0% až 16%. V rámci různých právních norem se liší také výčetem zboží a služeb, jež podléhají zdanění. Daň z prodeje je vybírána prodejcem v čase prodeje, a nebo je postoupena jako spotřební daň v případě, neplatí-li kupující daň z prodeje.

Dále Spojené státy vybírají **cla a celní poplatky** z importovaného zboží z mnoha zemí. Tyhle tarifní sazby se pohybují od 0% do 20%, kdy záleží na právní úpravě a zemi původu a musí být splaceny ještě předtím, než se zboží dostane za hranice země.

Dědické daně a darovací daně jsou spravovány jak na federální, tak i státní úrovni a jejím principem je zdanění částek při transferu zděděného majetku, a to na základě poslední vůle či darování. Stejně jako federální daň z příjmu, federální dědické a darovací daň jsou vybírány také z majetku, který vlastní americký občan za hranicemi Spojených států.

2.5 Daňová kvóta a daňové určení

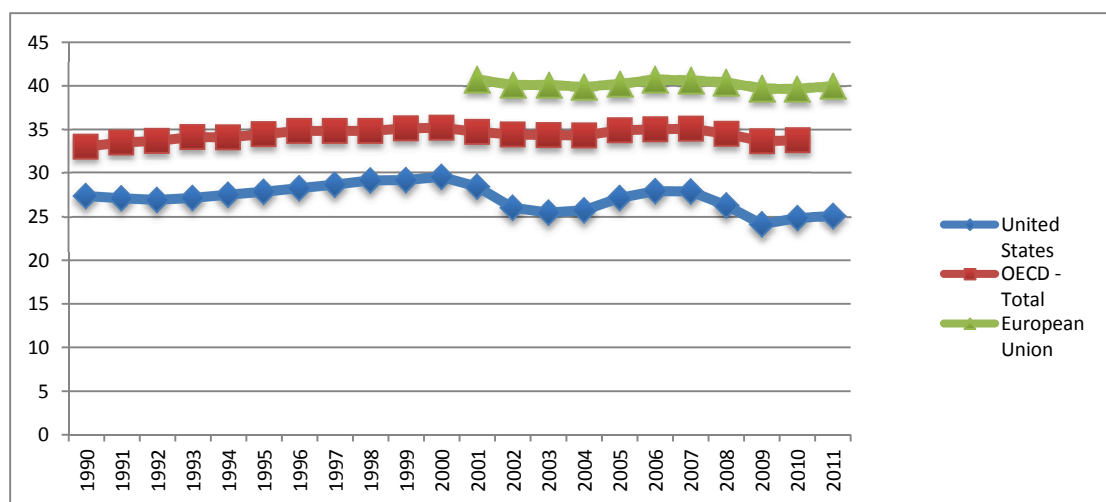
Spojené státy jsou známy svou nízkou daňovou kvótou a výkonnou ekonomikou.⁸ Daňové zatížení je v rámci zemí OECD jedno z nejnižších a je založeno především na nízké daňové povinnosti spojené s vysokou platební morálkou daňových poplatníků. V roce 2011 byla daňová kvóta USA o 15 procent nižší než daňový průměr zemí Evropské unie. Tento výrazný rozdíl se datuje již od začátku sedmdesátých let dvacátého století, kdy se daňové zatížení v zemích Evropské unie začalo zvyšovat. Na novodobý vývoj ve Spojených státech měla vliv především rozdílná politika prezidentů Billa Clintona a George W. Bushe po roku 2000.⁹ Cílem Bushovy daňové politiky bylo mimo jiné snížení daňového zatížení na hodnotu okolo 25%, což se mu během prvního funkčního období povedlo. Prezident Bush v Kongresu prosadil sérii zákonů, jež snižovala, nebo rušila daňovou povinnost, známých pod zkratkou EGTRRA.¹⁰ Podle Kongresového rozpočtového centra díky tomuto snížení daní celkový federální příjem poklesl. Vlivem pomalu přicházející finanční krize se během Bushova druhého funkčního období od roku 2004 daňové zatížení Spojených států lehce navýšilo. Daňová zátěž opět klesla po zvolení demokratického kandidáta Baracka Obamy prezidentem v roce 2009 a to úpravou EGTRRA a přijetím “záchranného balíčku” ARRA.¹¹ Nízká úroveň daňového zatížení nicméně souvisí s nízkou kvantitativní úrovní poskytovaných veřejných služeb a výdajů.

⁸ LÁCHOVÁ, Lenka. *Daňové systémy v globálním světě*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2007, 271 s. ISBN 978-80-7357-320-1.

⁹ HACKER a Paul PIERSON. Abandoning the Middle: the Bush Tax Cuts and the Limits of Democratic Control. [online]. 2005, roč. 3, č. 1 [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.jstor.org/discover/10.2307/3688109?uid=3737856&uid=2&uid=4&sid=21101907661911>

¹⁰ TAX POLICY CENTER. *Wealth Transfer Taxes: What did the Economic Growth and Tax Relief Reconciliation Act of 2001 (EGTRRA) do to the estate, gift, and generation-skipping transfer taxes?* [online]. 21.7.2007 [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.taxpolicycenter.org/briefing-book/key-elements/estate/egtrra.cfm>

¹¹ BEAVERS, James A. EGTRRA and JGTRRA Tax Rates Extended for Two Years in Lame Duck Session. [online]. 2.1.2011 [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: http://www.aicpa.org/publications/taxadviser/2011/february/pages/taxtrends_feb2011-story-01.aspx

Obr 2.2 Porovnání daňového zatížení v USA, EU, OECD
Zdroj: OECD¹²

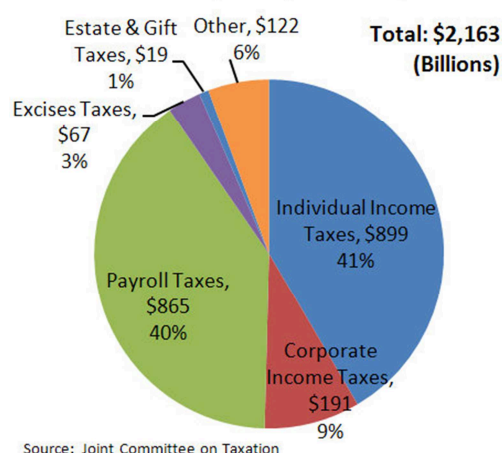
To znamená, že v případě nemoci, mateřské dovolené či penze se musí občan spolehnout sám na sebe.¹³ S těmito podmínkami také souvisí nízký počet lidí mimo systém zdravotního pojištění, který byl pro Spojené státy po dlouhou dobu typickým rysem, až do vlády prezidenta Obamy a přijetí jeho zdravotní reformy, která, kromě zákazu zdravotním pojišťovnám odmítat klienty na základě předem známých zdravotních komplikací, zavádí povinné zdravotní pojištění.

Ačkoliv je daňové zatížení Spojených států jedno z nejnižších ze zemí OECD, jeho soustava patří k těm komplikovanějším. Největší daňový výnos za rok 2010 ve výši 50% celkových daňových výnosů plyne z daní z příjmu. Dominantní podíl mají především daně z příjmu fyzických osob, které do federálního rozpočtu přinášejí 41% z celkového příjmu. Druhé místo s necelými 40% náleží příjmům sociálního pojištění. Podíl nepřímých daní, které především v evropských státech hrají v rozpočtech zemí významu roli, dosahuje pouze 10%.

¹² OECD. *Revenue Statistics* [online]. [cit. 2013-04-20]. Dostupné z: <http://stats.oecd.org/Index.aspx?QueryId=21699>

¹³ LÁCHOVÁ, Lenka. *Daňové systémy v globálním světě*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2007, 271 s. ISBN 978-80-7357-320-1.

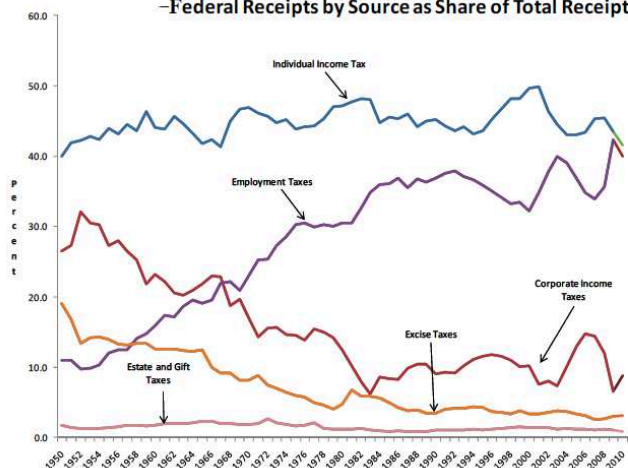
Federal Receipts by Source, 2010

Source: Joint Committee on Taxation

Obr 2.3 Federální příjmy podle zdrojů
Zdroj: The Joint Committee on Taxation¹⁴

Federal Receipts by Source as Share of Total Receipts

Obr 2.4 Federální příjmy podle zdrojů jako podíl na celkových příjmech
Zdroj: The Joint Committee on Taxation¹⁵

Složitost soustavy je dána také mírou pravomocí jednotlivých úrovní vlády. Od období 70. let minulého století postupně klesala výše podílu federálního rozpočtu, až k roku 2000, kdy došlo k mnoha legislativním úpravám vlivem funkčního období nového prezidenta Bushe. Podíl federální složky je nadále dominantní, nicméně má něj vliv především změna legislativy výnosů fondů sociálního zabezpečení. Příjmově nejvýznamnější druhy daní plynou do federálního a státního rozpočtu.

2.6 Tvorba daňové legislativy

Ústava Spojených států amerických stanovuje, že Kongres “má pravomoc uvalit a vybírat daně, poplatky, spotřební daně... ale všechny tyto daně, poplatky, spotřební daně by měly být rovnocenné po celých Spojených státech.”¹⁶ Důležitější je ale dodatek, který stanovuje, že „žádná daň z hlavy nebo další přímé daně nebudou uvaleny, ledaže by proběhlo sčítání lidu.” Šestnáctý dodatek stanovuje, že „Kongres má pravomoc uvalit a vybírat daně z příjmu pocházejícího z jakéhokoliv zdroje, bez rozdělení mezi jednotlivé Státy federace a bez ohledu na sčítání lidu nebo enumeraci.” Desátý dodatek stanovuje, že “moc neudělená

¹⁴ THE JOINT COMMITTEE ON TAXATION. *Disclosure Report For Public Inspection Pursuant To Internal Revenue Code Section 6103(p)(3)(C) For Calendar Year 2012* [online]. [cit. 2013-04-20]. Dostupné z: <https://www.jct.gov/publications.html?func=startdown&id=4514>

¹⁵ Tamtéž

¹⁶ TYSON, Eric. *Taxes 2007 for dummies*. Vyd. 1. Indianapolis, IN: Wiley Pub., Inc, 2006, 530 s. ISBN 04-700-7901-0.

Spojeným státům touto Ústavou, či jí zakázaná, je vyhrazena Státům federace samostatně, nebo jejím lidem.”

Kongres schválil nesčetně moc právních úprav od dob přijetí Ústavy. Tyhle právní normy jsou nyní kodifikovány jako Zákon č. 19 – Zákon o clech, Zákon č. 26 – Zákoník vnitřních příjmů a další. Tyhle normy výslovně umožňují Ministerstvu financí Spojených států vybírat, stanovovat a shromažďovat daně. Státní konstituce jednotně dopřává státním vládám právo na vybírání a shromažďování daní. Limity v rámci státních nařízení se široce liší. Mnoho jednotlivců a skupin v minulosti napadlo platnost a správnost amerických daní z příjmu. Argumenty pro zrušení daně jsou různé, nicméně ale byly všechny jednomyslně odmítnuty IRS i s tím, že jsou považovány za pošetilé.

Proces tvorby daňové legislativy ve Spojených státech lze rozdělit na dvě části - výkonnou a legislativní.¹⁷ V rámci výkonné části navrhuje prezident, Bílý dům a Ministerstvo financí Spojených států změny v daňové legislativě Kongresu. Daňová legislativa musí být podepsána prezidentem; v některých případech může být daňová legislativa přijata i přes prezidentovo veto. V legislativní části procesu musí federální daňová legislativa projít oběma komorami Kongresu. Velkou roli sehrávají tzv. komise pro daně - Rozpočtový výbor ve Sněmovně reprezentantů a Finanční komise v Senátu. Kromě výše uvedených sehrává velmi důležitou roli ještě IRS, jež je zodpovědná za přípravu materiálů vysvětlujících novou legislativu. IRS zaměstnává velký počet právníků a ekonomů, kteří se specializují na daňové právo a politiku.

2.7 Správa daní

Daně jsou ve Spojených státech spravovány doslova stovkami správních orgánů.¹⁸ Na federální úrovni spravují daně tři správní úřady. Alkohol, tabák a střelné zbraně spadají pod administrativu TTB – Alcohol and Tobacco Tax and Trade Bureau. Všechny ostatní daně z domácích aktivit jsou předmětem správy organizace IRS – Internal Revenue Service. Daně z dovozu (celní povinnosti) jsou spravovány Americkým celním úřadem a Celní správou

¹⁷ ÚČETNÍ KAVÁRNA. *Daňový systém USA - I. část* [online]. 18.9.2009 [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.ucetnikavarna.cz/archiv/dokument/doc-d6810v9498-danovy-system-usa-1-cast/>

¹⁸ TYSON, Eric. *Taxes 2007 for dummies*. Vyd. 1. Indianapolis, IN: Wiley Pub., Inc, 2006, 530 s. ISBN 04-700-7901-0.

(CBP). TTB je součástí Ministerstva financí, CBP náleží pod Ministerstvo vnitřních záležitostí. IRS spadá pod americké Ministerstvo financí. Organizace a správa státních a lokálních daní se v mnoha municipalitách liší. Každý stát spravuje svojí vlastní daňovou agendu, jejíž některé části mohou sdílet se sousedními státy či lokalitami.

2.7.1 Federální správa daně

IRS – Internal Revenue Service

IRS spravuje zdanění všech domácích aktivit, vyjma těch, které jsou spravovány TTB.¹⁹ Základní funkce IRS jsou následující:

- zpracování federálního daňového přiznání, včetně sociálního pojištění a dalších mzdových odvodů,
- poskytování asistenčních služeb daňovým poplatníkům při vyplňování daňového přiznání,
- výběr daní na základě těchto daňových přiznání,
- dohled nad dodržováním daňového práva pomocí kontrol daňových přiznání a stanovení pokut,
- poskytování odvolacího mechanismu ve sporech v rámci federálních daní,
- postoupení těchto sporů Ministerstvu spravedlnosti k soudnímu řízení,
- vydávání základních informací týkající se daňové povinnosti Spojených států, včetně formulářů, publikací a dalších materiálů,
- poskytování psaného průvodce, jenž upravuje závaznou formu tiskopisů pro širokou veřejnost i konkrétní daňové plátce.

IRS spravuje několik center, která zpracovávají jednotlivá daňová přiznání. Poplatníci obvykle podávají svá přiznání buď prostřednictvím pošty adresované právě na tyto centra, nebo elektronicky. IRS také spravuje Státní kancelář ve Washingtonu D.C. a nespočet dalších místních poboček poskytující poplatníkům právní rady a konzultace ohledně jejich daňové povinnosti, a hlavně střediska kontroly správnosti daňových přiznání.

Proces, kdy jsou daňová přiznání vyplněná podle norem IRS a postoupena dále ke kontrole a následné úpravě, je všeobecně známý jako tzv. IRS audit. Ročně jsou

¹⁹ IRS. About IRS [online]. 2013 [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.irs.gov/uac/About-IRS>

kontrolována pouze malá procenta těchto přiznání. Výběr takových přiznání je uskutečněn na základě mnohaletých zkušeností. Ke kontrole může IRS požadovat po poplatníkovi další dodatečné informace, které jí může doručit poštou, osobně na místní pobočce nebo v podnikatelské lokalitě poplatníka. Poplatník má právo být zastupován advokátem, kvalifikovaným účetním nebo registrovaným zprostředkovatelem, jenž bude jednat s IRS v zastoupení daňového poplatníka, a to na své vlastní náklady. Daňoví poplatníci mají právo na audit. Na závěr auditu může IRS akceptovat toto přiznání nebo navrhnout opravy. IRS má také právo udělit sankce a úroky. Opravné daňové přiznání musí být předloženo do tří let od podání původního přiznání. Určité okolnosti prodlužují tuto dobu, včetně podhodnocené vypočtené daně z příjmu či daňového podvodu. Poplatník a IRS se mohou vzájemně domluvit na prodloužení této časové podmínky. Pakliže IRS rozhodne o opravném daňovém přiznání, má poplatník možnost podat odvolání k IRS.

V rámci dohledu nad dodržováním daňového práva Spojených států IRS poskytuje formální i neformální příručky a doporučení daňovým poplatníkům. Zatímco se IRS obvykle odkazuje na své vlastní nařízení a směrnice, jsou tyto předpisy vydávány Ministerstvem financí. Tato doporučení se skládají z následujících publikací:

- Revenue Ruling and Revenue Procedures – určené pro všechny daňové poplatníky a vydávány v rámci bulletinu, jsou závazné pro IRS,
- soukromá rozhodnutí pro specifická témata, určená pouze těm, jež si dané rozhodnutí vyžádali,
- publikace IRS, které jsou určeny pro veřejnost a týkají se všeobecných zásad zdaňování,
- formuláře a instrukce,
- komplexní internetové stránky,
- neformální, nezávazné telefonické poradenství.

TTB – Alcohol and Tobacco Tax and Trade Bureau

TTB, jenž je součástí Ministerstva financí, má vynucující pravomoci týkající se spotřební daní, tzn. spotřebě alkoholu, tabáku a střelných zbraní.²⁰ TTB má šest divizí, každá má svou vlastní funkci:

²⁰ TTB. About TTB [online]. 16.5.2012 [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.ttb.gov/about/index.shtml#Who>

- Revenue Center: zpracovává daňová přiznání, vydává povolení, poskytuje odbornou pomoc pro průmyslové společnosti, veřejnost i federální úřady,
- Risk Management: vytváří direktivy a monitoruje jejich dodržování v zájmu ochrany obyvatelstva, zajišťuje efektivitu použitých zdrojů,
- Tax Audit: ověřuje platnost daňových přiznání, jejich plnění v rámci platných právních norem,
- Trade Investigations: prošetřování daňových případů týkajících se netabakových výrobků,
- Tobacco Enforcement Divison: prošetřování daňových případů tabákových výrobků,
- Advertising, Labeling and Formulation Divison: implementuje různá značení a jejich monitoring, hlavně pak označení lahví alkoholických nápojů.

Vynucování práva, které se týká otázek TBB, spadá pod Bureau of Alcohol, Tobacco, Firearms and Explosives jako součástí Ministerstva spravedlnosti.

CBP – Customs and Border Protection

Americká federální agentura, spadající pod Ministerstvo pro vnitřní záležitosti, je pověřena vybíráním cla, imigrační politikou a regulací zahraničního obchodu.²¹ Tato organizace zaměstnává více než 58000 federálních agentů, kteří zastřešují přes 300 oficiálních úřadů. Sídlo organizace je ve Washingtonu, D.C. I když primárním úkolem této organizace je zabránění vstupu teroristů a teroristických zbraní na území Spojených států, CBP je také zodpovědná za jednotlivce, kteří se pokoušejí vstoupit na území Států nelegálně, a to včetně osob majících kriminální záznam týkající se držení nelegálních drog a podobného pašeráctví. Zajišťuje ochranu amerických ekonomických, hospodářských zájmů a amerického podnikání před krádeží intelektuálního vlastnictví. CBP má pravomoc zabavit a zničit obchodní náklad v případě, že porušuje celní dohody a pravidla pro mezinárodní obchod.

²¹ CBP. *About Border Security* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: http://www.cbp.gov/xp/cgov/border_security/bs/

2.7.2 Státní správa daně

Každý stát ve Spojených státech má svou vlastní administrativu pro správu daně, která definuje subjekty daně, předmět daně a její regulaci.²² V mnoha státech spravují daně Úřady pro otázky zdanění, či důchodů. Právní síla těchto úřadů se liší stát od státu. Mnoho států má unifikovanou podobu správy daně z prodeje, včetně té na lokálních úrovních. Daňová přiznání pro státní daně jsou vyplňovány samostatně v rámci těchto samospráv a liší se od těch federálních. Každý stát má také své vlastní procedurální pravidla.

2.7.3 Lokální správa daně

Většina lokalit ve Spojených státech má svou vlastní administrativu pro správu daní. V mnoha případech je zde mnohonásobně objemnější daňová zátěž nežli na úrovni státní a federální, v mnoha případech se na vyšších úrovních neodvádí, jako například daň z nemovitosti. Pro tuto daň mnohé lokální administrace zavádí místní odhadce a výběrčí daní, kteří pracují pro daný státní okrsek.

²² LÁCHOVÁ, Lenka. *Daňové systémy v globálním světě*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2007, 271 s. ISBN 978-80-7357-320-1.

3 Sales Tax - Daň z prodeje

Daň z prodej jako jedna z významných nepřímých daní je společně se spotřební daní velmi důležitým zdrojem státních rozpočtů a obě daně jsou součástí více než poloviny všech daňových příjmů jednotlivých států federace. Tyhle daně jsou nevyhnutelně regresivní, to znamená, že mají daleko větší dopad na nízkopříjmové skupiny obyvatel než na ty bohaté.

Daň z prodeje se aplikuje na zboží denně kupované, včetně statků (jako nábytek nebo automobily) a služeb (jako oprava automobilů nebo chemické čištění oděvů).²³ Pro zjištění daně ze zdanitelné položky je nutné výdaj za položku vynásobit daňovou sazbou. Například ve státě Michigan, kde je daňová sazba 6%, je odvedená daň z deseti dolarové knihy šedesát centů. Základ daně je celková částka placena ze všech položek a služeb, jež se vztahují k dani.

Daň z prodeje je příkladem daně ad valorem – to znamená, že daň vychází z ceny prodané položky. V teorii se daň z prodeje aplikuje na všechny maloobchodní transakce – nebo prodeje konečným zákazníkům – ale pravda je taková, že většina států daní jen zlomek spotřeby domácností. Některé položky, které se všeobecně považují za komodity denní spotřeby včetně nájmu, lékařských výdajů, veřejných služeb a potravin, nejsou předmětem zdanění. Nicméně není to jen běžné zboží a služby, jež aplikují výjimku ze zdanění. Jsou to právě politicky silné lobbistické skupiny, které si často vybojují výjimky na své produkty. V mnoha státech se daň z prodeje nevybírání ani ze služeb osobní povahy, jako například kadeřnické služby či opravy aut. Nespočet internetových transakcí také nepodléhá tomuto typu zdanění.

Státy mají běžně i více daňových sazeb a některé z nich uvalují nižší daňovou sazbu na položky jako potraviny nebo veřejné služby, což má přinášet daňovou úlevu nízkopříjmovému obyvatelstvu. Další státy uplatňují vyšší sazby na zboží, které jsou předmětem turistického zájmu, jako jsou hotely nebo pronájem aut, s cílem vybrat vyšší částky daně z prodeje od obyvatelů jiných států ve prospěch rezidentů. Mnoho států vybírá také tzv. místní daň z prodeje. Ta se obvykle (ale ne vždy) aplikuje na ty stejné položky jako daň státní. Tudíž k vypočítání celkové státní a lokální daně z prodeje stačí obvykle přičíst státní sazbu k místní a vynásobit jej cenou zdaňované položky.

Každý stát, který má zavedenou daň z prodeje, vybírá také USE TAX, která se vybírá z položek, jež byly zakoupeny mimo území domovského státu pro použití vně domovského

²³ LÁCHOVÁ, Lenka. *Daňové systémy v globálním světě*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2007, 271 s. ISBN 978-80-7357-320-1.

státu. Tahle daň byla navrhována jako prevence pro obyvatele státu, kteří se vyhýbali placení daně z prodeje v dalším státě. Daňový plátc, který zakoupí takové zboží, je povinen nahlásit a odvést daň, nicméně tahle podmínka je zřídka kdy dodržována. Mnoho států se snaží, aby jejich obывatelé dodržovali nutný odvod daně, a to jednak tzv. amazonským právem a jednak možnost, aby si obывatelé státu mohli tuto daň odvést v rámci pravidelné daně z příjmu. Leč prosazování této podmínky je v celých Státech považováno za velmi vážný problém.

Většina států má více než jeden typ daně z prodeje. Prvním typem je všeobecná daň z prodeje, která je vybírána především na státní úrovni. Dalším typem je selektivní daň z prodeje na výběrové zboží nebo služby. Tato výběrová daň je převážně uvalena na alkohol, tabák nebo benzín nebo na služby poskytující elektřinu nebo telefon. Tato daň je běžně známá pod pojmem spotřební daň.

3.1 Historie daně z prodeje

Počátek zavedení vybírání daní náleží do období moderní civilizace.²⁴ Již v období 2000 let před naším letopočtem lze ve starověkém Egyptě najít první zprávy o počátcích vybírání daně z prodeje, a to na suroviny jako olej na vaření, sůl apod. Egypt, Atény i Řím již znaly pojem daň z prodeje a byli to právě Římané, kteří rozšířili výběr daně do celé Evropy, a to včetně Španělska nebo Francie. V pozdějších dobách zavedli Španělé jednotnou daň z prodeje na vybrané komoditní zboží. Od roku 1342 až do 18. století se procenta sazeb pohybovala mezi 10 až 15%.

Pojetí výběrů daní z komodit bylo během americké občanské války tak rozsáhlé, že by jen stěží pokrylo současnou právní úpravu těchto daní. Ve Spojených státech amerických se využívání daně z prodeje datuje od roku 1821, kdy byla prvně představena, a to jako tzv. pensylvánská obchodní povolovací daň. Nicméně tato daň nebyla zavedena ani federálně, ani státně, a proto bylo její používání omezeno dohodami mezi obchodníky v Pensylvánii. Vývoj moderních daní, tak jak je známe z nynější doby, je přisuzován období deprese americké ekonomiky. Prvním státem, který začal vybírat od obchodníků daň z prodeje, bylo Kentucky. Z počátku v roce 1930, kdy byla daň zavedena, bylo zdanění progresivní, to znamená, čím vyšší je daňový základ, tím vyšší je procentuální sazba. Později v roce 1934 bylo progresivní

²⁴ FOX, William F. History and Economic Impact. [online]. [cit. 2013-04-10]. Dostupné z: <http://bus.utk.edu/cber/staff/mnmecon338/foxipt.pdf>

zdanění nahrazeno lineární 3% sazbou, aby pak v roce 1936 bylo zcela zrušeno. Nynější podobu získal daňový systém v Kentucky až roku 1960.

Podle odborníků ze společnosti Wolters Kluwer, předního mezinárodního vydavatelství, se první daň objevila v roce 1930 ve státě Mississippi. Postupně začaly daň z prodeje zavádět další státy federace.

Stát	Rok	Stát	Rok
Alabama	1936	Missouri	1934
Arizona	1933	Nebraska	1967
Arkansas	1935	Nevada	1955
California	1933	New Jersey	1966
Colorado	1935	New Mexico	1933
Connecticut	1947	New York	1965
District of Columbia	1949	North Carolina	1933
Florida	1949	North Dakota	1935
Georgia	1951	Ohio	1934
Hawaii	1935	Oklahoma	1933
Idaho	1965	Pennsylvania	1953
Illinois	1933	Rhode Island	1947
Indiana	1933	South Carolina	1951
Iowa	1933	South Dakota	1933
Kansas	1937	Tennessee	1947
Kentucky	1960	Texas	1961
Louisiana	1938	Utah	1933
Maine	1951	Vermont	1969
Maryland	1947	Virginia	1966
Massachusetts	1966	Washington	1933
Michigan	1933	West Virginia	1933
Minnesota	1967	Wisconsin	1961
Mississippi	1930	Wyoming	1935

Tab 3.1 Zavádění daně z prodeje v jednotlivých státech
Zdroj: FOX, William F. History and Economic Impact²⁵

Je nepravděpodobné, že by původní systém vybírání daní vycházel z řádně připraveného rámcového konceptu. Jak analytikové, tak právní odborníci vycházeli z všeobecného předpokladu vybírání daně z prodeje určitých komodit, které byly vybírány v místě, kde zákazník spotřebuje tuto komoditu nebo službu. Tato metoda byla upřednostňována před vybíráním daně v oblasti vzniku komodity nebo jejího prodeje. Hovoříme zde tedy o spotřebě

²⁵ FOX, William F. History and Economic Impact. [online]. [cit. 2013-04-10]. Dostupné z: <http://bus.utk.edu/cber/staff/mnmecon338/foxipt.pdf>

finální. Tuto spotřebu lze zahrnout pod tzv. daň z přidané hodnoty (VAT) nebo tzv. spotřební příjmovou daň.

Zdanění spotřeby pomocí VAT má daleko kratší historii než běžná daň z prodeje. Ve Francii se začala tato daň vybírat až v roce 1948. Tehdejší struktura daně však neodpovídala dnešní struktuře vybírání daně z přidané hodnoty. Ta konvertovala v roce 1954 v rámci sjednocení daňových systémů Evropské unie. VAT je vybíráno ve 123 zemích, kromě Spojených států amerických. Výjimkou jsou státy Michigan a New Hampshire, které umožňují vybírat daň podobnou VAT, ale tento typ daně je považován jako náhrada daně z podnikání. Je tedy považována spíše za daň z výroby, nežli za daň ze spotřeby, a je vybírána ze zboží a služeb vyrobených pro domácí nebo zahraniční použití. To znamená, že daní je zatížen export ze států, nikoliv import výrobků do státu.

Spotřební příjmová daň je založena na tom, že na využití příjmu se můžeme dívat dvěma směry – úspory, nebo spotřeba. Tudíž je základ této daně vypočítán jako roční příjem mínus čistý roční přírůstek úspor. Tato struktura způsobuje daleko jednodušší daňové zatížení pro domácnosti, než pro obchodníky, pro které jsou konstruovány spotřební daně typu VAT a všeobecné daně z prodeje. Spotřební příjmová daň zefektivňuje požadovanou daňovou spravedlnost v rámci horizontální a vertikální struktury daňového zatížení obyvatelstva. Horizontální spravedlnost znamená, že dva jednotlivci, kteří jsou na tom v konkrétní veličině (důchod, majetek, spotřeba apod.) stejně, platí stejnou daň.²⁶ Vertikální spravedlnost pak znamená, že jedinec, který je na tom v konkrétní veličině lépe, platí vyšší daň.

Oproti tomu VAT i jednotlivé daně z prodeje jsou vybírány od obchodníků, takže dosažení konkrétní daňové spravedlnosti ve vztahu k příjmu občanů je velmi obtížné. Z konceptu spotřební příjmové daně musíme také vypustit nákupy firem. Tato daň je zřídka kdy využívána, nicméně na jejím základě jsou postaveny především spořicí programy, penzijní připojištění a investiční fondy, které dohromady se všeobecnými základy daně z příjmu tvoří základ daně z příjmu.

²⁶ SAGIT. *Daňová spravedlnost* [online]. 1.5.2004 [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: http://www.sagit.cz/pages/lexikonheslatxt.asp?cd=157&typ=r&levelid=DA_068.HTM

3.2 Daň z hrubého příjmu

Některé státy také vybírají variaci daně z prodeje, která se nazývá daň z hrubého příjmu (Gross Receipts Taxes – GRT).²⁷ Hlavní rozdíl mezi těmito daněmi je ten, že daň z prodeje se aplikuje pouze na maloobchodní prodeje, zatímco GRT se aplikuje na prodeje provedené společnostmi na všech úrovních produkčního procesu, včetně výrobních společností, velkoobchodníků i maloobchodníků. Jinými slovy je GRT vlastně daň z prodeje aplikovaná na více typu transakcí.

Z pohledu zákazníka je hlavní rozdíl mezi těmito daněmi v tom, že GRT se nutně nezobrazují na účtenkách zákazníků – ačkoliv jsou placeny ve zvýšených cenách zboží. GRT momentálně využívají státy na určité produkty, jako jsou veřejné služby a pojištění. Ve fiskálním roce 2008 se navýšil příjem z GRT o více než 40 miliard dolarů, hlavně ze zdrojů veřejných služeb a pojištění – což bylo dvakrát více, než stát vydělal ze spotřebních daní na alkohol a tabák. Když političtí činitelé navrhli GRT jako návrh pro všeobecnou daňovou reformu, měli na mysli daleko rozdílnější daň, než tu, jaká je v mnoha státech používána. Tyhle návrhy by typicky navrhovaly velmi nízkou daňovou sazbu na velmi široké pole ekonomických aktivit. Například v roce 2005 v Ohio schválili daňový swap, který, mezi dalšími, nahrazoval korporátní daň z příjmu právě daní GRT se sazbou 0,26% pro všechny podniky, jejichž roční obrat přesáhl 150 000 dolarů.

Tenhle druh daně je na státní úrovni velmi vzácný. Nejvšeobecnější daní podobnou GRT je nynější státní daň z podnikání a povolání ve Washingtonu, která zdaňuje hrubý příjem většiny společností, které podnikají ve Washingtonu, sazbou od 0,47% až k 1,8%.

Existují tři hlavní problémy daně GRT. Zaprvé, tak jako daň z prodeje, GRT znevýhodňuje především skupiny nízkopříjmových obyvatelstva. Za druhé, jelikož je GRT založena především na počtu prodaných kusů produkce dané společnosti, než na zisku, je necitlivá k podnikové rentabilitě. A to především pokud vychází, tak jako washingtonské GRT, z podnikání, které se angažují ve vysoko objemových, nízko profitových aktivitách, a těch, které pravidelně nevykazují vůbec žádný zisk. Zatřetí, GRT vede ke kritickému pyramidovému efektu, protože daň se neaplikuje pouze na prodej konečným zákazníkům, ale

²⁷ FOX, William F. History and Economic Impact. [online]. [cit. 2013-04-10]. Dostupné z: <http://bus.utk.edu/cber/staff/mnmecon338/foxipt.pdf>

na všechny stadia produkčního procesu. Výsledkem tohoto problému je jeho nemožnost srovnat daňovou sazbu této rozsáhlé daně s běžnou daní z prodeje.

Například jestliže se GRT se sazbou 0,25% aplikuje na čtyřech stupních výrobního procesu, je tato daň jen těžce srovnatelná s jednocentní sazbou daně z prodeje. Pravděpodobně nejhorší je nesprávný pohled zákonodárců na GRT jako substitut státních korporátních daní z příjmu, a to jednoduše proto, že podnikatelé jsou odpovědni odvádět tuto daň státu. Jelikož je ale GRT odváděna hlavně z prodeje, nežli ze zisku, je tato daň v zásadě přesunuta směrem k zákazníkům tak jako daň z prodeje se všemi regresivními efekty.

3.3 Daň z prodeje v jednotlivých státech

Sazby a základ daně z prodeje se liší v rámci jednotlivých právních systémů států federace. Následující tabulka porovnává jednotlivé státy, jejich daň z prodeje a objekty, jež podléhají zdanění.

Stát	Běžná daň z prodeje	Celkové max daňové zatížení	Potraviny	Hotové jídlo	Léky na předpis	Léky bez předpisu	Oděvy
Alabama	4%	11%					
Alaska	0%	7%					
Arizona	6.6%	11.725%					
Arkansas	6%	11.125%	1.5%+				
California	7.5%	10%					
Colorado	2.9%	10%					
Connecticut	6.35%	6.35%					
Delaware	0%	0%					
District of Columbia	6%	6%		10%			
Florida	6%	7.5%		9% (max)			
Georgia	4%	8%	3% (max)				
Hawaii	4%	4.712%					
Idaho	6%	8.5%					
Illinois	6.25%	11.5%+	1%+	8.25%+	1%+	1%+	
Indiana	7%	9%		9% (max)			
Iowa	6%	7%					
Kansas	6.3%	9.8%					
Kentucky	6%	6%					
Louisiana	4%	11%					
Maine	5%	5%		7%			
Maryland	6%	6%					
Massachusetts	6.25%	6.25%		7% (max)			> \$175
Michigan	6%	6%					
Minnesota	6.875%	7.875%		9.75% (max)			
Mississippi	7%	9%					
Missouri	4.225%	10.491%	1.225%				
Montana	0%	3%					

Stát	Běžná daň z prodeje	Celkové max daňové zatížení	Potraviny	Hotové jídlo	Léky na předpis	Léky bez předpisu	Oděvy
Nebraska	5.5%	7%		9.5% (Omaha)			
Nevada	6.85%	8.1%					
New Hampshire	0%	0%		9%			
New Jersey	7%	7%					
New Mexico	5.125%	8.625%					
New York	4%	8.875%					> \$110
North Carolina	4.75%	7.25%	2%	8.25% (max)			
North Dakota	5%	8%					
Ohio	5.5%	7.75%					
Oklahoma	4.5%	11%					
Oregon	0%	5%					
Pennsylvania	6%	8%					
Rhode Island	7%	7%		8%			
South Carolina	6%	9%		10.5%			
South Dakota	4%	6%					
Tennessee	7%	9.75%	5.5%				
Texas	6.25%	8.25%					
Utah	4.7%	8.35%	4%				
Vermont	6%	7%		9%+			
Virginia	5%	5%	2.5%	5%+			
Washington	6.5%	9.5%		10% (max)			
West Virginia	6%	7%	1%				
Wisconsin	5%	5.6%					
Wyoming	4%	7%					

Barva	Vysvětlivka
	Osvobozeno od daně z prodeje
	Předmět zdanění
7%	Vyšší sazba zdanění běžnou daní z prodeje
3%	Nižší sazba zdanění běžnou daní z prodeje
3%+	Vyšší lokální sazby
3% (max)	Nižší lokální sazby
> \$50	Zdanění až od daná částky (jinak osvobozeno)
	Není vybírána státní daň z prodeje

Tab 3.2 Přehled místních a lokálních sazeb
Zdroj: Tax Foundation²⁸

²⁸ TAX FOUNDATION. *State and Local Sales Tax Rates in 2013* [online]. 11.2.2013 [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://taxfoundation.org/article/state-and-local-sales-tax-rates-2013>

Alabama

Alabama má sazbu státní daně z prodeje 3% plus další lokální sazby, které v celkovém součtu mohou narůst v některých městech na celkovou daň z prodeje na hodnotu více než 12%.²⁹

Alabama je jedním ze států, které neosvobozují potraviny od zdanění. Hlavní město Montgomery má lokální daňovou sazbu 10%

Alaska

Aljaška nevybírání daň z prodeje, nicméně lokální vlády a municipality mohou odvádět až 7% daň.³⁰ Největší města Anchorage a Fairbanks nevybírají žádné lokální daně z prodeje, hlavní město Juneau vybírá daň se sazbou 5%.

Arizona

Arizona vybírá tzv. TPT (transaction privilege tax – daň z výsadních transakcí), což je daň z hrubých příjmů, která se vybírá z hrubých příjmů obchodníků.³¹ Daň má sazbu 6,6% , ke které města a municipality mohou přidat svou, až 6% sazbu. Jídlo a léky na předpis jsou zákonem vyjmuty ze zdanění státní TPT, na rozdíl od měst, které je mohou danit podle libosti. V roce 2011 byl přijat zákon, který přikazuje obyvatelům Arizony podat daňové přiznání tzv. use tax na zboží zakoupené od online prodejců mimo hranice státu Arizona.

Arkansas

Arkansas daní zboží 6% sazbou, navýšenou o lokální procenta.³² K 1.červenci 2011 došlo k redukci státní daně na potraviny ze 2% na 1,5%. Lokální sazby zůstaly vůči této změně neměnné.

²⁹ ALABAMA DEPARTMENT OF REVENUE. *Sales & Use Tax* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://revenue.alabama.gov/salestax/faq.cfm>

³⁰ ALASKA DIVISION OF COMMUNITY AND REGIONAL AFFAIRS. *Taxation and Assessment* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.commerce.state.ak.us/dca/LOGON/tax/tax-sales.htm>

³¹ ARIZONA DEPARTMENT OF REVENUE. *Transaction Privilege Tax (TPT)/Licensing* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.azdor.gov/Business/TransactionPrivilegeTax.aspx>

³² ARKANSAS DEPARTMENT OF FINANCE AND ADMINISTRATION. *Sales and Use Tax* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.dfa.arkansas.gov/offices/exciseTax/salesanduse/Pages/default.aspx>

California

California spolu s lokálními daněmi vybírá daň až s 10% sazbou, z čehož 7,5% tvoří státní daň.³³ Tato vysoká sazba kompenzuje vysoce redukovanou sazbu daně z majetku. Daně z prodeje a use tax jsou vybírány veřejně volenými členy Rady pro Vyrovnání, zatímco daně z příjmu a daně z franšízového podnikání jsou vybírány Radou pro daně z franšízového podnikání.

Z daně jsou vyjmuty např. protetika, dentální implantáty, zubní a ortopedické náhrady nebo zubní korunky, které jsou ve státě považovány za předměty osobního vlastnictví. Nicméně kvůli silným lobby skupinám tyto komodity podléhají zdanění, ačkoliv by z důvodu zařazení dentistických výkonů pod služby “oprav” neměly být zdaňovány. Tato daň je tedy placena zubaři skrz zdravotnické poplatky od pacientů. Potraviny, teplé nápoje, hospodářské zvířectvo, půda nebo přístroje vztahující se k alternativním zdrojům energie, jsou vyjmuty ze zdanění.

Colorado

Státní daň z prodeje ve státě Colorado je 2,9% plus lokální a municipální daň.³⁴ V Denveru je sazba hmotného zboží 3,62%, jídlo konzumované mimo domov je daněno sazbou 4%. Do roku 2011 zde také fungovala daň z fotbalových stadionů, z hromadné dopravy nebo z vědeckých a kulturních prostor.

Connecticut

Connecticut vybírá státní daň s hodnotou 6,35% s žádným dodatečným lokálním zatížením.³⁵ Většina potravin, léků bez předpisu i na předpis, internetové služby, noviny, časopisy jsou vyjmuty ze zdanění. Také úsporné halogenové zářivky nejsou podle connecticutského státní práva předmětem zdanění.

³³ CALIFORNIA STATE BOARD OF EQUALIZATION. *California City and County Sales and Use Tax Rates* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.boe.ca.gov/pdf/pub71.pdf>

³⁴ COLORADO DEPARTMENT OF REVENUE. *Colorado Sales/Use Tax Rates* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.colorado.gov/cms/forms/dor-tax/dr1002.pdf>

³⁵ CONNECTICUT DEPARTMENT OF REVENUE SERVICES. *Exemptions from Sales and Use Taxes* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.ct.gov/drs/cwp/view.asp?a=1477&q=269920>

Delaware

Delaware nevyměřuje spotřebitelům daň z prodeje.³⁶ Nicméně stát uvaluje na většinu podnikání daň z hrubého příjmu. Licenční daň se pohybuje mezi 0,096% až 1,92% v závislosti na typu podnikání. Stát také vybírá daň z registrace vozidla se sazbou 3,75%.

District of Columbia

Washington, D.C. daní prodej sazbou 6%.³⁷ Daň o sazbě 10% je uvalena na alkohol prodáváný na veřejných prostranstvích, 10% na restaurační jídla, 12% na parkovné, a 14,5% na ubytování v hotelích. Potraviny a léky jsou výjimkami z daně.

Florida

Florida má 6% sazbu daně z prodeje s dodatečnými sazbami místních daní většinou s hodnotami okolo 1%.³⁸ Florida povoluje navyšovat turistickou daň o hodnotu 6% pro turisty s délkou pobytu pod 6 měsíců na všechny hotely, apartmány, motely, resort, mobilní domy nebo pronajaté domy.

Georgia

V Georgii jsou potraviny vyjmuty ze státní daně z prodeje, nicméně zůstávají zdaňovány na lokálních úrovních.³⁹ Podle státní vlády mohou lokální vlády uvalit daň v hodnotách 1, 2 nebo 3%. Georgia má mnoho výjimek ze zdanění v oblasti podnikání a průmyslu. Obchodníci si ale tyto výjimky musí vyhledávat sami a podávat o nich přehledný soupis.

Hawaii

Hawaii nevybírá daň z prodeje, nýbrž daň z hrubého příjmu, nazvanou běžnou spotřební daň, a use tax, která se aplikuje na skoro každou transakci včetně služeb a je technicky uvalena na

³⁶ DELAWARE DEPARTMENT OF FINANCE. *Gross Receipts Taxes* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: http://revenue.delaware.gov/services/Business_Tax/Step4.shtml

³⁷ DISTRICT OF COLUMBIA OFFICE OF THE CHIEF FINANCIAL OFFICER. *Taxes* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://cfo.dc.gov/service/taxes>

³⁸ FLORIDA DEPARTMENT OF REVENUE. *Florida's Sales and Use Tax* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: http://dor.myflorida.com/dor/taxes/sales_tax.html

³⁹ GEORGIA DEPARTMENT OF REVENUE. *Sales tax* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: https://etax.dor.ga.gov/bustax_salestax.aspx

podniky než na spotřebitele.⁴⁰ Hawajské právo umožňuje podnikům postoupit daň spotřebitelům podobným způsobem jako daň z prodeje. Místní podniky nejsou povinny vykazovat daň zvlášť na stvrzenkách, i když je součástí prodejní ceny.

Idaho

Idaho vybírá 6% státní daň s dodatečnými lokálními sazbami.⁴¹

Illinois

Illinois vybírá daň z prodeje a use tax ve čtyřech divizích: maloobchodní daň, use tax, daň ze služeb, use tax ze služeb.⁴² Maloobchodní daní jsou zatíženi obchodníci, kteří prodávají předměty osobního vlastnictví pro použití nebo spotřebu. Je měřitelná na hrubý příjem obchodníků. Státní daň je 5%, municipalitní 1% a lokální 0,25%. Potraviny, léky a léčebné prostředky se daní 1% státní daně. Noviny a časopisy jsou vyjmuty ze zdanění, tak jako měna, medaile, zlato, stříbro vydané státem Illionis, vládou Spojných států nebo vládou zahraničního státu.

Indiana

Indiana vybírá 7% státní daň z prodeje.⁴³ Mezi nezdaněné položky patří medikace, voda, led a neupravované maso nebo ovocné džusy. Mnoho lokalit a měst také vybírá daň z restauračního jídla a nápojů konzumovaných mimo restauraci. Příjem z těchto daní byl využit například na postavení fotbalového stadionu nebo náboženských center.

⁴⁰ HAWAII DEPARTMENT OF TAXATION. *An Introduction to the General Excise tax* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: http://web.archive.org/web/20061216023735/http://www.hawaii.gov/tax/brochures/ge_bro.pdf

⁴¹ IDAHO STATE TAX OF COMMISSION. *Tax Rates And Overview* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://tax.idaho.gov/i-1109.cfm#sub13>

⁴² ILLINOIS REVENUE. *Tax Rates Database* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://tax.illinois.gov/Publications/taxratefinder.htm>

⁴³ INDIANA DEPARTMENT OF REVENUE. *Sales Tax Information Bulletin* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.in.gov/dor/files/sib29.pdf>

Iowa

Iowa má zavedenou 6% státní daň s volitelnou lokální jednoprocentní sazbou vybíranou většinou městy a lokalitami, celkově do hodnoty 7%.⁴⁴ Iowa také vybírá daň ze služeb poskytovaných, provedených nebo zařizovacích.

Kansas

Více než 700 státních, lokálních a municipálních právních systémů tvoří základ daně z prodeje v tomto státě.⁴⁵ Státní daň je stanovena na hodnotu 6,3%.

Kentucky

Kentucky vybírá 6% státní daň s mnoha výjimkami ze zdanění na potraviny.⁴⁶ Alkohol byl do roku 2009 součástí výjimek, v současné době je také zdaněn 6% sazbou.

Louisiana

Louisiana vybírá 4% daň, která se skládá z 3,97% sazby z daně a 0,03%, které jsou rozděleny mezi louisianský turistický svaz.⁴⁷ Louisiana také poskytuje bezplatné audity daně z prodeje pro soukromé společnosti.

Maine

Maine vybírá 5% běžnou daň z prodeje, daň ze služeb a use tax.⁴⁸ Pod daň z prodeje spadá především 7% daň z podnájmu, hotových jídel a 10% z krátkodobých pronájmů aut.

⁴⁴ IOWA DEPARTMENT OF REVENUE. *Iowa Sales Tax* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.iowa.gov/tax/educate/faqsales.html>

⁴⁵ KANSAS DEPARTMENT OF REVENUE. *Local Sales Tax Information* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.ksrevenue.org/salesratechanges.html>

⁴⁶ KENTUCKY DEPARTMENT OF REVENUE. *Sales & Use Tax* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://revenue.ky.gov/business/salesanduse.htm>

⁴⁷ LOUISIANA DEPARTMENT OF REVENUE. *Sales Tax* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.revenue.louisiana.gov/sections/faq/default.aspx?type=GEN&cat=SLS>

⁴⁸ MAINE REVENUE SERVICES. *Sales Sales Tax Reference Guide* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.maine.gov/revenue/salesuse/reference-03.htm>

Maryland

Maryland vybírá 6% daň z prodeje a use tax s výjimkami na medikamenty, energii a potraviny, zatímco mnoho služeb jako kadeřnictví, účetnictví podléhá zdanění.⁴⁹ Daň z prodeje zahrnuje také internetové nákupy, předplatné časopisů. Státní daň z alkoholu byla navýšena z 6% na 9% sazbu daně.

Massachusetts

Massachusettská daň z prodeje se pohybuje okolo 6,25% včetně lokálních daní.⁵⁰ V roce 2010 byla místním referendem zrušena daň z prodeje na alkoholické nápoje. Oblečení do hodnoty 175 dolarů je vyjmuto ze zdanění. V lednu 2013 guvernér státu navrhl snížení sazby daně na hodnotu 4,5%.

Michigan

Michigan používá 6% daň z prodeje a 6% use tax, která je aplikovaná na předměty, které byly přivezeny do státu, ale nebyly tam zakoupeny a jejíž daň nebyla zaplacená ve státě, kterém byl předmět pořízen.⁵¹ Daň se odvádí v ročním daňovém přiznání k dani z příjmu. V Michiganu nejsou zavedeny místní daně z prodeje, naopak jsou zde daně služby.

Minnesota

Minnesota v současné době vybírá 6,875% celostátní daň z prodeje, která se skládá ze dvou částí: 6,5% daně z prodeje je vybíráno ve prospěch státního daňového fondu a zbytek přechází do environmentálních fondů.⁵² Toto uspořádání bylo odhlasováno v místním referendu v roce 2008. Jídlo, léky na předpis a oblečení jsou všeobecně vyjmuty ze zdanění. Alkohol je zdaňován dodatečnou 2,5% sazbou státní daně, tj. 9,375% celkově.

⁴⁹ MARYLAND COMPTROLLER. *Sales and Use Tax* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: http://taxes.marylandtaxes.com/Business_Taxes/Business_Tax_Types/Sales_and_Use_Tax/

⁵⁰ MASSACHUSETTS DEPARTMENT OF REVENUE. *A Guide to Sales and Use Tax* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.mass.gov/dor/individuals/taxpayer-help-and-resources/tax-guides/salesuse-tax-guide.html>

⁵¹ MICHIGAN DEPARTMENT OF TREASURY. *Use Tax* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.michigan.gov/taxes/0,1607,7-238-43529-155460--,00.html>

⁵² MINNESOTA HOUSE OF REPRESENTATIVES. *Local Sales Taxes in Minnesota* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.house.leg.state.mn.us/hrd/pubs/localsal.pdf>

Mississippi

Mississippi kromě 7% státní daně vybírá také dodatečnou turistickou daň na restaurace a hotely na lokálních úrovních.⁵³ Restaurace a rychlá občerstvení jsou zdaňována 9% sazbou.

Missouri

Missouri zavedla daň z prodeje na většinu zboží osobní spotřeby a služby, tak jako use tax na zboží uskladněné, využívané nebo spotřebované v tomto státě.⁵⁴ Státní sazba je dána hodnotou 4,225% a místní vlády vybírají také své vlastní daně. Tyhle dodatečné daně spolu s daněmi za vylepšení společnosti, rozvoj dopravy a muzejní daní mohou ve výsledku navýšit celkové zatížení až 10%. Missouri osvobozuje od zdanění nákupy charitativních organizací nebo běžné nákupy.

Montana

Montana nevybírá daně na státní úrovni, ale některé municipality, které jsou považovány za významné turistické destinace, uvalují na zboží daň z prodeje se sazbami 3%.⁵⁵ Hotely, kempy a restaurace jsou daněny 7%.

Nebraska

Nebraska uzákonila státní sazbu daně z prodeje na úrovni 5,5% a jsou z něj vyjmuty potraviny.⁵⁶ Maximální celková sazba státní a lokální daně je 7%.

Nevada

Státní daň z prodeje v Nevadě je 6,85%.⁵⁷ Pokud se lokální vláda rozhodne vybírat dodatečné daně, je zapotřebí souhlasu občanů v referendu. V Las Vegas je dodatečně vybíráno 0,25%

⁵³ MISSISSIPPI DEPARTMENT OF REVENUE. *Sales and Use Tax* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.dor.ms.gov/taxareas/sales/main.html>

⁵⁴ MISSOURI DEPARTMENT OF REVENUE. *Sales/Use Tax* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://dor.mo.gov/business/sales/>

⁵⁵ MONTANA DEPARTMENT OF REVENUE. *Sales Tax* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: http://revenue.mt.gov/forindividuals/taxes_licenses_fees_permits/salestax.mcp

⁵⁶ NEBRASKA DEPARTMENT OF REVENUE. *Nebraska Sales and Use Tax* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.revenue.ne.gov/salestax.html>

⁵⁷ NEVADA DEPARTMENT OF TAXATION. *About Taxes* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://tax.state.nv.us/About%20taxes%20and%20Faqs.html#stinfo>

na prevenci před povodněmi, 0,50% na hromadnou dopravu, 0,25% na vodohospodářský fond a 0,25% jako příspěvek policejních složek.

New Hampshire

Místní sazby daně z prodeje jsou limitované 9% na hotové jídla, 9% na hotely.⁵⁸ Daněné jídlo vylučuje pokrmy a nápoje konzumované na veřejných prostranstvích, zatímco cateringové a restaurační pokrmy jsou daněny.

New Hampshire dále vybírá spotřební daně 0,196 dolarů za galon benzínu, 1,78 dolarů za krabičku cigaret, 0,30 dolarů za galon piva a 0,00055 dolarů za kilowatt hodinu.

New Jersey

Stát New Jersey daní prodané zboží 7% sazbou.⁵⁹ I v této státní sazbě jsou výjimky, které umožňují danit prodej až poloviční sazbou. New Jersey nevybírá daň z potravin, medikamentů a oblečení. Benzín je daněn spotřební daní 0,145 dolarů za galon. Prodej oblečení a doplňků, které jsou vyrobeny z kožichu, srsti nebo kůže zvířat a jsou oceněny nad 500 dolarů, jsou předmětem 6% daně z hrubých příjmů z koženého oblečení.

New Mexico

New Mexico vybírá daň z hrubých příjmů se sazbou 5% z většiny prodejů, pronájmu majetku a poskytování služeb.⁶⁰ Daň je běžně postoupena zákazníkům.

New York

Výchozí sazba newyorské daně je 7%, z níž 4% jsou vybírána na státní úrovni.⁶¹ Všechny lokální vlády jsou povinny vybírat 3% místní daň, pokud chtějí sazby snížit nebo zvýšit, musí dojít k souhlasu newyorského státního zákonného sboru a tento souhlas musí být každé dva roky obnoven. Ve fiskálním roce 2012 vybírá vyšší daň než výchozí 3% sazbu jen pět

⁵⁸ NEW HAMPSHIRE DEPARTMENT OF REVENUE ADMINISTRATION. *Overview of New Hampshire Taxes* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.revenue.nh.gov/faq/gti-rev.htm>

⁵⁹ NEW JERSEY DEPARTMENT OF TREASURY. *Sales and Use Tax* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.state.nj.us/treasury/taxation/su.shtml>

⁶⁰ NEW MEXICO DEPARTMENT OF TAXATION AND REVENUE. *Gross Receipts Tax* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.tax.newmexico.gov/All-Taxes/Pages/Gross-Receipts-Tax.aspx>

⁶¹ THE NEW YORK STATE DEPARTMENT OF TAXATION AND FINANCE. *Sales and use tax* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.tax.ny.gov/bus/st/stdidx.htm>

okresů. Po 31. březnu 2012 bylo zavedeno daňové osvobození pro oblečení s hodnotou pod 110 dolarů.

North Carolina

North Carolina vybírá daň se sazbou 4,75%, lokální daň je stanovena povětšinou na úrovni 2% v 76 okresů ze 100.⁶² Stát také vybírá spotřební daň z paliv, cigaret, vína a piva. Sladkosti, sladké nealkoholické nápoje a fast-foodové pokrmy jsou daněny sazbou až 7,25% státní daně s dodatkovou 1% sazbou lokální daně.

North Dakota

North Dakota má 5% všeobecnou sazbu daně z prodeje se čtyřmi kategoriemi (5%, 7%, 3% and 2%).⁶³

Ohio

Stát Ohio vybírá 5,5% daň z prodeje. Místní daně jsou nastaveny v rozmezí 0,25% až 1,5%.⁶⁴ Právo tohoto státu vyžaduje, aby každý podnik obdržel daňové identifikační číslo. Společnosti, jejíž roční prodej nepřesáhne 4 miliony dolarů nemusí odvádět daně z mimostátních plateb. Ohio má zavedenou také daň z hrubého příjmu, tzv. daň z komerčních aktivit, která je aplikována na podniky. Potraviny, kromě alkoholu a sladkých nealkoholických nápojů, jsou vyjmuty ze zdanění.

Oklahoma

Oklahoma vybírá 4,5% daň z prodeje s dodatečnými lokálními sazbami, které se pohybují mezi 3 a 4%.⁶⁵

⁶² NORTH CAROLINA DEPARTMENT OF REVENUE. *Sales And Use Tax Information* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.dornc.com/taxes/sales/>

⁶³ NORTH DAKOTA DEPARTMENT OF TAXATION. *Sales Tax* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.nd.gov/tax/salesanduse/>

⁶⁴ OHIO DEPARTMENT OF TAXATION. *Sales & Use Tax* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: http://www.tax.ohio.gov/sales_and_use.aspx

⁶⁵ OKLAHOMA TAX COMMISSION. *Oklahoma Sales Tax Information and Rates* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.tax.ok.gov/salestax.html>

Oregon

Stát Oregon nevybírání daň z prodeje na státní úrovni, ačkoliv místní municipality mohou uzákonit vybírání této daně.⁶⁶

Pensylvánie

Stát Pensylvánie vybírá 6% daň z prodeje.⁶⁷ Jídlo, většina oblečení a obuvi patří mezi zboží vyjmuté ze zdanění. Pokud potravina nemá známku označující její nedanění, je zdaňována klasickou sazbou. Patří mezi ně sladké nealkoholické nápoje, sportovní nápoje, teplé nápoje, teplé jídla, sendviče nebo saláty. Další výjimky zahrnují internetové služby, noviny, knihy, pleny, hygienické produkty, toaletní papír, kontaktní čočky, poplatky pohřebních služeb, veterinární služby a léky, led nebo čaj. Zdaňování alkoholických nápojů je v tomto státě složité. Alkohol je zde prodáván Pensylvánským kontrolním úřadem a je daněn přímo při nákupu 18% sazbou na likéry a vína.

Rhode Island

Rhode Island udává sazbu daně 7%, kterou navýšil v 90.letech z důvodu pomoci státním družstevním záložnám.⁶⁸ Dále se vybírá 1% restaurační daň, mezi zboží vyjmuté ze zdanění patří jídlo, oblečení, noviny, rakve a originální umělecké díla.

South Carolina

South Carolina má sice nastavenou 6% sazbu daně z prodeje, ale v kombinaci s lokálními a pohostinskými daněmi se maximální hranice vyhoupne na 10%.⁶⁹ Občané nad 85 let mají nárok na 1% redukcii daně z prodeje.

⁶⁶ OREGON DEPARTMENT OF REVENUE. *Sales tax information* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.oregon.gov/DOR/Pages/salestax.aspx>

⁶⁷ PENNSYLVANIA DEPARTMENT OF REVENUE. *Sales, Use And Hotel Occupancy Tax* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: http://www.portal.state.pa.us/portal/server.pt/community/sales,_use____hotel_occupancy_tax/14487

⁶⁸ RHODE ISLAND DIVISION OF TAXATION. *Streamlined Sales Tax* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.tax.ri.gov/streamlined/>

⁶⁹ SOUTH CAROLINA DEPARTMENT OF REVENUE. *Sales & Use Tax* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.sctax.org/Tax+Information/Sales+and+Use+Tax/default.htm>

South Dakota

South Dakota má státní daň z prodeje určenou sazbou 4%.⁷⁰ Dodatečná lokální daň 1,5% se vybírá během letní sezóny na prodeje vztahující se na podnikání v turistickém odvětví. Lokální vlády mohou uvalit daň z hrubého příjmu na alkohol, ubytování, restaurace a vstupné. Tato daň je přenesena na podniky a může být tak považována jako daň z prodeje.

Tennessee

Tennessee uvaluje 7% daň na většinu zboží.⁷¹ Potraviny jsou daněny 5,25% a lokální daně navyšují celkovou daň až o 2,25%. Pokud lokální daně nedosahují maximální hodnoty, mohou města dobírat zbytek a ponechat si jej.

Texas

Státní daňová sazba a use tax je nasazena na úroveň 6,25%, ale místní samosprávy mohou vybírat daně o sazbách 2%.⁷² Hlavní předměty vyjmuté ze zdanění jsou medikamenty, jídlo a sazenice. Motorové vozidla a lodě jsou daněny 6,25% sazbou, nepodléhají tak lokálním sazbám. Daň z prodeje je vypočítána buď z částky aktuální ceny nebo standartní ceny vozidla. Pokud obchodník zaplatí daně včas, může si odečíst půl procenta vybrané daně jako slevu, aby tak stát ocenil promptní jednání daňového plátce.

Utah

Utah vybírá 4,70% státní daň z prodeje a lokální autority mohou nastavit svou vlastní daňovou sazbu.⁷³ Utah vybírá 16,35% daň z půjčovního aut v Salt Lake City, celostátní sazby daně z prodeje potravin jsou na úrovni 3% a skládají se jak z státních, tak i místních sazeb.

⁷⁰ SOUTH DAKOTA DEPARTMENT OF REVENUE. *Sales Tax* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.state.sd.us/drr2/businessstax/st/salestax.htm>

⁷¹ TENNESSEE DEPARTMENT OF REVENUE. *Sales & Use Tax* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.tn.gov/revenue/tntaxes/salesanduse.shtml>

⁷² TEXAS COMPTROLLER. *Local Sales and Use Tax* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.window.state.tx.us/taxinfo/local/>

⁷³ UTAH STATE TAX COMMISSION. *Utah Sales & Use Tax Rates* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://tax.utah.gov/sales/rates>

Vermont

Vermont má 6% sazbu daně z prodeje, potraviny, oblečení a léky jsou vyjmuty ze zdanění.⁷⁴ Jídlo v restauracích je daněno 9% sazbou, alkoholické nápoje 10%. Motorové vozidla patří k výjimkám ze zdanění, nicméně podléhají nákupní dani, což je ekvivalentní k dani z prodeje.

Virginia

Virginia daní prodané zboží 5% sazbou, která je tvořena 4% státní a 1% lokální daní.⁷⁵ Spotřebitelé platí za každou oprávněnou položku, jako je jídlo, nápoje, ovoce či zelenina. Potraviny jsou daněny 2,5% sazbou daně z prodeje. Dodatečné lokální daně na alkohol tvoří v celkovém úhrnu 11,5% sazbu. Virginia uplatňuje stejné sazby i na nákupy přes katalog, které přesahují 100 dolarů za rok.

Washington

Washington vybírá 6.5% celostátní daň.⁷⁶ Lokální sazby se velmi liší v závislosti na místě pořízení zboží. Vzhledem k tomu, že v tomto státě žije mnoho původních domorodých národů, sazby daně z prodeje se mohou v každé oblasti lišit. Od roku 2010 se daně nesmí ukládat na potraviny a léky na předpis. Hotové jídlo, jiná medikace a medikovaná marihuana nejsou vyjmuty z daně z prodeje. Nejvyšší sazby ve státě jsou uvaleny na alkoholické nápoje, a to 20,5%. Ve státě se také vybírá daň z parkování v městských garážích, v roce 2011 byl nastaven na sazbu 22%, a to v rámci zvýšení využívání hromadné dopravy. Volby v roce 2010 radikálně změnilly základ daně z prodeje, když zrušili zdanění sladkostí, žvýkaček, sladkých nealkoholických nápojů a balené vody.

West Virginia

West Virginia má pověst prvního státu, který přijal daň z prodeje.⁷⁷ V současné době se nachází na úrovni 6%, daň z potravin na 1% sazbě. Jedinec, který si zakoupí motorové

⁷⁴ VERMONT DEPARTMENT OF TAXES. *Major Vermont Taxes* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.state.vt.us/tax/majorvttaxessalesanduse.shtml>

⁷⁵ VIRGINIA DEPARTMENT OF TAXATION. *Sales and Use Tax* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.tax.virginia.gov/site.cfm?alias=SalesUseTax>

⁷⁶ WASHINGTON STATE DEPARTMENT OF REVENUE. *Retail Sales Tax* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://dor.wa.gov/content/findtaxesandrates/retailsalestax/>

⁷⁷ WEST VIRGINIA STATE TAX DEPARTMENT. *My Taxes* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.wva.state.wv.us/wvtax/default.aspx>

vozidlo divize GMC, musí zaplatit 10 dolarový poplatek a 5% daň. West Virginia je členem Projektu na zefektivnění daně z prodeje.

Wisconsin

Wisconsin vybírá 5% daň a 62 municipalit ze 72 přidává k této dani 0,5% lokální daň.⁷⁸ Jedno procento z této daně odvádí pět největších obcí na pokrytí vybudování baseballového stadionu z roku 2005. Celkové náklady na stavbu budou pokryty v roce 2017.

Wyoming

Wyoming vybírá 4% daň a lokální a místní municipality přispívají dalšími 3%.⁷⁹ Výjimky ze zdanění zahrnují jídlo konzumované mimo restauraci a prodeje zemědělského vybavení. Ve Wyomingu spadá výkon práce pod právní úpravu daně z prodeje. Všechna práce jak na hmotném nebo nehmotném majetku je zdaňována, nicméně práce, které trvale upravuje fyzický majetek, je ze zdanění vyjmuta.

3.4 Daň z prodeje a férovost

Daň z prodeje je regresivní, což znamená, že takovýto typ daně více zatíží chudé než bohaté, neboť daň vezme větší procentní část rozpočtu domácnosti s nižším důchodem (tedy průměrná daňová sazba klesá s vyššími důchody).⁸⁰ Podle odhadů institutu ITEP v rámci zkoumání spotřebitelských výdajů skladba komodit, jež ze svého příjmu utratí nízkopříjmová rodina, obsahuje tři čtvrtiny položek, které podléhají dani z prodeje. Středně příjmová rodina utratí na tyto položky zhruba polovinu svého příjmu, zatímco nejbohatší rodiny utratí pouhou šestinu svého příjmu na zdaněné položky z prodeje. Řečeno jinými slovy, šest procent daně z prodeje odpovídá dani z příjmu se sazbou 4,5% pro nejchudší (což jsou tři čtvrtiny z 6% daňové sazby z prodeje), 3% sazby pro střední třídu (polovina 6%) a 1% sazby daně z příjmu pro nejbohatší (jedna šestina z 6%). Je tedy zřejmá neproporcionalita této daně. Jediným důvodem, proč je tento systém tolerován, je ten, že jeho regresivní charakter je

⁷⁸ WISCONSIN DEPARTMENT OF REVENUE. *Tax Rates* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.dor.state.wi.us/faqs/pcs/taxrates.html#txrate2>

⁷⁹ WYOMING DEPARTMENT OF REVENUE. *Excise (Sales & Use) Tax Division* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://revenue.wyo.gov/Excise-Tax-Division>

⁸⁰ ITEP. *Sales and Excise Tax* [online]. 20.5.2011 [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.itep.org/pdf/guide3.pdf>

schován v jednotně vypadající neškodné sazbě a v množství rodinných plateb, jež jsou rozprostřené během roku na menší částky.

Daň z prodeje porušuje základní daňový princip spravedlnosti podle schopnosti jednotlivců platit tuto daň. Nízkopříjmové rodiny jsou vlastně nuceny platit větší podíl svého příjmu v dani, než jejich bohatší sousedé. Daň z prodeje také porušuje tento princip ve své citlivosti na fluktuaci příjmu daňového poplatníka. Rodiny musí vždy nakupovat základní položky, jež jsou předmětem daně z prodeje, ač se jejich příjmová hladina zvýší nebo sníží. Poplatník náležící do středněpříjmové skupiny, který ztratí svou práci bude i nadále utrácet svůj příjem, aby přežil – a bude stále platit pevnou částku daně z prodeje, ačkoliv se jeho schopnost nakupovat a platit za tyto předměty dramaticky snížila.

Navzdory regresivitě daně z prodeje jsou někteří odborníci přesvědčeni, že tato daň je poctivá. Po všem, co již bylo řečeno o férovosti a neférovosti této daně, se nikdo, ani chudý, ani bohatý, nemůže zcela vyhnout placení daně z prodeje, pokavad se budou uplatňovat u zboží denní spotřeby. Podporovatelé argumentují, že daň ovlivňuje všechny rovnocenně, jelikož zubní pasta je stejná jak pro lidi z vyšší, tak nižší příjmové hladiny. Nicméně právě tato rovnost je přesně tím důvodem, proč daň z prodeje selhává v testu férovosti. Náklad na jednu zubní pastu, potažmo tedy i na daň z prodeje, je stejná jak pro bohaté tak chudé. Ale jelikož má bohatý člověk několikanásobně vyšší příjem, částka, kterou platí za daň v ceně této pasty je daleko méně významný výdaj (to jest daleko menší poměr jeho příjmu), než ta samá částka, kterou zaplatí v dani střední příjmová skupina obyvatelstva. Bohaté rodiny mají obvykle větší spotřebu, tudíž platí z více jednotek zboží více dolarů na daň z prodeje než finančně slabé rodiny. Ale pokud jde o to, co tyhle dolary znamenají pro bohatou rodinu, jakožto část jejich příjmu a jak ovlivní jejich způsob života, tak tato daň má daleko méně významný efekt na bohaté než na středně a nízkopříjmové skupiny obyvatel.

Příležitostně se objevuje další argument, který ospravedlňuje férovost daně z prodeje a je založen na dobrovolnosti platit tuto daň. To znamená, že je placena jen těmi lidmi, jež raději svůj příjem utratí, než uspoří. Ve skutečnosti je velké množství výdajů velmi vzdáleno od dobrovolnosti. Oblečení, toaletní potřeby, školní pomůcky a nábytek je jen pár příkladů důležitých každodenních předmětů spotřeby, které podléhají dani z prodeje. Jednotlivec, který se rozhodne si koupit tohle zboží každodenní potřeby, jen výjimečně před samým rozhodnutím provede volbu mezi tím, zda své peníze utratí za toto nutné zboží nebo jej ušetří.

Důvod, proč někteří posuzují tuto daň jako dobrovolnou, je to, že ji vykreslují jako určitý vztah vznikající mezi daní a poplatníkem, který je schopen a hlavně může či nemůže si dovolit zaplatit tuto daň.

3.5 Daň z prodeje v podnikání

Mnoho státních daní z prodeje jsou navrženy tak, aby osvobodzovaly nákupy provedené za účelem podnikání, což je založeno na teorii, že daně z prodeje jsou uloženy na zboží konečné spotřeby. Ale vzdálenost mezi podnikáním a osobními nákupy je často těžké určit, a tudíž výsledkem je daň z prodeje, kterou pár států aplikuje i na vybrané podnikatelské nákupy. Tenhle vstup podnikatelských nákupů do jinak spotřebitelsky jednotných daní z prodeje samozřejmě přinesl přidanou hodnotu zboží a služeb a pro zákazníky se tedy projevil ve zvýšení konečných cen. Jinými slovy, zdanění podnikatelských vstupů skrze daň z prodeje je obvykle doprovázeno zdaněním spotřebitelů více než jednou v rámci jednoho stejného prodeje. Výsledkem rozšíření daně z prodeje o zdanění podnikatelských nákupů budou obvykle pociťovat především nízkopříjmové skupiny obyvatel. Jelikož většina daně z prodeje placená podnikateli je exportována ke spotřebitelům mimo daný stát, zákonodárcům se může zdát politicky velmi přitažlivé aplikovat daň z prodeje na podnikatelské nákupy. Továrník bude pravděpodobně schopen předat většinu z daně, které platí ze svých vstupů, zákazníkům v dalším státě, což znamená, že pouze malé množství daně zůstane v domovském státě. Nicméně výjimky, jež existují v sektoru služeb a dalším různých podnikání, jsou velmi dobrou podnikatelskou taktikou. Například, obchodníci by měli platit daň z prodeje, jakmile si koupí zboží ve velkoobchodě. Zboží je zdaňováno dvakrát – jednou při velkoobchodní transakci a podruhé při samotném prodeji, a je to právě zákazník, který je nejvíce zatížen tímto dvojím zdaněním.

Tento stejný princip lze aplikován například pro společnosti zabývající se výrobou nábytku. Společnost nakupuje dřevo, aby z něj mohla zhotovit stoly a židle. Tudíž musí platit daň obsaženou v transakci nákupu dřeva a znovu, jakmile jej nakoupí zákazník. Jakmile se daň z prodeje z dřívějších stádií prodeje-nákupu nashromáždí na koncového spotřebitele, ekonomové tento proces nazývají princip pyramidy nebo kaskády. Kaskádovitě daně mohou způsobit vážný ekonomický problém.

Například již zmíněná továrna na nábytek těží stromy, zpracovává je, tvaruje, montuje a vlastní maloobchodní prodejny, oproti tomu druhá továrna na dřevo nakupuje polozpracované dřevo z pily, jenž je nakoupilo od dřevozpracujících společností. Druhá továrna prodává svůj

nábytek ve velkoobchodech nezávislým maloobchodníkům. Pouze konečný maloobchodní prodej první továrny bude zdaněn, jelikož dřevo, polotovary ani konečný výrobek neopustí mateřskou továrnu. Ale podle kaskádovitého principu daní z prodeje budou produkty druhé továrny podléhat zdanění čtyřikrát: první, když je dřevo odkoupeno na pilu, druhé, jakmile je koupeno továrnou na nábytek, třetí, když je koupeno maloobchodníkem a po čtvrté tehdy, jak je koupeno zákazníkem jako finální spotřební výrobek. Takový to daňový systém by mohl dát produktům integrované ve společnosti výhodu před druhou továrnou. Lze tedy mluvit o porušení principu neutrality.

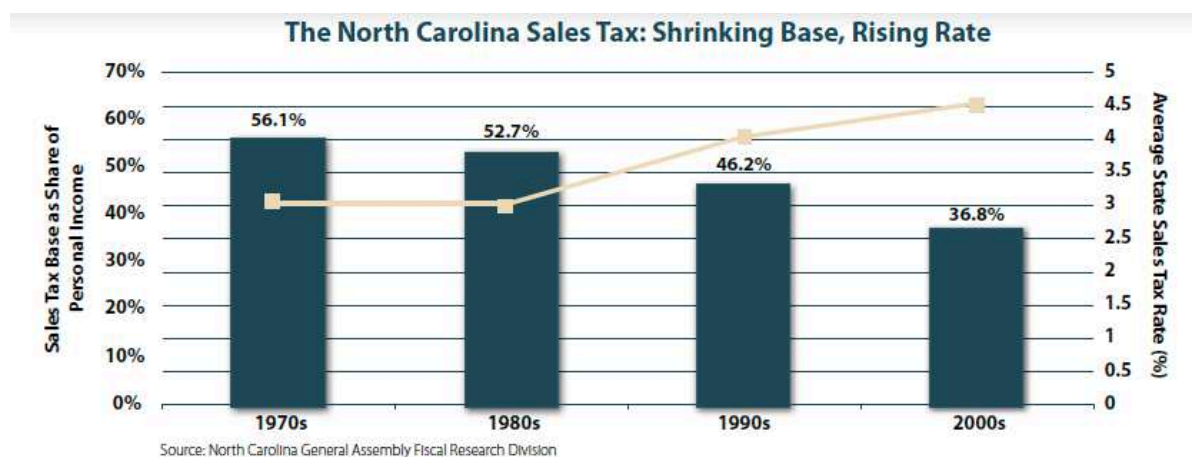
Zdaňování vstupů do podnikání může také podkopat metody využívané k prokázání férovosti této daně. Například jestliže obchod s potravinami platí daň z prodeje na pracovní pláště, které nakoupí pro své zaměstnance nebo poplatky, které platí svým právníkům, a tyhle daně přechází na zákazníky ve formě vyšších cen jídla, tudíž výjimka, jež osvobozuje jídlo od daňové zátěže přijde absolutně vniveč.

Někteří národní a státní političtí činitelé dále rozvíjí myšlenku nahradit všechny existující spotřební, příjmové a korporátní daně jednotnou sazbou na prakticky všechno zboží a služby, která je spotřebovávána. Tenhle postoj je referován jako tzv. férová daň. Nicméně její název je jen dalším z matoucích rysů tohoto regresivního plánu. Například obhájci férové daně zpravidla předběžně vypočítávají prvotní sazby až na absurdně nízké úrovni, která by měla být nutná k nahrazení všech existujících státních daní. Plán, jenž prvně vznikl v roce 2009 v Missouri, navrhoval základní sazbu na úrovni 5,11 procentních bodů – ale analýzy institutu ITEP zjistily, že sazby by vlastně musely být minimálně dvojnásobné, aby zajistily nutný příjem do státních pokladen.

3.6 Příjem a stabilita

Daně z prodeje jsou pilířem státních rozpočtů v celé federaci států. Ale během časů ekonomické nejistoty daně z prodeje a jejich vybírání jsou velmi nestálé. Když počala recese v roce 2008, jež pokračuje až do nynější doby, daně z prodeje byly prvním zdrojem příjmů, které trpěly. Příjmy z daní mohou také klesat, jakmile lidé začnou pociťovat nejistotu z očekávaného poklesu. Pokud si rodina myslí, že již brzo bude muset čelit těžkým časům, může pozdržet své výdaje v očekávání toho nejhoršího. Hlavně nákupy nákladného zboží jako nové auta jsou odloženy. Výsledkem je, že celkový příjem v období ekonomické nejistoty poklesne, aniž by ekonomická recese započala.

I v období dobrého ekonomického vývoje nejsou daně z prodeje rychle rostoucí daní, a to díky zastaralé podstatě této daně. V roce 2007 podíl útrat fyzických osob v oblasti služeb dosahoval celkových 65% a doposud patří k nejrychleji rostoucím odvětvím spotřeby. Nicméně samotné služby jsou v mnoha státech nezdanitelné, čímž je celkový příjem ochuzen o značné procento. Mimoto chybějící zdanění služeb má potenciál nárůstu nestálosti daně z prodeje, jelikož spotřeba služeb je obvykle stabilnější než prodej nákladného zboží, které vytváří značný podíl celkové daně z prodeje. Pomalu rostoucí povaha příjmů z daně z prodeje často nutí zákonodárce navýšit sazbu daně jen proto, aby jej udrželi v rovnováze s inflačními změnami v dlouhém období. Graf zobrazuje, jak pokles základu daně z prodeje v Severní Karolíně má za důsledek vyšší sazby daně, a to díky dobrému postavení služeb a uzákonění nových výjimek ze zdanění, především potravin.

Obr 3.1 Daň z prodeje v Severní Karolíně – pokles základu daně, navýšení daňových sazeb
Zdroj: ITEP⁸¹

Nevelká důvěra v daně z prodeje s sebou přináší velkou nevýhodu pro státy: nejistou budoucnost i na půdě federálního rozhodování o odečitatelnosti této daně. Od doby ustanovení Zákona o reformě daní z roku 1986 daň z prodeje, na rozdíl od daně z příjmu a majetkových daní, nebyla zařazena do federálního výčtu odečitatelných daní. Federální legislativa schválila v roce 2004 dočasnou změnu tohoto zákona pro daňové období 2004/2005 a daň z prodeje byla opakovaně zařazena jako odečitatelná položka až do roku 2011. Jelikož struktura přijatého rozhodnutí o odečitatelnosti nutí jednotlivce se rozhodnout

⁸¹ ITEP. *Sales and Excise Tax* [online]. 20.5.2011 [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.itep.org/pdf/guide3.pdf>

mezi využitím odečtu u daně z prodeje nebo odečtu u daně z příjmu, tenhle průlom obvykle zvýhodňuje ty obyvatele, kteří žijí ve státě s nízkou daní z příjmu. Bohužel pro státy s nízkou sazbou daně z příjmu odečitatelnost daně z prodeje není ani zdaleka tak nutná, jako odečitatelnost daně z příjmu. Podle ITEP existuje pár států, jež nemají zavedenou daň z příjmu, které by mohly zredukovat své miliardové federální daňové účty přesunutím se od vybírání daně z prodeje k příjmovým daním. Tenhle posun by zvýšil příjem peněz z daní především od osob s vysokým příjmem, kteří mohou co nejschopněji využít federální odečet státních daní. Ke dni 2. ledna 2013 prezident Obama opět podepsal legislativně umožňující odpočty.

Federální vláda ukládá omezený počet na tzv. selektivní daně z prodeje, například na benzín a telekomunikace, ale nemá žádnou hranici pro zdanění spotřeby. Ve Washingtonu již proběhlo několik debat ohledně pozměnění federální daňové struktury. To, že se země po celém světě přikládají k výběru VAT, povede k mnoha srovnáním této daně a daní vybíraných ve Spojených státech. Hlavním motivačním faktorem pro budoucí diskuzi je možnost vracení přeplatku VAT a nedanění exportu daní z příjmu korporací.

Nicméně v blízkém horizontu se nedá očekávat větší změna v daňové struktuře. Daňoví poplatníci jsou často podezíraví, že jejich daňové zatížení vzroste s novou daní a jsou tedy spokojeni s aktuální situací. Je také možné, a v případě VAT velmi běžné, že vzroste-li sazba daně jednou, pravděpodobně se bude měnit i později. Dalším důvodem, proč tak brzo nedojde ke sjednocení státních daní na úroveň federální, je tradice. Státy mezi sebou udržují jakousi konkurenci, která by zrušením jimi vybíraných daní a vpádem jednotných federálních daňových zákonů pozbyla své podstaty.

3.7 Tlak na vyšší daňové sazby

Některé ze států průběžně odpovíděly na tlak politiků, který nastal zvýšením daně z příjmu a daně z majetku, snížením daňových sazeb daně z prodeje. Tahle redukce vedla k tomu, že byla stanovená vrchní hranice daní z příjmu a majetku, kterou byly státy ochotny akceptovat. Ovšem stropy pro vrchní hranici sazeb daně z prodeje stanoveny nebyly. Nárůst daně z prodeje pokračoval daleko pomaleji než tlaky fiskální politiky Spojených států na své jednotlivé státy, aby zvyšovaly daňové sazby. Vyšší sazby byly politiky požadovány jednak proto, aby vyvažovaly příjmovou hladinu (která by jinak byla stále více založena pouze na výnosech z daně z příjmu), a jednak k udržování příjmu z daně z prodeje jako součást

ekonomiky. Dosah těchto tlaků se bude lišit v různých státech a bude záležet na nárůstu požadovaných výdajů a příjmů. Tendence ke zvýšení sazeb bude nejvyšší v době nebo okamžitě po období recese, kdy je státní fiskální politika nejstriktnější. Je samozřejmě, že kromě tlaku na zvyšování sazeb zde budou působit síly na snížení daňových sazeb.

Prvním z nich je antidaňová skupina, která ve Spojených státech existuje již po velmi dlouhou dobu. Druhou silou je daňová konkurence vedena subjekty z nižších úrovní daňového systému. Možnosti pohraničního obchodu v sousedských státech nebo přes internet budou vyvíjet daleko silnější tlak na snižování sazeb. Tento tlak způsobí, že se státy začnou zajímat o komodity, které jsou zdanitelné a zároveň méně schopné daňových úniků. Tím pádem se daňová struktura postupně posune ze zdaňování podnikových zisků a prodejů ku zdaňování práce.

Skupiny lobbistů budou pokračovat ve svém úsilí dostat se co nejbližší státním zákonodárcům a vydobýt si tak další dodatečné výjimky pro položky z daňových základů. Tato vyjednávání se ulehčí především pokud se základ daně sníží a sazby zvýší, jelikož lidé začnou daleko lépe vnímat nespravedlnost systému a nebudou moci pochopit jeho základní funkční procesy. Neschopnost efektivně vybírat daně z dálkových plateb bude velmi významnou součástí politických diskuzí. Tato neefektivita umožňuje prodejcům, aby si také vybojovaly své vlastní výjimky položek ze základů daně. Tak jako v minulosti budou výjimky těchto prodejců spotřebního zboží založeny na argumentech snižování daně z prodeje nebo nárůstu státní ekonomiky. Argumenty výrobců se budou primárně soustředit okolo ekonomického vývoje. Během ekonomické expanze jdou výjimky z daní protichůdně s nárůstem sazeb, tudíž čistý efekt v rámci ekonomického cyklu přinese vyšší sazby a nižší základ, což je přesný opak toho, co je považováno ekonomy za přijatelné pro správný ekonomický rozvoj země.

3.8 Daňová osvobození

Každý stát aplikuje ve svém daňovém systému cílené daňové osvobození, jehož prioritním cílem je zvýšit férovost vybírané daně. Daň z prodeje se může stát méně regresivní, jestliže bude stát zdaňovat takové položky, které jsou spotřebovány především bohatšími skupinami obyvatel před skupinami příjmově nižšími (zdaňování restauračních jídel před potravinami apod.). Je jisté, že v každém státě či lokalitě je daň z prodeje regresivní, nicméně stupeň férovosti je podstatně odlišný – od mírné regrese ve státě Vermont až po extrémní regresi v Tennessee. Nejdůležitějším faktorem ovlivňujícím regresivitu je zdanění potravin.

Danění jídla je extrémně regresivní, jelikož největší část nejchudších rodin spotřebovává svůj příjem právě na nákup obživy.

Nicméně existují důvody, proč se obávat dlouhodobému dopadu těchto osvobození. Ekonomové argumentují tím, že základ daně z prodeje by měl být pojat co nejširším způsobem, a to hned z několika důvodů:

- Zatímco daňové osvobození může mít kladný dopad na regresivitu, může také vytvořit nový “zdroj” neférovosti: rozdílné nakládání s daňovými poplatníky, kteří vydělávají stejný obnos peněz. Ale vyjmutí potravin ze zdanění i přes pokračující danění dalších maloobchodních prodejů, je diskriminující vůči daňovým poplatníkům, kteří utratí daleko více peněz na jiné zboží než je jídlo.
- Daňová osvobození mají tendenci způsobovat výrazné fluktuace v rámci vybírání daně z prodeje, protože změny v konkrétních ekonomických sektorech mohou mít daleko větší efekt na vybíranou daň. Širší základ daně by tak působil na daňový výnos méně citlivěji na náhle změny v maloobchodním prodeji konkrétních předmětů, jelikož tyto výkyvy by působili kompenzačně ku změnám v prodeji jiných předmětů.
- Protože státy poskytují možnost daňových úlev všem, bez ohledu na jejich potřeby, daňová osvobození jsou pro státní pokladny velmi nákladné. Osvobození například potravin má silný potenciál zredukovat výnosy každého centu o skoro 20%, což vyžaduje, aby zákonodárci zvýšili daňové sazby za účelem vykompenzování vzniklé redukce v daňovém základu.
- Osvobození jsou považovány za tzv. správní výzvy hlavně pro politiky, správce daní a obchodníky, jelikož každá výjimka požaduje svůj vlastní způsob odlišení se od ostatních daněných a nedaněných komodit. Například v některých státech mohou být konkrétní potraviny předmětem zdanění jen tehdy, pokud prodejce prodává s touto potravinou i jídelní nádobí. Tyto výjimky nutí zákonodárce a daňové správce k nespočtu rozhodnutí tohoto druhu a obchodníci musí být se všemi těmito pravidly srozuměni.
- Ve státech, které mají ve své legislativě uzákoněny lokální daně z prodeje, se musí zákonodárci rozhodnout, zda by se výjimky měly aplikovat právě i na lokální daně. Kdyby se rozhodli pro tuto legislativu, mohlo by to státním vládám přinést pokles výnosů z daní, nicméně pokud by zavrhlí tuhle možnost, přinesla by více komplikací s daňovou administrativou pro obchodníky.

Dodatečně k těmto problémům nabízí mnoho států různou škálu daňového osvobození zaměřenou především na nízkopříjmovou skupinu obyvatel, s cílem především přispět k

oblíbeným zájmům obyvatelů státu. Bylo vyzorováno, že v daňovém právu existují určité mezery preferenčních zájmových skupin (hlavně v porovnání s ostatními komplexnějšími daňovými úlevami, které fungují v právní legislativě daní z příjmu). V některých případech tyto výjimky zacházejí až do hlubokých absurdit, tak jako např. ve státě Colorado, kde platí osvobození pro produkty vyrobené ze dřeva zamořené kůrovcem, nebo v Arkansasu, kde existuje osvobození z daně z prodeje pro slepé válečné veterány, kteří se rozhodnou si koupit nový automobil.

3.9 Tlak na zjednodušení daňového systému

Jednotlivé státy pocítují tlak na zjednodušení svých daňových systémů a změnit tak stav nepřiměřeného a velmi složitého daňového zatížení. Ke snaze států o zjednodušení také přispívá příslib dotací státům, které sníží hranice tohoto daňového zatížení pro internetové prodejce. Státní výbory pro otázku daní skrze Federaci daňových správců a státních zákonodárců a skrze Národní konferenci legislatur států pracovaly několik let na vývoji struktury, která by snížila jak problém dodržování povinnosti danění, tak administrativní náklady. Cílem je vyvinout takovou daňovou strukturu, která by se co nejvíce shodovala s podobou všech státních daňových systémů a byla by uplatňována ve všech státech federace.

Dalším cílem je poskytnout státům co nejméně zatěžující daňové podmínky pro rozvoj obchodu. Proces vývoje je již započat, avšak bude trvat pár let, než dojde ke shodě a státy vloží tyto nové struktury do svých legislativ. Značná nezávislost států v možnostech nastavení si vlastních podmínek fiskální politiky vede k tomu, že je velmi nepravděpodobné, že dojde k takovému sjednocení. Nicméně již nyní dochází k významným krokům v rámci federální legislativy, které povedou k souladu daňového zatížení v mnoha státech.

3.10 Aplikace daně z prodeje na služby

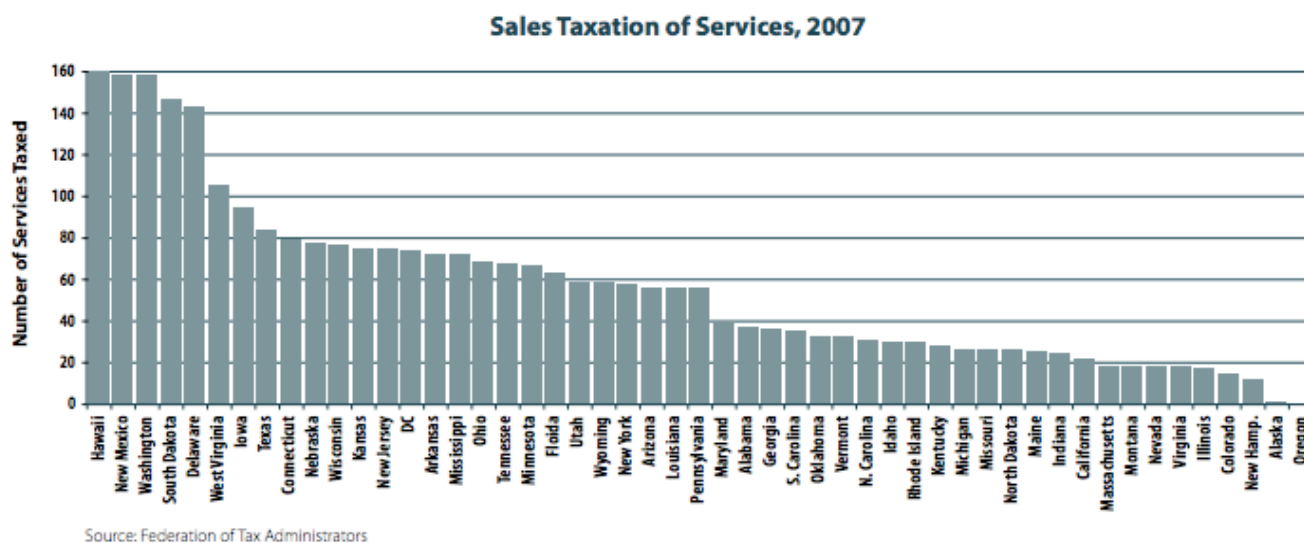
Většina státních daní z prodeje byly přijaty již na počátku dvacátého století, tedy v době, kdy většina lidí nakupovala pouze hmotné zboží. Ale v posledních padesáti letech změnili američtí spotřebitelé dramaticky obsah svého spotřebního koše směrem ke spotřebě služeb. Jen pár států však rozšířilo základ daně z prodeje o zdanění služeb. Podle nedávného výzkumu FTA velká část států stále vybírá pouze polovinu z 168 potenciálně možných služeb, které jsou zdaňované alespoň v jednom ze států, jako například nájemné, opravy,

instalace, čistírny a široké spektrum zábavných služeb. Ačkoliv provedení se může zdát politicky velmi komplikované, existují zde tlaky z oblasti daňové politiky, které se snaží najít způsoby, jak zmodernizovat základ daně zahrnutím některých služeb. Pouze Hawaii, Jižní Dakota a Nové Mexiko mají komplexní zdanění služeb.

Základní pravidlo, které státy dodržují pro zdanění služeb, je velmi jednoduché: služby spotřebovány jednotlivci by měli být zdaněny, zatímco služby spotřebovány podniky za účelem výroby nového zboží a služeb by měly být ze zdanění vyloučeny. Zdanění podnikatelských služeb se může zákonodárcům jevit lehce přitažlivé, hlavně kvůli potencionálně vysokému příjmu. Nicméně pokud by k němu došlo, stanou se daně z prodeje daleko více neférové v dlouhém období, jelikož podnikové daně z prodeje zvyšují spotřebitelské ceny. Jelikož jsou tyto daně zabudovány v konečné ceně spotřebovaných položek, které zákazníci denně nakupují, jsou vlastně skryty a tato skrytá částka, která je obsažena v každém konkrétním maloobchodním nákupu, se bude lišit v návaznosti na fázi produkčním procesu pro tento daný předmět prodeje. Nakonec to ale budou zákazníci, kteří budou těmito daněmi nejvíce ovlivněni.

Zdaňování osobních služeb naopak může učinit daň z prodeje férovější a to hned dvěma způsoby:

- Zdaňování služeb pomáhá zabezpečit to, že množství daně z prodeje bude prvně záležet na tom, kolik spotřebitel utratí – ne to, za co to utratí. Zdaňování zboží a vyloučení služeb zvýhodňuje zákazníky, kteří preferují služby a naopak diskriminuje ty, kteří preferují zboží.
- Rozšíření daňového základu o další služby, převážně ty luxusní, má potenciál snižovat regresivitu daně. Je tomu tak proto, že tyto služby jsou častěji nakupovány skupinami obyvatel s vyššími příjmy. Daň z prodeje bude celkově stále regresivní v nezávislosti na šířce daňového základu. Na druhou stranu je zdaňování služeb v kombinaci s příjmovým daňovým kreditem dobrou cestou k férovosti daně z prodeje. Pro daňové zákonodárce, kteří čelí dlouhodobé fiskální krizi, bude zdaňování služeb zvyšovat hodnotu příjmu z daně z prodeje s jakoukoliv daňovou sazbou – což je méně pravděpodobné, než že zákonodárci budou muset daňové sazby navýšit, aby vyrovnali rozpočet. Rozšíření základu daně by vytvářelo daleko větší stabilitu daňových příjmů v dlouhém období, jelikož pokles jedné zdaňované spotřebitelské komodity by vyrovnával výnosy z jiných zdanitelných položek.

Obr. 3.2 Počet zdaněných služeb v roce 2007 v jednotlivých státech
Zdroj: ITEP⁸²

3.11 Aplikace daně z prodeje na internetové transakce

Podíl internetových transakcí na trhu zboží rapidně stoupá a přímo úměrně s nimi stoupá i počet transakcí nepodléhajících zdanění daní z prodeje. Toto není pro státy a jejich vlády úplně neznámý problém, jelikož státy už po nějaký čas bojují se zdanitelností dálkových obchodů (např. přes telefon či katalogové prodeje). S narůstajícím počtem internetových obchodů se však tohle okrajové téma vyvinulo v daleko vážnější fiskální problém. Nejznámější citovaný odhad daňové ztráty spojované s internetovými obchody byl proveden univerzitou v Tennessee. Odhad hovoří o ztrátě zhruba 8,6 miliard dolarů za rok 2010 a v budoucnu se počítá s jeho nárůstem na 12 miliard dolarů. Jestliže se do těchto odhadů zahrnou i telefonní a poštovní objednávky, čísla budou ještě značně vyšší.

Z perspektivy férovosti této daně internetové prodeje by měly být právně ošetřeny stejně jako každý jiný prodej a jeho zdanění. To znamená, že maloobchodní komodity, které se prodávají konvenčním způsobem v kamenných obchodech, by měly být zdaněny také, jakmile se je obchodník rozhodne prodávat přes internet, a to z několika důvodů:

⁸² ITEP. *Sales and Excise Tax* [online]. 20.5.2011 [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.itep.org/pdf/guide3.pdf>

- Vyjmout ze zdanění obchodníky elektronických obchodů není férové vůči obchodníkům z kamenných obchodů. Prodejci, kteří si zvolí prodávat svoje zboží primárně v kamenných obchodech, jsou znevýhodněni politikou osvobození e-obchodů od daně z prodeje.
- Takovéto osvobození je neférové vůči zákazníkům. Ti zákazníci, kteří nemají přístup k internetu, jsou znevýhodněni a musí tak platit daň z prodeje zahrnuté v ceně jejich nákupu. Osvobození e-obchodů má také za následek růst regresivity daně z prodeje, jelikož bohatší daňoví poplatníci jsou schopni vyhnout se platbě této daně pomocí nákupů přes internet.
- Kromě tohoto principu neférovosti porušuje osvobození e-obchodů od daně z prodeje také princip neutrality. Taková to daň, která zachází se zdaněním internetových prodejců odlišně, vytváří neefektivní ekonomický stimul - pro zákazníky nakupovat online a pro prodejce přizpůsobit se rostoucí poptávce online. Výsledkem je nadbytek online transakcí ku všem potencionálním transakcím umožněným na daném trhu.
- Toto osvobození internetových obchodů bude v konečném důsledku nákladné, na základě ztráty státních i lokálních příjmů, které se kvůli důležitosti internetových transakcí bude zvyšovat.

Série rozhodnutí Nejvyššího amerického soudu shledala, že státy nemohou od obchodníků vyžadovat vybírání daně z prodeje na zboží nakoupené od dálkových prodejců (tj. prodejci se sídlem v jiném státu). Jako odůvodnění pro tohle rozhodnutí citoval Nejvyšší soud obtížnost státního a lokálního daňového systému. Soud argumentoval tím, že s tolika státními, okresními i městskými rozdíly v jurisdikci, daňových sazbách a daňových základech není možné vynucovat na prodejcích, aby byli schopni vypočítat odpovídající daň, kterou každá jurisdikce požaduje. Takovéto požadavky by vedly jediné k neakceptovatelnému administrativnímu zatížení na tyto prodeje. Nicméně Nejvyšší soud také naznačil řešení problémů zdanění dálkových obchodů. Podnikání prostřednictvím e-obchodů v daném státě stále více využívají veřejné služby k uskutečnění těchto svých obchodních transakcích. Proto by měly jejich daňové odvody pomoci s placením nákladů těchto služeb. Soud také poznamenal, že Kongres by měl schválit takovou legislativu, která by dovolila státům požadovat vybírání daní od dálkových prodejců a naznačil, že by k tomu mělo dojít ihned, jakmile by Kongres schválil legislativní zjednodušení daňového systému a daňových sazeb.

Státy na tento návrh Soudu odpověděly vzájemnou spoluprací na zjednodušujícím procesu daňových pravidel. Projekt na zefektivnění daně z prodeje byl formulován v roce 2000 skupinou zastupitelů z většiny států. V roce 2002 se zastupitelé shodli na modelu

legislativy nazvaném Dohoda o zefektivnění daně z prodeje (SSTP – The Streamlined Sales Tax and Use Tax Agreement), který byl navržen tak, aby mohl být uzákoněn v každém státě. Dohoda vešla v platnost v roce 2005 podpisem všech zúčastněných států. Tato dohoda má 24 stálých členů, které přijaly tuto dohodu do své legislativy.⁸³ Nicméně i přes tuto dohodu zůstávají státy ve vybírání této daně bezmocné, dokud Kongres plně neuzákoní výběr této daně federálním zákonem. Tyto návrhy již byly v Kongresu představeny, ale nikam doposud nepokročily a to vzhledem k velkému množství zastupitelů s protidaňovými postoji a vzhledem ke všeobecné apatii k tomuto problému na státní úrovni. V současné době státy odmítají čekat na dovolení od Kongresu vybírat “internetovou daň” a v čele se státem New York podnikly kontroverzní kroky k rozšíření počtu internetových obchodníků jako daňových plátců.⁸⁴ Pod legislativní úpravou, který byla přijata v New Yorku, internetoví obchodníci mající sídlo v jiném státu, jsou povinni hradit tuto daň z prodejů uskutečněných obyvateli New Yorku, jestliže tyto prodeje využívají služeb inzerentů v New Yorku. Toto je velmi důležitá změna již existující právní úpravy a má potenciál ke značnému nárůstu příjmů z daně z prodeje, především v dlouhém období.

Mnoho e-obchodů jako Amazon a Overstock podaly trestní oznámení proti tomuto ustanovení s argumenty, že společnosti, na které se snaží New York uvalit daňové zatížení, jsou ve skutečnosti dálkoví prodejci, navzdory jakékoliv dohodě s inzerenty ze státu New York a neplatí tak na ně povinnost odvádět daň z prodeje.

Státy Arkansas, Connecticut, Severní Karolína a Rhode Island následovaly New York s iniciativou rozšířit své pravomoci k vybírání “internetové daně” tímhle způsobem. Legislativní základna s podobnými ustanoveními byla přijatá tuctem dalších států. To znamená, že uspěje-li stát New York u soudu, budou jej následovat další státy s obdobnou žalobou.

⁸³ STREAMLINED SALES TAX GOVERNING BOARD. *How many states have passed legislation conforming to the Agreement?* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: http://www.streamlinedsalestax.org/index.php?page=gen_3

⁸⁴ CENTER ON BUDGET AND POLICY PRIORITIES. *Amazon's Arguments Against Collecting Sales Taxes Do Not Withstand Scrutin* [online]. 29.11.2010 [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.cbpp.org/cms/index.cfm?fa=view&id=2990>

3.12 Daňové prázdniny

Daně z prodeje tvořily v roce 2011 třetinu státních daní, nicméně tyto daně jsou regresivní, těžce dopadající na nízko a středněpříjmové daňové poplatníky.⁸⁵ V nedávné době zákonodárci předpokládající, že mohou snížit dopad této daně, uzákonili daňové prázdniny, které umožňují daňovou úlevu pro nákupy oblečení, počítačů a dalšího zboží. Tyhle prázdniny jsou obvykle vyhlášeny na srpen na období předškolních nákupů. V roce 1996 s touto taktikou přišel stát New York a později na něj navázaly další státy, které upravily legislativu o své vlastní pravidla.

Zastánci daňových prázdnin obhajují tyto úlevy různými způsoby, například, že díky těmto prázdninám je státní daňový systém daleko férovější, povzbuzuje ekonomiku a přináší jen malé náklady v podobě administrativních obtíží.

Charakteristické dopady daňových prázdnin jsou následující:

- Daňové prázdniny jsou špatně cíleny, nabízejí daňové úlevy i těm nejbohatším a naopak znevýhodňují starší lidi a rodiny bez dětí, které nepotřebují nakupovat školní pomůcky.
- Třídenní daňové prázdniny pro vybrané zboží není dostačující úlevou pro nejnižší vrstvy obyvatelstva. Pro delší období je daň z prodeje stejně regresivní a v podstatě neměnná.
- Daňové prázdniny jsou daleko méně výhodné pro nízkopříjmové skupiny daňových poplatníků než lépe cílené daňové úlevy v případě daní z příjmu u nízkopříjmového obyvatelstva.
- Bohatší poplatníci jsou pravděpodobněji lépe schopni načasovat své nákupy, aby využili daňové prázdniny. Na druhou stranu mnoho nízkopříjmových poplatníků utrácí většinu svých příjmů na nutnosti, což znamená, že mají daleko méně likvidních aktiv než bohatší obyvatelé v období prázdnin. Tito obyvatelé nemají tedy ten luxus načasování si svých útrat na období daňových prázdnin.
- Výhoda daňových prázdnin není limitována tím, jestli nakupující je občanem daného státu. Daňová úleva v daném státě platí pro všechny zákazníky v onom státě.

Oproti tomu podporující argumentace toho, že daňové prázdniny zvyšují maloobchodní prodeje, jsou velmi slabé. Zvyšující se prodeje během daňových prázdnin se jeví hlavně jako

⁸⁵ ITEP. *Sales Tax Holiday: A Boondoggle* [online]. 2012 [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.itepnet.org/pdf/pb17hol.pdf>

výsledek dobře načasovaných nákupů, které již byly naplánovány. Ziskuchtiví obchodníci tak mohou využít tohoto plánu a zvýšit ceny zboží. Studie chování obchodníků během daňových prázdnin na Floridě dokazuje, že více než 20% potenciálních výhod těchto prázdnin byly využity především samotnými obchodníky.

Osvobození od daně z prodeje v rámci daňových prázdnin vytváří administrativní potíže pro státní a místní vlády a také pro obchodníky, kteří vybírají daně. Například vyjmutí potravin z daně vyžaduje svazek vládních regulací, které dohlíží na hranici mezi zdanitelnými a nezdanitelnými potravinami. Dočasné vyjmutí oblečení nebo jiného předškolního zboží ze zdanění znamená, že obchodníci a daňoví správci musí během těchto tří dnů projít podobnou kvantitu byrokratických nařízení. Další spletnost může vzniknout ve státech s lokálními daněmi z prodeje, které se rozhodnout, že se nezúčastní daňových prázdnin a zákazníci tedy nečekaně platí lokální daň z prodeje.

Daňové prázdniny jsou pro státy tedy nákladem. Ztracený příjem během těchto prázdnin bude muset být něčím nahrazen, a to škrtů ve výdajích nebo zvýšením daňových sazeb. Z tohoto důvodu stát Illinois zrušil daňové prázdniny pro rok 2011. Pokud mají být dlouhodobým následkem daňových prázdnin vyšší daňové sazby, nízkopříjmová část obyvatel tak na tyto prázdniny doplatí daleko více.

Termíny daňových prázdnin pro rok 2013

Stát	Počet dnů	Zboží/Max výdaj	Termín
Alabama	3	Připravenost na hurikány, generátor – \$1000, zásoby \$60	22.-24. únor
Alabama	3	Oblečení - \$100, počítače-\$750, školní pomůcky-\$50, knihy-\$30	2.-4. srpen
Arkansas	2	Oblečení-\$100, školní pomůcky	3.-4. srpen
Connecticut	7	Oblečení, obuv-\$300	18.-24. srpen
Georgia	3	Energie, voda, efektivní produkty-\$1500	4.-6. říjen
Georgia	2	Školní potřeby - \$20, oblečení-\$100, počítače-\$1000	9.-10. srpen
Iowa	2	Oblečení-\$100	2.-3. srpen
Louisiana	2	Vše do ceny \$2500	2.-3. srpen
Louisiana	2	Příprava na hurikány-\$1500	25.-26. květen
Louisiana	3	Zbraně, munice a další lovecké pomůcky	6.-8. září

Maryland	3	Nízkoenergetické spotřebiče	16.-18. únor
Maryland	7	Oblečení, obuv-\$100	11.-17. srpen
Mississippi	2	Oblečení-\$100	26.-27.červenec
Missouri	7	Nízkoenergetické spotřebiče-\$1500	19.-25. duben
Missouri	3	Oblečení-\$100, počítače-\$3500, školní pomůcky-\$50	2.-4. srpen
New Mexico	3	Oblečení-\$100, počítače-\$1000, počítačové vybavení-\$500,školní pomůcky-\$30	2.-4. srpen
Severní Karolína	3	Oblečení-\$100, školní pomůcky-\$100, školní materiály-\$300, počítače-\$3500, počítačové vyb.-\$250, sportovní vyb.-\$50	2.-4. srpen
Severní Karolína	3	Nízkoenergetické spotřebiče	1.-3. listopad
Oklahoma	3	Oblečení-\$100	2.-4. srpen
Jižní Karolína	3	Oblečení, školní pomůcky, počítače	2.-4. srpen
Jižní Karolína	2	Zbraně, pušky, pistole	29.-30. listopad
Tennessee	3	Oblečení-\$100, školní pomůcky-\$100, počítače-\$1500	2.-4. srpen
Texas	3	Nízkoenergetické klimatizace-\$6000, další-\$2000	25.-27. květen
Texas	3	Oblečení, batohy, školní pomůcky-\$100	16.-18. srpen
Virginia	7	Příprava na hurikány-\$60, generátor-\$1000	25.-31. květen
Virginia	3	Oblečení-\$100, Školní pomůcky-\$20	2.-4. srpen
Virginia	4	Nízkoenergetické spotřebiče-\$2500	11.-14. říjen

Tab.3.1 Termíny daňových prázdnin pro rok 2013

Zdroj: Federation of Tax Administrators⁸⁶

3.13 Perspektiva daně z prodeje

Možnost zániku daně z prodeje byla mnohými zmiňována již několikrát, ale až v posledních letech se objevily spolehlivé důkazy o nižší důvěryhodnosti této daně. Nicméně přijetí legislativy omezení či zániku daně je velmi limitované. Zákon o reformě daní z roku 1986 měl prvotně zredukovat státní výběr daně z prodeje z důvodů navyšování nákladů na postupně se navyšující daň z prodeje. Již neúspěch zdaňování služeb byl předsevzetím nižší ochoty vybírat daň z prodeje, což vedlo k postupnému snižování růstu příjmů daně z prodeje. Hlavní roli v omezení či úplném pozastavení této daně v dnešní době hraje složitost vybírání

⁸⁶ FEDERATION OF TAX ADMINISTRATORS. 2013 State Sales Tax Holidays [online]. 8.3.2013 [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: http://www.taxadmin.org/fta/rate/sales_holiday.html

menších transakcí na poměrně dlouhé vzdálenosti. Státy postupně vytlačují toto zdanění, což jim umožňuje přesunout svůj daňový zájem směrem k výběru daně z příjmu. Všechny tyto faktory vedou jen k jednomu závěrečnému scénáři, kdy opadne zájem o výběr této daně a debaty o jejím dalším setrvání se z prostředí státního přesunou na úroveň federální. Úpadek této daně může prvotně vést k zavedení vyšší hodnoty daňového procenta. Nicméně tato změna může vyvolat pouze krátkodobý nárůst a tento systém nemůže po dlouhou dobu fungovat.

4 Spotřební daně

Spotřební daně se ve své podstatě řadí mezi daně z prodeje na konkrétní produkty.⁸⁷ V porovnání s daněmi z příjmu, majetku a běžné dani z prodeje spotřební daně vytvářejí jen malé procento státních příjmů. Je tomu tak hlavně proto, že základ daně není tak široký jako u výše vyjmenovaných daní a daň je vybírána jen z malého počtu produktů, mezi něž patří tabák, spotřební paliva a alkohol. Hlavním zájmem na této dani je ale především zdravotní hledisko.

Spotřební daň v USA je uvalena na tyto komodity:

- Alkoholické nápoje
- Tabák, tabákové výrobky a doplňky
- Nákladní vozidla
- Zbraně
- Paliva
- Luxusní dopravní prostředky
- Zábavná technika
- Automobily s velkou spotřebou
- Vakcíny
- Vodní a vzdušné dopravní prostředky
- Uhlí
- Chemikálie
- Pneumatiky
- Hazard
- Odstranění minerálních zásob ze dna more

Zdaňovány jsou všechny podnikatelské aktivity spojené s těmito komoditami, jako nabytí, prodej, převod vlastnictví zděděním, darováním.

Na rozdíl od běžné daně z prodeje je spotřební daň obvykle vypočítávaná na jednotku produktu místo procentuální části z ceny. Například spotřební daň na cigarety se udává v centech na krabičku. Daň z benzínu je povětšinou vypočtena v centech za galon. Tato

⁸⁷ ITEP. *Sales and Excise Tax* [online]. 20.5.2011 [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.itep.org/pdf/guide3.pdf>

struktura je příčinou regresivního charakteru této daně. Spotřební daně nejsou většinou rozepisovány na účtech zákazníků, a tedy mají tendenci se pro daňové poplatníky jevit jako neviditelné. Zatímco daň z prodeje je vybírána jen některými státy, daň z tabáku, alkoholu a benzínu vybírají všechny státy. Tak jako daň z prodeje i spotřební daň má největší dopad na nízko a středně příjmové skupiny obyvatel, to znamená, že zde dochází k porušování principu vertikální rovnosti. Ve skutečnosti má spotřební daň tendenci být více regresivní než daň z prodeje, a to kvůli tomu, že tyto daně nejsou závislé na ceně prodávaného zboží. Jako příklad lze uvést nákup automobilu Mercedes rodinou s vyššími příjmy, která platí vyšší daň z prodeje, a příjmově slabší rodinu, která nakoupí levnější Chevrolet. Spotřební daň ale nefunguje stejným způsobem. Daň ze spotřeby z drahého auta, vína, piva nebo cigaret je pořád tatáž jako daň z levnějších značek.

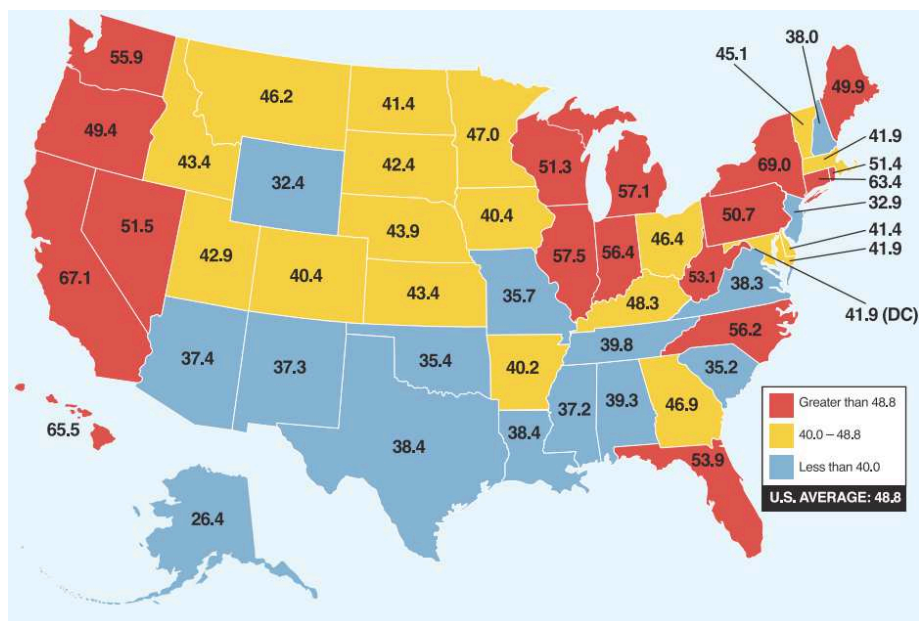
Regresivita spotřební daně na cigarety je vysvětlována především výzkumem newyorského rezortu pro zdravotnictví, které dokazují, že nízkopříjmové skupiny obyvatel jsou většími kuřáky, tedy spotřebiteli, než bohatší lidé. Na rozdíl od většiny produktů a služeb, kde bohatší obyvatelé mají tendenci spotřebovat více než slabší příjmové skupiny, spotřeba cigaret je koncentrována mezi chudší členy společnosti.

Kromě porušování principů vertikální rovnosti, směřují spotřební daně k porušování principu horizontální rovnosti, a to tím, že v případě této daně záleží na samotném daňovém poplatníkovi, jestli učiní volbu spotřebovat tento produkt, tedy vynaložit na něj část svého příjmu. Tato výjimečnost vedla zákonodárce k tomu, aby vyjmuly tyto předměty daně z daně z prodeje a ošetřili je samostatnou právní úpravou v daňovém systému.

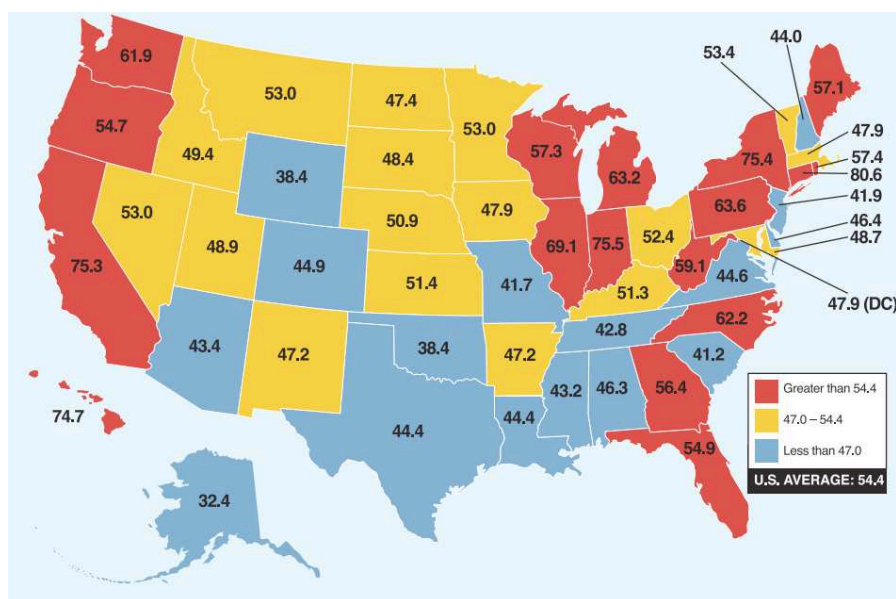
4.1 Spotřební daň z paliv

Federální spotřební daň z paliv je 18,4 centů na galon benzínu a 24,4 centů za naftu.⁸⁸ Průměrně k lednu 2013 státní a lokální sazby navyšují federální daň o 30,4 centů za benzín a 48,8 centů za naftu. Následující mapa zobrazuje celkové daňové zatížení jednotlivých států federace.

⁸⁸ *Background paper* [online]. 2007 [cit. 2013-04-11]. ISSN 1527-0408. Dostupné z: <http://financecommission.dot.gov/Documents/Tax%20Foundation%20paper%20on%20Gas%20Tax.pdf>

Obr. 4.1 Sazby spotřební daně z benzínu, v centech za galon
Zdroj: American Petrol Institute⁸⁹

Obr. 4.2 Sazby spotřební daně z nafty, v centech za galon
Zdroj: American Petrol Institute⁹⁰

⁸⁹ AMERICAN PETROL INSTITUTE. *Motor Fuel Taxes* [online]. duben 2013 [cit. 2013-04-20]. Dostupné z: <http://www.api.org/Oil-and-Natural-Gas-Overview/Industry-Economics/Fuel-Taxes.aspx>

⁹⁰ AMERICAN PETROL INSTITUTE. *Motor Fuel Taxes* [online]. duben 2013 [cit. 2013-04-20]. Dostupné z: <http://www.api.org/Oil-and-Natural-Gas-Overview/Industry-Economics/Fuel-Taxes.aspx>

V roce 2006 činil celkový příjem ze spotřební daně z paliv 25 miliard dolarů. Od roku 1993, kdy došlo k poslednímu nárůstu sazeb, je zaznamenán k roku 2012 pokles nákupní síly o zhruba 33%. Podle analýz provedených Fondem pro správu silnic by každé navýšení daně o 10 centů za galon vedlo k růstu příjmů okolo 20 miliard dolarů. Někteří experti z této oblasti tvrdí, že nárůst daně je nutný pro financování místních infrastruktur. Nicméně podle výzkumů Komise pro financování národní dopravní infrastruktury by takovéto zvýšení vedlo k poklesu spotřeby. Amerika i přes své zásoby ropy je závislá na zahraničních dodávkách. V roce 2008 se náklady na nákup zahraniční ropy vyšplhaly na 430 miliard dolarů.

Vybrané daně se postupně rozdělují. Hodnota 0,1 cent z galonu přechází do Fondu na údržbu zásob paliv a zbytek příjmů z daní se převádí do Fondu pro správu silnic. Ten poukazuje vybrané částky na konkrétní projekty, které byly přijaty jako právní předpis Kongresem. Posledním takovým zákonem byl tzv. SAFETEA-LU, který přijal prezident Bush v roce 2005, a který odkazoval 286,5 miliard dolarů na dopravní projekty na roky 2004 až 2009.

Příklady federálních účelově vynaložených finančních prostředků podle zákona SAFETEA-LU z Fondu pro správu silnic roku 2005:

- 6 milionu dolarů na odstranění grafit v New Yorku
- 2,95 milionu dolarů pro stát Aljaška na vytvoření propagačního filmu o státních cestách
- 8 milionu dolarů na vybudování garáží k nemocnici v Harlemu
- 4 miliony dolarů na vybudování muzea Henryho Forda v Michiganu

4.2 Spotřební daň z cigaret

Ve Spojených státech je tato daň vybírána na federální i státní úrovni.⁹¹ V roce 2009 byl prezidentem Obamou přijat zákon, v němž byla sazba z balíčku cigaret zvýšena z 39 centů na 1,01 dolarů. I když ceny cigaret od roku 1965 průběžně rostou, procento příjmu z daně je nyní na poloviční úrovni, a to z důvodu nárůstu cen o skoro dolar na balení. Podle posledních

⁹¹ GLOBAL TOBACCO FREE KIDS. *State Tobacco Taxes* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: http://www.tobaccofreekids.org/what_we_do/state_local/taxes/

marketingových výzkumů tabákové společnosti Phillip Morris tvoří celkové daně 56,6% z ceny balení cigaret.

Následující tabulka zobrazuje státní sazby spotřební daně z cigaret. Nejvyšší daňovou zátěž na cigarety uvaluje stát New York, který navíc kromě státní daně vybírá i daň municipální.

Overall All States' Average: \$1.48 per pack			Major Tobacco States' Average: 48.5 cents per pack			Other States' Average: \$1.61 per pack		
State	Tax	Rank	State	Tax	Rank	State	Tax	Rank
Alabama	\$0.425	47th	Louisiana	\$0.36	49th	Oklahoma	\$1.03	31st
Alaska	\$2.00	11th	Maine	\$2.00	11th	Oregon	\$1.18	29th
Arizona	\$2.00	11th	Maryland	\$2.00	11th	Pennsylvania	\$1.60	21st
Arkansas	\$1.15	30th	Massachusetts	\$2.51	9th	Rhode Island	\$3.50	2nd
California	\$0.87	33rd	Michigan	\$2.00	11th	South Carolina	\$0.57	42nd
Colorado	\$0.84	34th	Minnesota* ¹	\$1.23	28th	South Dakota	\$1.53	23rd
Connecticut	\$3.40	3rd	Mississippi	\$0.68	37th	Tennessee	\$0.62	39th
Delaware	\$1.60	21st	Missouri	\$0.17	51st	Texas	\$1.41	24th
DC*	\$2.50	10th	Montana	\$1.70	17th	Utah	\$1.70	17th
Florida	\$1.339	26th	Nebraska	\$0.64	38th	Vermont	\$2.62	7th
Georgia	\$0.37	48th	Nevada	\$0.80	35th	Virginia	\$0.30	50th
Hawaii	\$3.20	4th	New Hampshire	\$1.68	19th	Washington	\$3.025	5th
Idaho	\$0.57	42nd	New Jersey	\$2.70	6th	West Virginia	\$0.55	44th
Illinois	\$1.98	16th	New Mexico	\$1.66	20th	Wisconsin	\$2.52	8th
Indiana	\$0.995	32nd	New York	\$4.35	1st	Wyoming	\$0.60	40th
Iowa	\$1.36	25th	North Carolina	\$0.45	45th	Puerto Rico	\$2.23	NA
Kansas	\$0.79	36th	North Dakota	\$0.44	46th	Guam	\$3.00	NA
Kentucky	\$0.60	40th	Ohio	\$1.25	27th	Northern Marianas	\$1.75	NA

¹ Tax stamp includes 75¢ health impact fee

Tab. 4.1 Přehled státních sazeb spotřební daně z cigaret

Zdroj: Global Tobacco Free Kids⁹²

4.3 Důvody pro vybírání spotřební daně

4.3.1 Minimalizace spotřeby

Spotřební daně se běžně nazývají tzv. dani z hříchu, jelikož jsou aplikovány na ty produkty, jejichž spotřeba je považována společností za škodlivou (alkohol, tabák, benzín).⁹³ Osamostatnění těchto produktů z daně z prodeje bylo uskutečněno za účelem odrazení jednak

⁹² GLOBAL TOBACCO FREE KIDS. *State Tobacco Taxes* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: http://www.tobaccofreekids.org/what_we_do/state_local/taxes/

⁹³ ITEP. *Sales and Excise Tax* [online]. 20.5.2011 [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.itep.org/pdf/guide3.pdf>

od nákupu, spotřeby a jednak od sociálních nemocí, které jsou asociovány s touto spotřebou, včetně řízení pod vlivem, pasivní kouření, znečištění životního prostředí atp. Rozšířením této myšlenky vznikly návrhy na uvalení daně i na sladké sycené nápoje za účelem snižování obezity, což se může jevit zpočátku lehce kontroverzní, nicméně tahle strategie již byla pozitivně prokázána v mnoha situacích. Daň z cigaret měla vysoký dopad na redukci kouření hlavně mezi mladými lidmi. Oproti tomu spotřeba benzínu, i přes neustále stoupající cenu, nejeví sestupnou tendenci.

4.3.2 Společenské výdaje

Jelikož spotřeba produktu zatížených daní ze spotřeby bude pokračovat i přes existenci téhle daně, budou příjmy kontinuální a budou tak moci kompenzovat zatížení, které společnosti vznikne touto spotřebou. Kuřák, jehož pasivní kouření ovlivňuje zdraví současného nebo budoucího poživitele zdravotní péče, je pro vládu výdajem. Jako stejný argument mohou být použity spousty environmentálních výdajů spojených se spotřebou benzínu, kdy většina států věnuje příjem z této daně na financování čištění palivových úniků a prosaklin. Spotřební daň může zabezpečit, že spotřebitelé těchto produktů pomáhají platit plný rozsah nákladů spojených s jejich užíváním.

4.3.3 Poplatek za využívání

Nejdůležitější odůvodnění, proč vybírat spotřební daň z paliv, je odlišné od dvou důvodů zmíněných výše. Daň z paliv přechází na financování oprav a rozšiřování státní dopravní infrastruktury a je tedy považována za jakýsi poplatek za užívání pro řidiče. Ti, kteří musejí vyjíždět na delší trasy, způsobují větší opotřebení silnic, a proto platí vyšší spotřební daň. Ale s nově přicházející technologií, která šetří palivo i životní prostředí, kdy mohou spotřebitelé nakupovat daleko méně paliva, zatímco beze změny využívají národní silnice (a opotřebovávají je), je prospěšnost této daně jako spravedlivý poplatek za užití ponížena.

Dokud nebudou rozšířeny jiné metody platby jako mýtné, nebo “daň z procestovaných mílů”, zůstane spotřební daň tou nejrealističtější metodou zpoplatnění uživatelů i s nespravedlivým rozložením vůči užítku, který jim plyne z národní dopravní infrastruktury.

4.3.4 Příjem a stabilita

Spotřební daně mají tendenci růst velmi pomalu, což z nich činí nedostatečný zdroj příjmu pro dlouhé období. Nicméně státy se stále víc obracejí na spotřební daně (převážně daň z cigaret) jako na alternativní prostředek. Neudržitelná povaha spotřební daně vychází primárně z jednotkové sazby. Z tohoto důvodu příjem roste pouze tehdy, když množství prodeje produktů podléhajících dani roste. Oproti tomu daň z prodeje roste tehdy, rostou-li ceny produktů, a to jako výsledek působící inflace. Pokud tedy cena produktu vzroste o 3% díky inflaci, daňový příjem z prodeje tohoto produktu naroste taktéž o 3%. Tenhle přírůstek ale není příjmem pro vládu, jelikož tenhle příjem zacílí výdaje za vyšší inflací nastavené ceny spojené s veřejnými službami.

Tedy, jestliže daň z benzínu je dvacet centů na galon, vláda obdrží pokaždé dvacet centů za každý prodaný galon, bez ohledu na to, co se stane s cenami benzínu a vládních služeb. Narušující inflace bude silně ovlivňovat schopnost vlády poskytovat konsistentní služby. Takovým příkladem je stát Virginia.

Virginia vybírá od roku 1987 17,5 centů za galon prodaného benzínu ve svém státě, reálná hodnota této spotřební daně díky inflaci výrazně poklesla. 17,5 centů, které dnes obyvatelé Virginie platí v podmínkách inflace, je ve skutečnosti o 16 centů nižší, než kterou platili, když byla tato sazba v roce 1987 prvně nasazena. Řečeno jinými slovy, dnešních 17,5 centů má stejnou kupní sílu jako mělo 33,5 centů v roce 1987. Inflace efektivně nabídla obyvatelům Virginie nezáměrný daňový 16 centový škrť, který má pro změnu silný efekt na státní příjem, tak jako na schopnost spotřební daně odradit od spotřeby. Vliv tohoto efektu je patrný v příjmech státu Virginia, jakožto podíl na její ekonomice v průběhu času. V roce 1987 je příjmový vrchol způsoben legislativními akcemi na zvýšení daňových sazeb z 11 na 17,5 centů za galon. Před a po tomto vrcholu lze předpokládat pokles příjmu způsobeny inflačními tlaky na reálnou daňovou sazbu. Většina státních spotřebních daní po celé zemi vykazuje podobné chování.

V některých případech pomalu rostoucí příjem ze spotřební daně může být způsoben také změnou chování v poptávce po produktu. Spotřeba cigaret má klesající tendenci, a to jednak díky narůstajícímu povědomí o negativním vlivu tabáku na lidské zdraví, a jednak vyšším cenám vytvářených spotřebních daní.

Spotřeba benzínu bude klesat, zatímco bude narůstat technologický pokrok alternativních zdrojů. Jestliže spotřební daně uspějí v “zastrašování” spotřebitelů, pak bude

jejich příjem do vládních pokladen nevyhnutelně klesat. Tyhle tři důvody spotřebního zdanění jsou tedy zcela neslučitelné.

4.4 Návrhy reforem pro spotřební daň

Ačkoliv zde existuje několik oprávněných důvodů k vybírání spotřební daně, její regresivita a nestabilní povaha vede k obezřetnosti a ke snaze nalézt řešení, jak tyto problémy vyřešit.

4.4.1 Redukce regresivity

Jak již bylo řečeno, spotřební daň díky své jednotkové sazbě je daleko více regresivní než běžné daně z prodeje. Jedním způsobem jak omezit regresivitu je začít vybírat tuto daň způsobem stejným nebo podobným tomu, kterým jsou vybírány běžné daně z prodeje. Daň založená na procentuálním odvodu z ceny by tak výrazně odlišila ceny běžných a prémiových značek a tím by zvýšila příjem z této daně od spotřebitelů, kteří by byli ochotni si prémiovou značku koupit.

Vybírání daně takovýmto způsobem by mělo však své problémy. Nezáleží, jestli je spotřebovaný alkoholický nápoj drahý nebo levný, jelikož oba mají ve své povaze způsobovat sociální nemoci. Proto by se s nimi mělo zacházet stejně a dbát hlavně na zdravotní osvětu a náhrady společenských nákladů. Ještě větší problém s procentuálními sazbami by nastal u benzínu, kdy jeho divoké a nepředvídatelné ceny by implikovaly v nešťastný vývoj státních příjmů.

Daleko vhodnějším řešením by byl lépe cílený přístup daňových úlev s minimalizovaným počtem vedlejších účinků na nízkopříjmové obyvatelstvo, který by tak kompenzoval efekty spotřební daně těch obyvatel, které si jej nemohou dovolit. To lze uskutečnit podporou daňových úlev při dani z prodeje nebo vylepšením státních daňových úlev daně z příjmu.

4.4.2 Vylepšení růstu příjmu

Kromě regresivity je další nevýhodou spotřební daně její nestálá povaha v produkovaných příjmech do státních pokladen. Pomalý růst příjmu je nevyhnutelný vedlejší účinek každé spotřební daně, jejíž úkolem je zmírnit spotřebu daných produktů. Vybírat daně

na základě jejich ceny tzn. procentuálními odvody by dočasně zvýšilo příjem z této daně v závislosti na inflačních změnách. I přes nárůst daňového příjmu nelze v dlouhém období jasně předvídat množství příjmů generovaných touto daní, jelikož změna ceny může značně ovlivnit poptávku po produktu.

V případě alkoholu a tabáku, u nichž nedochází k častým cenovým skokům, je způsob vybírání daně procentuální sazbou z ceny relevantní. Oproti tomu přizpůsobovat příjmy ze spotřební daně z paliv s cenami paliv se může jevit jako problém. Ceny benzínu byly během tří dekád velmi nestálé a docházelo i k ročním změnám o 30 až 40%. Takhle pomíjivá cena benzínu způsobuje problémy především proto, že příjem z této daně přechází na Fond pro správu silnic. Takže pokud ceny benzínu poklesnou a Fond pro správu silnic by byl závislý na procentuální sazbě z jeho cen, došlo by tedy k poklesu peněz v tomto Fondu. Mnoho států z tohoto důvodu v minulosti přešly od procentuálního výběru zpátky k jednotkové sazbě spotřební daně.

Nejracionálnějším způsobem, jak zvýšit a stabilizovat příjmy ze spotřebních daní, je ovlivnění daňových sazeb celkovou sazbou inflace. Inflace je daleko stabilnější a předvídatelnější ekonomická veličina než cena benzínu.

Další alternativou je samostatné rozhodnutí vládních činitelů, zda zvýšit daňovou sazbu nebo ne, a to v závislosti na potřebách státu. Například se státní vláda rozhodne, že potřebuje zvýšit sumu peněz na opravu silnic ve svém státě, zvedne sazby spotřební daně na benzín, bez toho, aniž by došlo ke krácení peněz v rozpočtech jiných úseků jako je vzdělání, veřejná bezpečnost atp. Takle možnost se jeví jako nejlepší řešení vyhnutí se nepředvídaným krátkodobým poklesům v rozpočtech dopravních fondů, i když mezi obyvatelstvem není zvyšování cen za pohonné hmoty tím nejoblíbenějším politickým krokem.

5 Komparace daňového mechanismu ČR a USA

Daňový systém České republiky je tvořen daňovou soustavou, kterou označujeme všechny daně, které se na daném území vybírají.⁹⁴

V České republice je daňový systém určen těmito daněmi:

- **Přímé**
 - z příjmu
 - daň z příjmů fyzických osob
 - daň z příjmů právnických osob
 - z majetku - daň z nemovitosti:
 - ze staveb
 - z pozemku
 - daň silniční
 - daň převodová - dědická
 - darovací
 - převod nemovitostí
- **Nepřímé** - ze spotřeby - univerzální
 - daň z přidané hodnoty
 - selektivní
 - spotřební - minerální oleje
 - alkohol
 - tabákové výrobky
 - clo
 - energetické daně - zemní plyn
 - uhlí
 - elektřina

Ve Spojených státech je daňový systém obdobný, ale výčet daní je daleko rozsáhlejší. Především obsah nepřímých daní zahrnuje daleko širší škálu objektů, jež podléhají zdanění a nejsou zachyceny v našem daňovém systému.

Jedinou nepřímou daní, která svou podstatou analogicky odpovídá české dani, je spotřební daň. Ta je ve Spojených státech oproti české daňové povinnosti rozšířena i na spotřebu elektrického proudu, kávy a ve většině státech také postihuje pivo a víno.

Naproti tomu Spojené státy nevybírají daň z přidané hodnoty ve smyslu, jakém jí vybírá Česká republika, ale zavádí tzv. daň z prodeje, která ale na rozdíl od DPH nepostihuje všechny spotřebitelské nákupy.

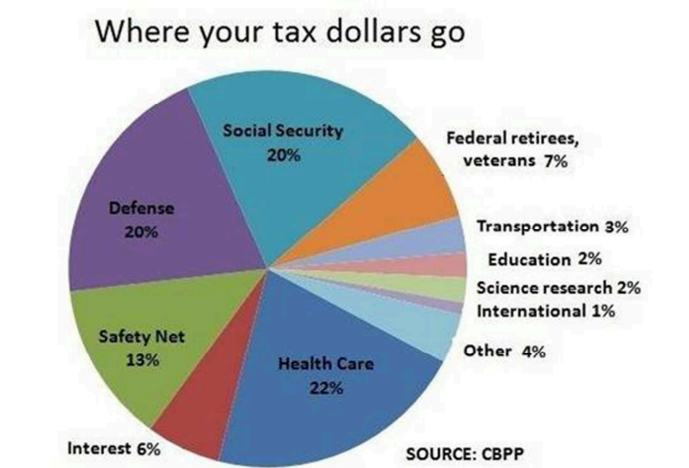
Konstrukční daňové prvky jsou v obou státech totožné. Americký daňový subjekt odpovídá české právní úpravě, tak jako předmět daně, který je v obou soustavách důchod, majetek nebo spotřeba.

⁹⁴ JÁNOŠÍKOVÁ, Petra, Petr MRKÝVKA a Ivan TOMAŽIČ. *Finanční a daňové právo*. Vyd. 1. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009, 525 s. ISBN 80-738-0155-8.

Daňová kvóta USA je na rozdíl od ČR jedna z nejnižších na světě a její skladba je velmi odlišná. Zatímco ve Spojených státech má značně nejvyšší podíl na daňové výnosnosti daň z příjmu fyzických osob, v České republice se kromě příjmových daní vysokým procentem podílí i DPH. To vychází především z principu existence této daně, která se na federální úrovni (což odpovídá výběru na území celé ČR) nevybírání.

Na rozdíl od ČR vybírají Spojené státy daně hned na několika úrovních. Česká republika určuje jednotnou sazbu platnou na celém jejím území, která je posléze rozdělena do jednotlivých typu rozpočtů, např. státního rozpočtu, rozpočtu krajů, fondů. Ve Spojených státech se na mnoha úrovních jednotlivé sazby liší, v jiných případech se nevybírají vůbec. Federální daně putují do společného státního rozpočtu a již dále nejsou přerozdělovány jednotlivým státům, lokalitám nebo obcím. Vybrané peníze se zpět ke státům a jeho obyvatelům dostávají v podobě výdajů na zdravotnickou péči, obranu státu atp. Daně vybírané na státní úrovni zůstávají v daném státě a místní samospráva rozhodne o jejich využití, případně se rozdělí do místních fondů a nadací.

Stejným způsobem dochází k přerozdělení vybraných daní na municipálních úrovních, kdy vybrané finanční prostředky zůstávají v místě výběru a jsou jimi financovány lokální výdaje. Nedochozí tedy k přesunu peněz mezi jednotlivými územními celky. Následující grafy zobrazují přerozdělení vybraných daní na české - státní a americké – federální úrovni. Oba státy využívají příjmy z daní především na platby sociálního pojištění a platby na zdravotní péči. Spojené státy na rozdíl od České republiky vydávají velký objem peněz na obranu státu, a to jak na území vlastního státu, tak především na zahraničních misích.

Obr. 5.1 Přerozdělování daní ve Spojených státech
Zdroj: nbcnews.com⁹⁵

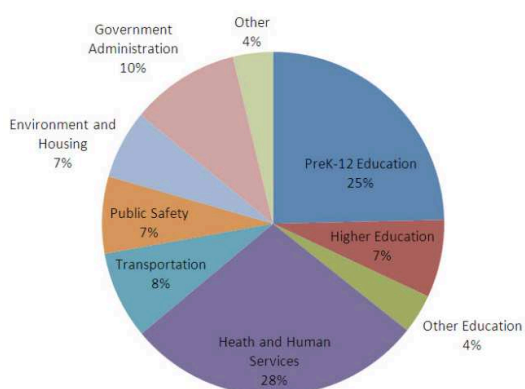
⁹⁵ NBCNEWS.COM. *Here's where your federal income tax dollars go* [online]. březen 2013 [cit. 2013-04-20]. Dostupné z: <http://www.nbcnews.com/business/economywatch/heres-where-your-federal-income-tax-dollars-go-654971>

Obr. 5.2 Přerozdělování daní v České republice
Z: BudováníStátu.cz⁹⁶

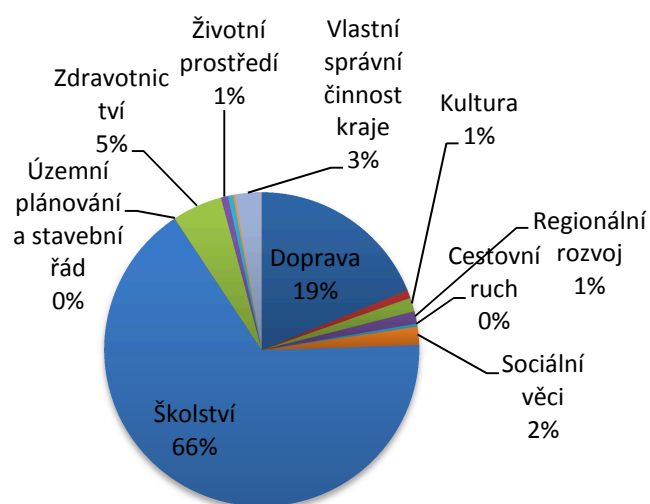
Jak již bylo uvedeno, federální daně se dále nerozdělují do nižších samosprávních celků, jak je tomu v ČR, kde do krajů a obcí přechází třetí nejvyšší částka. To je zapříčiněno daňovým systémem každého z amerických států, jehož daně slouží ku své vlastní potřebě. V České republice obdobně funguje systém místních poplatků regulovaný zákonem č.565/1990 Sb., o místních poplatcích, o jejichž vybírání rozhodují samy obce v rámci své samostatné působnosti.

Tento graf dále porovnává rozdělení příjmů z vybraných daní ve státě Pennsylvanie (státní úroveň vybíraných daní) a samosprávního celku Moravskoslezský kraj (daně, jež byly vybrány státem a přerozděleny krajům).

Obr. 5.3 Rozdělení příjmů z vybraných daní ve státě Pennsylvanie
Zdroj: The Pennsylvania Budget and Policy Center⁹⁷

⁹⁶ BUDOVANISTATU.CZ. Kam jdou moje daně? [online]. [cit. 2013-04-20]. Dostupné z: <http://www.budovanistatu.cz/bread>

Obr. 5.4 Rozdělení příjmů z vybraných daní v Moravskoslezském kraji
Zdroj: Moravskoslezský kraj⁹⁸

Oba územní celky vkládají největší podíl peněz do **rezortu školství**, ať už nižšího nebo vyššího stupně vzdělávání. Trend nejvyšších výdajů ve školství je rozšířen po celých Spojených státech, kde vzdělání, a převážně to nižší, hraje hlavní roli v přijímání finančních prostředků od státu.

Značný rozdíl lze spatřit v **kategorii zdravotnictví**, do kterého Pennsylvania vkládá druhý nejvyšší podíl ze svých daňových příjmů.⁹⁹ Jelikož ve Spojených státech neexistuje žádný federální systém nemocnic, je nutné, aby státy a města samy financovaly jejich provoz. Navíc po zdravotnické reformě prezidenta Obamy se výdaje státu na jednoho obyvatele výrazně navýšily. Nízké výdaje České republiky do oblasti zdravotnictví mají za následek slabší vybavenost a zastaralost především okresních nemocnic a postupné rušení městských poliklinik, které nejsou schopny zajistit pro svůj chod dostatečné finanční prostředky z jiných než státních zdrojů.

⁹⁷ THE PENNSYLVANIA BUDGET AND POLICY CENTER. *This Tax Day, Nearly All Working Pennsylvanians Are Paying Less* [online]. 15.4.2010 [cit. 2013-04-20]. Dostupné z: <http://pennbpc.org/tax-day-nearly-all-working-pennsylvanians-are-paying-less>

⁹⁸ MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ. *Závěrečný účet Moravskoslezského kraje za rok 2011* [online]. 22.10.2010 [cit. 2013-04-20]. Dostupné z: http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/fin_zu_2011.html

⁹⁹ AMERICAN ECONOMIC ASSOCIATION. *The Convergence between For-Profit and Nonprofit Hospitals in the United States* [online]. 2005 [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: http://www.aeaweb.org/annual_mtg_papers/2006/0106_0800_0204.pdf

Český kraj naopak velkou část přesunuje do **infrastrukturních fondů**, což je důsledkem především budování dálnice D1 a její spojky na polské hranice.¹⁰⁰

Legislativní proces je v obou státech obdobný, v obou případech výkonná moc navrhuje změny v daňové legislativě a posléze musí být odsouhlaseny oběma komorami vykonavatele legislativní moci ve státě, v případě Spojených států Kongresem, v České republice Parlamentem.

Správa daní je v obou státech vedena na státních i lokálních úrovních podle místní působnosti, Federální daně ve Spojených státech jsou vybírány a spravovány vládní organizací IRS, která spadá pod americké Ministerstvo financí. Tato organizace má po celých Státech hromadu poboček, na kterých mohou občané odevzdat daňová přiznání k určitým odvodům. Na státní úrovni funguje velké množství správních orgánů, které mají každý svou vlastní administrativu a procedurální pravidla.

Na rozdíl od Spojených států povinnosti a procedurální pravidla platné na celém území České republiky přesně vymezují daňové zákony, především zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, který upravuje postup správců daní, práva a povinnosti daňových subjektů a třetích osob, které vznikají při správě daní, a zákon č. 456/2011 Sb., o Finanční správě České republiky. Tento zákon vymezuje základní orgány finanční správy, které jsou oprávněny vykonávat správu daně. Patří mezi ně Generální finanční ředitelství, Odvolací finanční ředitelství a soustava finančních úřadů, která mají pravomoc vykonávat působnost na území vyššího územního samosprávného celku.

5.1 Komparace DPH (ČR) a daně z prodeje (USA)

Spojené státy nemají ve svém daňovém systému zavedenou daň z přidané hodnoty, tak jak je známá z českého i evropského daňového práva. Obchodníci v USA odvádějí tzv. daň z prodeje, která není upravena federální legislativou, nýbrž státní a místní. Podmínky pro odvádění takovéto daně jsou v českém i americkém státním právním systému obdobné. Tak jako v České republice je i v USA důležitá její mnohofázovost, což znamená, že se vyskytuje ve všech výrobních, produkčních i prodejních fázích vzniku výrobku. Tato nově vytvořená hodnota je předmětem základu této daně. Poslední nakumulovanou hodnotu platí poslední spotřebitel. U DPH dochází k postupnému výběru daně po částech v jednotlivých

¹⁰⁰ PR NEWSWIRE. *Public Education Finances: 2008* [online]. 28.6.2008 [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.prnewswire.com/news-releases-test/census-bureau-news----public-education-finances-2008-97302324.html>

fázích výroby a odbytu a daňový plátce má nárok na odpočet daňové povinnosti, kterou zaplatil jako úhradu na vstupu. Spojené státy uplatňují stejný princip kumulace daňových procent s tím rozdílem, že obvykle bývají jednotlivé daňové sazby v různých fázích odlišné. Vždy zaleží na tom, odkud je zboží nakupováno. Zatímco v ČR je nákup výrobků, zboží či polotovarů zatíženo stejnou daňovou sazbou, může ve Spojených státech vzniknout situace, kdy je výrobek prodán konečnému spotřebiteli bez jakékoliv přidané hodnoty.

Sazby daně se liší stát od státu federace. V České republice je zavedena snížená sazba daně, která se podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, přílohy č.3 aplikuje na vybrané komodity, mezi nimž jsou i potraviny, na které se i po celých Spojených státech vztahují nižší sazby a ve většině případů jsou úplně osvobozeny od placení daně z prodeje. Ve většině amerických států podléhají osvobození od daně i léky na předpis, které jsou v ČR daněny také nižší sazbou. Do snížené sazby DPH se podle zákona řadí spousta dalších komodit, které ve Spojených státech podléhají standardnímu zdanění. Ale vzhledem k tomu, že sazby v některých státech dosahují maximálně třetinových hodnot české úrovně DPH (a to i v případě celkového odvodu společně s municipálními sazbami), je i koncová cena daleko nižší než v České republice i po zařazení do komodit se sníženou sazbou daně. To by mohlo implikovat do ponětí levnějších spotřebitelských cen. Ovšem nízká úroveň daně je v tomto případě minimálním faktorem ovlivňujícím cenu potravin a dalších komodit, na rozdíl od ČR, kde spotřebitelské ceny vzrostly o 1,3% jako čistý důsledek jednoprocentního nárůstu DPH na začátku roku 2013.¹⁰¹ Spojené státy zaznamenaly cenový nárůst ve fiskálním roce 2012 až o 5%, nicméně k němu nedošlo změnou vnitřní daňové politiky USA, nýbrž děním na světových trzích.¹⁰²

Díky velké závislosti příjmů z DPH na rozpočtech českého státu, krajů i obcí je každá změna daňových sazeb spotřebiteli značně vnímána. Na druhou stranu procentní nárůst daně vede ke zvyšování tohoto příjmu a k zajištění vyšších výdajů ve prospěch veřejných služeb.

Ve Spojených státech se místní rozpočty neopírají o daň z prodeje, tudíž změny v sazbách, potažmo jejich nízké (místy nulové) hodnoty, nemají rozhodující vliv na

¹⁰¹ BUSINESSINFO.CZ. *Indexy spotřebitelských cen – inflace (leden 2013)* [online]. 12.2.2013 [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/indexy-spotrebitelskych-cen-inflace-leden-2013->

¹⁰² FORBES. *Why Are Food Prices So High?* [online]. 15.3.2012 [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.forbes.com/sites/steveodland/2012/03/15/why-are-food-prices-so-high/>

rozhodování samospráv o výdajích veřejných správ. Daleko větší roli zde hraje především daň z příjmu fyzických osob nebo daň spotřební.

DPH je podle platné legislativy povinen odvádět ten, kdo vyhovuje podmínkám uvedených v zákoně č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, § 5 a 6. Plátcem DPH se může osoba povinná k dani stát i dobrovolně. Ve Spojených státech je každý, kdo má v úmyslu vykonávat podnikatelskou činnost, ať už ve formě samostatně výdělečné nebo prostřednictvím obchodní společnosti, povinen nahlásit tuto skutečnost na příslušný státní orgán.¹⁰³ Osoba v USA tedy podniká buď po svém SSN (Social security number) - číslem sociálního pojištění (které je unikátní a je srovnatelné s českým rodným číslem), nebo pod tzv. EIN - Employer Identification Number, obdobou daňového identifikačního čísla, které mu bude přiřazeno státním orgánem – pobočkou IRS. Jestliže má americký podnikatel v úmyslu prodávat fyzické zboží, pak se musí zaregistrovat u IRS k dani z prodeje, tzv. sales tax permit. Obsah tohoto dokumentu, jeho doba platnosti a výjimky z placení daně se liší stát od státu. Zde opět hraje hlavní roli státní resp. municipální právo, na rozdíl od českého práva, které aplikuje své normy na celém území státu jednotně. Proto na českém území nedochází k problémům, které nastávají na americkém trhu, kde se setkává více sazeb.

Předmět daně je na americkém území vymezen poněkud odlišněji než v českém právu, kde je vytýčení daleko širší. Základními rozdíly je především zahrnutí služeb, převodu nemovitostí a pořízení zboží z jiného státu a úplatu uskutečněné v tuzemsku do předmětu daně v české úpravě. Ve Spojených státech dochází k úplnému danění služeb jen v ojedinělých případech (pouze Hawaii, Jižní Dakota a Nové Mexiko). Jedná se především o služby spotřebovány jednotlivci, oproti tomu služby v rámci podnikatelských aktivit dani nepodléhají z důvodu potencionálního nárůstu koncových spotřebitelských cen. V českém právu se zdanitelným plněním rozumí služby, tedy poskytování činnosti nebo hmotně zachytitelných výsledků činnosti uskutečněné v tuzemsku při podnikání, včetně převodu nebo využívání práv.

Pro převod nemovitosti se ve Spojených státech využívá konkrétní daň, a to daň převodová (Transfer tax), případně daň z mezigeneračních převodů (Generation-skipping transfer Tax).

¹⁰³ PODNIKANI V USA. [online]. 22.8.2011 [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.podnikanivusa.com/>

Důležitým rozdílem mezi českým právem a americkou legislativou pro určení daně je zahrnutí nákupu zboží za hranicemi státu v rámci EU.¹⁰⁴ Podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, který implementoval předpisy Evropské unie, je předmětem daně pořízení zboží z jiného členského státu Evropské unie osobou, které je povinna k dani v rámci své ekonomické činnosti, a nebo právnickou osobou, která je nepovinnou osobou k dani. Naopak ale pokud se jedná o pořízení zboží, které je v České republice osvobozeno od daně, je pořízeno osobou, která není plátcem daně a jeho hodnota nepřesáhne zákonnou částku, pak toto zboží nepodléhá zdanění. Nicméně osoba, která takto pořídí zboží, se může dobrovolně rozhodnout, že toto zboží vystaví zdanění. To znamená, že pokud bude plátcem dodáno zboží plátcem z Německa, nebude německý plátec uplatňovat svou domácí DPH, ale český plátec uplatní DPH na výstupu se sazbami České republiky, což mu zajišťuje odpočet na vstupu. Tenhle princip funguje i na druhou stranu, kdy český plátec poskytuje zboží či služby do zemí EU. Český plátec tedy neuplatní daň na výstupu a příjemce v EU si daň podle svých místních sazeb vyměří.

Ve Spojených státech daň mezi jednotlivými státy federace neexistuje. To znamená, že jakýkoliv prodej přes hranice nepodléhá zdanění, a to ani to zboží, jenž potřebuje osoba k vykonávání své ekonomické činnosti. Nicméně tak jako ve Spojených státech existuje určitá iniciativa za sjednocení právních norem, potažmo sazeb daně z prodeje, existuje i v rámci EU, po již harmonizovaném právním základu daně, snaha o jednotné sazby daně.

Podstatný rozdíl v obou daňových systémech lze najít v uplatnění tzv. odpočtu daně. Odpočet daně znamená, že obchodník odvádí daň z výstupů, jež mu vznikly jeho ekonomickou činností. Jinak řečeno, obchodník odvádí státu procentuální sazbu ze všech prodaných jednotek.

V České republice rozdíl daní na výstupu a vstupu odpovídá daňové povinnosti, kterou je pak obchodník nucen odvést státu. Oproti tomu ve Spojených státech neexistuje u daně z prodeje tento odpočet daně.¹⁰⁵ Nevyužívá se tedy daň na vstupu, která je obsažena v částkách za vstup zboží. Existují však zde tzv. odpočty z federální daně z příjmu. Jednotlivci mohou od své federální daně z příjmu odpočíst buď státní a lokální daň z příjmu, nebo státní daň z

¹⁰⁴ MĚŠEC.CZ. *Jak je to s DPH při obchodu mezi státy Evropské unie* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.mesec.cz/dane/ekonomika/pruvodce/dph-pri-obchodu-mezi-staty-evropske-unie>

¹⁰⁵ IRS. *Sales Tax Deduction Calculator* [online]. 23.1.2013 [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.irs.gov/Individuals/Sales-Tax-Deduction-Calculator>

prodeje. Je tedy výhodou především pro obyvatele státu s nulovou sazbou státní daně z příjmu nebo pro ty, jejichž daň z prodeje je vyšší než státní daň z příjmu. Metody odpočtu jsou dvě a jednotlivci si mohou zvolit jednu z nich:

- metoda skutečných výdajů - celková částka daně z prodeje, kterou jednotlivci zaplatili v rámci svých nákupů, a je dokazatelná z účtenek, jež jsou v této metodě jednotlivci povinni si uchovávat,
- metoda dobrovolného odpočtu - využití tzv. kalkulátoru daně z prodeje, který provozuje IRS na svých webových stránkách, plus daň z prodeje za nákup nebo pronájem automobilu, lodě, letadla a nákupu za účelem přístavby a renovace domu.

5.2 Komparace spotřební daně

Na rozdíl od České republiky, kde je spotřební daň uvalena na pouze na minerální oleje, tabákové výrobky, alkoholické nápoje, podléhá ve Spojených státech zdanění daleko více komodit. V celkové výnosnosti ale odpovídají tyto tři komodity podléhající dani ze spotřeby v České republice nejdůležitějším komoditám ve Spojených státech.

V současné době se v České republice podle Zákona č.353/2003 Sb., o spotřebních daních vybírají tyto daně ze spotřeby:

- daň z minerálních olejů
- daň z lihu
- daň z piva
- daň z vína a meziproductů
- daň z tabákových výrobků

Důvody pro vybírání daně jsou v obou státech stejné – jedná se především o důvod fiskální, jelikož tyto daně zaručují stabilní a lehce odhadnutelný příjem do státním (federálních, státních, lokálních) rozpočtů.

V případě České republiky je tento důvod navíc navyšován dvojitým zdaněním, ke kterému dochází při aplikaci DPH na tyto komodity. Oba státy se také vybíráním daně ze spotřeby snaží minimalizovat spotřebu a její negativní dopady na společnost.

Ve Spojených státech se stejně jako daň z prodeje zdaňuje na více úrovních. Kromě státní a lokální, jež je zdaňována daň z prodeje, obsahuje spotřební daň i legislativa na federální úrovni s povinností odvádět státu zákonem stanovenou daň.

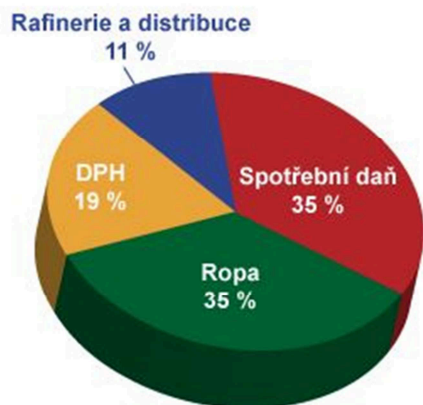
Plátcí daně jsou v obou případech právnické a fyzické osoby, které vyrábí, prodávají nebo jinak distribuují předměty určené k dani. Tak jako v České republice je daň součástí ceny placené spotřebiteli. Sazby daně jsou taktéž kalkulovány na množství komodity, kromě cigaret, jejichž výpočet je v českém daňovém právu rozdělen na procentuální a pevnou část sazby.

Podle výše uvedených skutečností je patrné, že systém zdaňování spotřební daní ve Spojených státech je obdobný jako v České republice. Obě země se liší jen sazbami, které jsou na rozdíl od Spojených států v České republice jedny z nejvyšších v rámci zemí OECD. Díky obrovské spotřebě převážně paliv je tato daň považována za jednu z hlavních, jež se podílí svými příjmy na státních rozpočtech.

Velký rozdíl je však ve využívání těchto příjmů v obou zemích. I přes šířenou osvětu, která zde funguje, jsou to hlavně Spojené státy, které využívají těchto prostředků na financování negativních efektů vykazovaných zdaňovanými komoditami. Velký podíl na tom má především systém státním a federálních daní, která umožňuje efektivně alokovat vybrané peníze a fundovat tak potřebné aktivity ve státě. Peníze, které se vyberou pomocí této daně od podnikatelských subjektů, jsou zpětně vloženy do potřeb obyvatel. V tom lze zhlédnout základní nedostatek výběru spotřební daně v České republice. Pro srovnání jeden příklad z financování infrastruktury: v USA přechází 99% vybraných peněz ze spotřební daně do Fondu pro správu silnic, v České republice je to pouze 9,1%.¹⁰⁶ I když spotřební daň na minerální oleje v České republice vynesla ročně kolem 80 miliard korun, je Státní fond dopravní infrastruktury neustále nucen doplňovat svůj rozpočet o státní příspěvky a evropské dotace. Zvýšení ceny benzínu či nafty by tak problém s nekvalitní infrastrukturou nevyřešilo.

Graf zobrazuje strukturu spotřební ceny benzínu (nafty) a výše náležitosti do veřejných rozpočtů České republiky.

¹⁰⁶ SILNICE ŽELEZNICE. „Výnosy z dopravy investujeme zpět do systému,“ rozhovor s dopravním expertem Ing. Pavlem Švagrem, CSc. [online]. 18.7.2012 [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.silnice-zeleznice.cz/clanek/vynosy-z-dopravy-investujeme-zpet-do-systemu-rozhovor-s-dopravnim-expertem-ing-pavlem-svagrem-csc/>

Obr. 5.5 Struktura spotřební ceny benzínu v ČR
Zdroj: peníze.cz¹⁰⁷

Sazba spotřební daně je pevnou složkou ceny paliva a je stanovena konkrétní sumou za litr. Spolu s DPH tedy tvoří spotřební daň polovinu výsledné ceny. Oproti tomu cena ropy jako vstupní výrobní komodity při výrobě benzínu se podílí jen třetinou v konečné spotřebitelské ceně. Tato skutečnost ukazuje na to, že při změně ceny ropy by nemuselo docházet k velkým skokovým změnám ceny benzínu, jak je tomu běžné v České republice.

Stejný problém nastává i v případě danění cigaret, kdy není jisté, zda zvýšení spotřební daně by mělo hlavní pozitivní vliv buď na zdraví obyvatel, a nebo na zdraví veřejných rozpočtů. V každém případě by zvýšení daně způsobilo na trhu zdražení této komodity a současně by vyvolalo další společenský problém a tím by byl nárůst ilegálního obchodu s cigaretami. Kuřáci ročně přinesou do státních rozpočtů padesát miliard korun, zatímco jejich léčba stojí jen šest miliard korun.¹⁰⁸

Zbytek vybraných příjmů by tak měl putovat do nemocnic, azylových domů nebo jiných zdravotnických zařízení, aby splnil zdravotní a preventivní účel spotřební daně. Nicméně k tomu nedochází a peníze z tohoto výběru daně přechází do úplně jiných rezortů.

¹⁰⁷ PENIZE.CZ. *Malé peníze: Proč stojí benzin a nafta tolik? Nejvíc na nich vydělá stát* [online]. 2.11.2011 [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.penize.cz/spotrebni-dane/223858-male-penize-proc-stoji-benzin-a-nafta-tolik-nejvic-na-nich-vydela-stat>

¹⁰⁸ PENIZE.CZ. *Kuřáci se státu vyplatí! Realita, nebo „ohlupující tabákonomika“?* [online]. 22.8.2011 [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.penize.cz/nakupy/218000-kuraci-se-statu-vyplati!-realita-nebo-ohlupujici-tabakonomika>

6 Závěr

Cílem této diplomové práce bylo provést seznámení s daňovou soustavou Spojených států amerických a zaměřit se na komparaci systému nepřímých daní České republiky.

V práci je poukazováno na to, že Spojené státy jsou známy svou nízkou daňovou kvótou a výkonnou ekonomikou, mají tedy jedno z nejnižších daňových zatížení ze zemí OECD. Vedle toho však americká daňová soustava patří k těm komplikovanějším. Navenek mohou USA působit homogenně, ale zdaleka tomu tak není. Některé státy federace mají vyšší daňové zatížení a některé se prohlašují za daňové ráje. Tím, že jednotlivé státy vybírají daně pod svou vlastní samosprávou, vzniká v rámci států konkurenční prostředí. Díky nižšímu daňovému zatížení a vyšší ekonomické vyspělosti USA jsou tak státy daleko flexibilnější a i ekonomicky výkonnější v porovnání se silně sociálně zaměřenou zemí Evropské unie, tedy i České republiky. Toho státy USA využívají k přilákání daňových poplatníků a jejich příjmů jako jsou důchody, obraty firem, dividendy a úroky. Těmito státy jsou převážně ty, které potřebují zvýšit svou atraktivitu z různých důvodů – klimatických, geografických, dopravních, typu osídlení, převažující ekonomické činnosti apod.

Velká část práce byla věnována analytickému výkladu dvou nepřímých daní soustavy USA, dani z prodeje a dani spotřební. Na příkladu továrny na výrobu nábytku byl popsán odlišný způsob fungování daně z prodeje ve srovnání s principy daně z přidané hodnoty (VAT). Kaskádovité daňového zatížení díky principu daně z prodej a neexistující možnosti odečtu daně na vstupu způsobuje násobné zdanění – jednou při velkoobchodní transakci a podruhé při samotném prodeji, a je to právě zákazník, na kterého se nashromáždí daň z prodeje z dřívějších stádií prodeje-nákupu a na který je nejvíce výslednou daní zatížen.

Závěrečná kapitola práce je zaměřena na jednoduchou elementární komparaci amerického daňového systému nepřímých daní se stavem daňové politiky České republiky, jejíž koncepce je příkladem daňových soustav ve většině států EU. Ještě na počátku 60. let bylo daňové zatížení EU a USA na přibližně stejné úrovni, dnes je rozdíl v daňovém zatížení těchto dvou oblastí více než 10%ních bodů. Otázkou je, co zapříčinilo prudký nárůst daňového zatížení v EU oproti USA v období posledních 40 let, resp. které typy daní k tomuto nárůstu nejvíce přispěly a přispívají. Záměrem této práce nebyla v žádném případě detailní analýza, která by taxativně pomocí různých metod komparativní analýzy, syntézy a

matematicko-statických metod rozkladu podala jasný výklad zjištění, která z daní nejvíce přispívá k rozdílnému daňovému zatížení České republiky (potažmo EU) a USA. Na některých příkladech je uvedeno a jasně deklarováno, že ač je podstata nepřímých daní v obou zemích podobná, skutečná realizace správy výběrů těchto daní včetně podílů nepřímých daní na celkovém daňovém výběru obou států je značně rozdílný.

Zajímavým zjištěním bylo porovnání podílů přímých a nepřímých daní na celkových daňových výběrech v České republice a USA. Největší daňový výnos americké federace v průměrné 50% celkových daňových výnosů plyne z daní z příjmu. Dominantní podíl mají především daně z příjmu fyzických osob, které do federálního rozpočtu přinášejí kolem 41% z celkového příjmu. Druhé místo s necelými 40% náleží příjmům sociálního pojištění. Podíl nepřímých daní, které především v evropských státech hrají v rozpočtech zemí významu roli, dosahuje pouze 10%.

Dalším poznáním byla možnost každého státu uplatňovat jiné nepřímé daně. Oproti České republice a zemím Evropské Unii není v USA zavedeno DPH. Tuto roli plní v americkém daňovém systému daň z prodeje. Vedle toho má spotřební daň podobný charakter a způsob výběru jako je zakotveno v českém daňovém systému. Seznam zdaněných komodit se v jednotlivých státech USA často mění, stejně jako daňové kvóty této daně uvalené na jednotlivé komodity. V současné době čelí spotřební daně mnoha strukturálním problémům, které ohrožují jejich budoucí existenci.

Jak bylo již několikrát zmíněno, daňové zatížení USA je v rámci zemí OECD jedno z nejnižších a je založeno především na nízké daňové povinnosti spojené s vysokou platební morálkou daňových poplatníků. Nízká úroveň daňového zatížení nicméně souvisí s nízkou kvantitativní úrovní poskytovaných veřejných služeb a výdajů. To znamená, že v případě nemoci, mateřské dovolené či penze se musí občan spolehnout sám na sebe. S těmito podmínkami také souvisí vysoký počet lidí mimo systém zdravotního pojištění, který byl pro Spojené státy po dlouhou dobu typickým rysem. Teprve za vlády prezidenta Baracka Obamy a přijetí jeho zdravotní reformy, která, kromě zákazu zdravotním pojišťovnám odmítat klienty na základě předem známých zdravotních komplikací, zavádí povinné zdravotní pojištění. Nicméně v blízkém horizontu se nedá očekávat větší změna v daňové struktuře. Daňoví poplatníci jsou často podezíraví, že jejich daňové zatížení vzroste s novou daní a jsou tedy spokojeni s aktuální situací. Není také nemožné, a v případě VAT velmi běžné, že vzroste-li sazba daně jednou, pravděpodobně se bude měnit i později. Dalším důvodem, proč

tak brzo pravděpodobně nedojde ke sjednocení státních daní na úroveň federální je tradice. Státy mezi sebou udržují jakousi konkurenci, která by zrušením jimi vybíraných daní a vpádem jednotných federálních daňových zákonů pozbyla své podstaty. Bude jistě zajímavé další vývoj amerického daňového systému v kontextu s vývojem daní v EU sledovat a porovnávat dopady případných změn na obyvatelstvo i korporátní sféru na obou kontinentech.

7 Seznam použité literatury

Knižní a časopisecké prameny

BROWNLEE, W. *Federal taxation in America: a short history*. Vyd. 2. New York, NY: Cambridge University Press, 2004, 288 s. ISBN 05-215-4520-X.

Daňové zákony: v úplném znění k 1.1.2013 : s přehledy změn : daně z příjmů, rezervy pro zjištění základu daně z příjmů, daň z přidané hodnoty, spotřební daně, ekologické daně, o povinném značení lihu--, daň silniční, daň dědická, darovací a z převodu nemovitostí, daň z nemovitostí, daňový řád, přehled smluv o zamezení dvojího zdanění /. Olomouc: ANAG, 2012-, sv. Daně (ANAG). ISBN 978-80-7263-791-1.

JÁNOŠÍKOVÁ, Petra, Petr MRKÝVKA a Ivan TOMAŽIČ. *Finanční a daňové právo*. Vyd. 1. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009, 525 s. ISBN 80-738-0155-8.

LÁCHOVÁ, Lenka. *Daňové systémy v globálním světě*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2007, 271 s. ISBN 978-80-7357-320-1.

TYSON, Eric. *Taxes 2007 for dummies*. Vyd. 1. Indianapolis, IN: Wiley Pub., Inc, 2006, 530 s. ISBN 04-700-7901-0.

Právní akty České republiky

Zákon č.565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č.353/2003 Sb., o spotřebních daních

Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty

Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 456/2011 Sb., o Finanční správě České republiky

Internetové zdroje

AMERICAN ECONOMIC ASSOCIATION. *The Convergence between For-Profit and Nonprofit Hospitals in the United States* [online]. 2005 [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: http://www.aeaweb.org/annual_mtg_papers/2006/0106_0800_0204.pdf

AMERICAN PETROL INSTITUTE. *Motor Fuel Taxes* [online]. duben 2013 [cit. 2013-04-20]. Dostupné z: <http://www.api.org/Oil-and-Natural-Gas-Overview/Industry-Economics/Fuel-Taxes.aspx>

Background paper [online]. 2007 [cit. 2013-04-11]. ISSN 1527-0408. Dostupné z: <http://financecommission.dot.gov/Documents/Tax%20Foundation%20paper%20on%20Gas%20Tax.pdf>

BEAVERS, James A. EGTRRA and JGTRRA Tax Rates Extended for Two Years in Lame Duck Session. [online]. 2.1.2011 [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: http://www.aicpa.org/publications/taxadviser/2011/february/pages/taxtrends_feb2011-story-01.aspx

BUDOVANISTATU.CZ. *Kam jdou moje daně?* [online]. [cit. 2013-04-20]. Dostupné z: <http://www.budovanistatu.cz/bread>

BUSINESSINFO.CZ. *Indexy spotřebitelských cen – inflace (leden 2013)* [online]. 12.2.2013 [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/indexy-spotrebitelskych-cen-inflace-leden-2013->

CBP. *About Border Security* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: http://www.cbp.gov/xp/cgov/border_security/bs/

CENTER ON BUDGET AND POLICY PRIORITIES. *Amazon's Arguments Against Collecting Sales Taxes Do Not Withstand Scrutin* [online]. 29.11.2010 [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.cbpp.org/cms/index.cfm?fa=view&id=2990>

CITIZEN FOR TAX JUSTICE. *Who pays Taxes in America?* [online]. 4.4.2012 [cit. 2013-04-10]. Dostupné z: <http://www.ctj.org/pdf/taxday2012.pdf>

ECONOMY WATCH. *Excise in the United States (USA)* [online]. 14.10.2010 [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.economywatch.com/tax/united-states/excise.html>

FEDERATION OF TAX ADMINISTRATORS. *2013 State Sales Tax Holidays* [online]. 8.3.2013 [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: http://www.taxadmin.org/fta/rate/sales_holiday.html

FORBES. *Why Are Food Prices So High?* [online]. 15.3.2012 [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.forbes.com/sites/steveodland/2012/03/15/why-are-food-prices-so-high/>

FOX, William F. *History and Economic Impact*. [online]. [cit. 2013-04-10]. Dostupné z: <http://bus.utk.edu/cber/staff/mnmecon338/foxipt.pdf>

GLOBAL TOBACCO FREE KIDS. *State Tobacco Taxes* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: http://www.tobaccofreekids.org/what_we_do/state_local/taxes/

HACKER a Paul PIERSON. *Abandoning the Middle: the Bush Tax Cuts and the Limits of Democratic Control*. [online]. 2005, roč. 3, č. 1 [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.jstor.org/discover/10.2307/3688109?uid=3737856&uid=2&uid=4&sid=21101907661911>

IRS. *About IRS* [online]. 2013 [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.irs.gov/uac/About-IRS>

IRS. *Sales Tax Deduction Calculator* [online]. 23.1.2013 [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.irs.gov/Individuals/Sales-Tax-Deduction-Calculator>

ITEP. *Sales and Excise Tax* [online]. 20.5.2011 [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.itep.org/pdf/guide3.pdf>

ITEP. *Sales Tax Holiday: A Boondoggle* [online]. 2012 [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.itepnet.org/pdf/pb17hol.pdf>

MĚŠEC.CZ. *Jak je to s DPH při obchodu mezi státy Evropské unie* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.mesec.cz/dane/ekonomika/pruvodce/dph-pri-obchodu-mezi-staty-evropske-unie>

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ. *Závěrečný účet Moravskoslezského kraje za rok 2011* [online]. 22.10.2010 [cit. 2013-04-20]. Dostupné z: http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/fin_zu_2011.html

NBCNEWS.COM. *Here's where your federal income tax dollars go* [online]. březen 2013 [cit. 2013-04-20]. Dostupné z: <http://www.nbcnews.com/business/economywatch/heres-where-your-federal-income-tax-dollars-go-654971>

OECD. *Revenue Statistics* [online]. [cit. 2013-04-20]. Dostupné z: <http://stats.oecd.org/Index.aspx?QueryId=21699>

PENIZE.CZ. *Kuřáci se státu vyplatí! Realita, nebo „ohlupující tabáková ekonomika“?* [online]. 22.8.2011 [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.penize.cz/nakupy/218000-kuraci-se-statu-vyplati!-realita-nebo-ohlupujici-tabakonomika>

PENIZE.CZ. *Malé peníze: Proč stojí benzin a nafta tolik? Nejvíce na nich vydělá stát* [online]. 2.11.2011 [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.penize.cz/spotrebni-dane/223858-male-penize-proc-stoji-benzin-a-nafta-tolik-nejvic-na-nich-vydela-stat>

PODNIKANI V USA. [online]. 22.8.2011 [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.podnikanivusa.com/>

PR NEWSWIRE. *Public Education Finances: 2008* [online]. 28.6.2008 [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.prnewswire.com/news-releases-test/census-bureau-news----public-education-finances-2008-97302324.html>

SAGIT. *Daňový spravedlnost* [online]. 1.5.2004 [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: http://www.sagit.cz/pages/lexikonheslatxt.asp?cd=157&typ=r&levelid=DA_068.HTM

SILNICE ŽELEZNICE. „Výnosy z dopravy investujeme zpět do systému,“ rozhovor s dopravním expertem Ing. Pavlem Švagrem, CSc. [online]. 18.7.2012 [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.silnice-zeleznice.cz/clanek/vynosy-z-dopravy-investujme-zpet-do-systemu-rozhovor-s-dopravnim-expertem-ing-pavlem-svagrem-csc/>

STREAMLINED SALES TAX GOVERNING BOARD. *How many states have passed legislation conforming to the Agreement?* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: http://www.streamlinedsalestax.org/index.php?page=gen_3

TAX FOUNDATION. *State and Local Sales Tax Rates in 2013* [online]. 11.2.2013 [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://taxfoundation.org/article/state-and-local-sales-tax-rates-2013>

TAX FOUNDATION. *2013 State Business Tax Climate Index* [online]. 9.10.2012 [cit. 2013-04-10]. Dostupné z: <http://taxfoundation.org/article/2013-state-business-tax-climate-index>

TAX POLICY CENTER. *Wealth Transfer Taxes: What did the Economic Growth and Tax Relief Reconciliation Act of 2001 (EGTRRA) do to the estate, gift, and generation-skipping transfer taxes?* [online]. 21.7.2007 [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.taxpolicycenter.org/briefing-book/key-elements/estate/egtrra.cfm>

THE PENNSYLVANIA BUDGET AND POLICY CENTER. *This Tax Day, Nearly All Working Pennsylvanians Are Paying Less* [online]. 15.4.2010 [cit. 2013-04-20]. Dostupné z: <http://pennbpc.org/tax-day-nearly-all-working-pennsylvanians-are-paying-less>

TTB. About TTB [online]. 16.5.2012 [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.ttb.gov/about/index.shtml#Who>

ÚČETNÍ KAVÁRNA. *Daňový systém USA - I. část* [online]. 18.9.2009 [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.ucetnikavarna.cz/archiv/dokument/doc-d6810v9498-danovy-system-usa-1-cast/>

Internetové zdroje právních aktů států USA

ALABAMA DEPARTMENT OF REVENUE. *Sales & Use Tax* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://revenue.alabama.gov/salestax/faq.cfm>

ALASKA DIVISION OF COMMUNITY AND REGIONAL AFFAIRS. *Taxation and Assessment* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.commerce.state.ak.us/dca/LOGON/tax/tax-sales.htm>

ARIZONA DEPARTMENT OF REVENUE. *Transaction Privilege Tax (TPT)/Licensing* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.azdor.gov/Business/TransactionPrivilegeTax.aspx>

ARKANSAS DEPARTMENT OF FINANCE AND ADMINISTRATION. *Sales and Use Tax* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.dfa.arkansas.gov/offices/exciseTax/salesanduse/Pages/default.aspx>

CALIFORNIA STATE BOARD OF EQUALIZATION. *California City and County Sales and Use Tax Rates* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.boe.ca.gov/pdf/pub71.pdf>

COLORADO DEPARTMENT OF REVENUE. *Colorado Sales/Use Tax Rates* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.colorado.gov/cms/forms/dor-tax/dr1002.pdf>

CONNECTICUT DEPARTMENT OF REVENUE SERVICES. *Exemptions from Sales and Use Taxes* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.ct.gov/drs/cwp/view.asp?a=1477&q=269920>

DELAWARE DEPARTMENT OF FINANCE. *Gross Receipts Taxes* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: http://revenue.delaware.gov/services/Business_Tax/Step4.shtml

DISTRICT OF COLUMBIA OFFICE OF THE CHIEF FINANCIAL OFFICER. *Taxes* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://cfo.dc.gov/service/taxes>

FLORIDA DEPARTMENT OF REVENUE. *Florida's Sales and Use Tax* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: http://dor.myflorida.com/dor/taxes/sales_tax.html

GEORGIA DEPARTMENT OF REVENUE. *Sales tax* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: https://etax.dor.ga.gov/bustax_salestax.aspx

HAWAII DEPARTMENT OF TAXATION. *An Introduction to the General Excise tax* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: http://web.archive.org/web/20061216023735/http://www.hawaii.gov/tax/brochures/ge_bro.pdf

IDAHO STATE TAX COMMISSION. *Tax Rates And Overview* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://tax.idaho.gov/i-1109.cfm#sub13>

ILLINOIS REVENUE. *Tax Rates Database* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://tax.illinois.gov/Publications/taxratefinder.htm>

INDIANA DEPARTMENT OF REVENUE. *Sales Tax Information Bulletin* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.in.gov/dor/files/sib29.pdf>

IOWA DEPARTMENT OF REVENUE. *Iowa Sales Tax* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.iowa.gov/tax/educate/faqsales.html>

KANSAS DEPARTMENT OF REVENUE. *Local Sales Tax Information* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.ksrevenue.org/salesratechanges.html>

KENTUCKY DEPARTMENT OF REVENUE. *Sales & Use Tax* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://revenue.ky.gov/business/salesanduse.htm>

LOUISIANA DEPARTMENT OF REVENUE. *Sales Tax* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.revenue.louisiana.gov/sections/faq/default.aspx?type=GEN&cat=SLS>

MAINE REVENUE SERVICES. *Sales Tax Reference Guide* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.maine.gov/revenue/salesuse/reference-03.htm>

MARYLAND COMPTROLLER. *Sales and Use Tax* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: http://taxes.marylandtaxes.com/Business_Taxes/Business_Tax_Types/Sales_and_Use_Tax/

MASSACHUSETTS DEPARTMENT OF REVENUE. *A Guide to Sales and Use Tax* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.mass.gov/dor/individuals/taxpayer-help-and-resources/tax-guides/salesuse-tax-guide.html>

MICHIGAN DEPARTMENT OF TREASURY. *Use Tax* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.michigan.gov/taxes/0,1607,7-238-43529-155460--,00.html>

MINNESOTA HOUSE OF REPRESENTATIVES. *Local Sales Taxes in Minnesota* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.house.leg.state.mn.us/hrd/pubs/localsal.pdf>

MISSISSIPPI DEPARTMENT OF REVENUE. *Sales and Use Tax* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.dor.ms.gov/taxareas/sales/main.html>

MISSOURI DEPARTMENT OF REVENUE. *Sales/Use Tax* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://dor.mo.gov/business/sales/>

MONTANA DEPARTMENT OF REVENUE. *Sales Tax* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: http://revenue.mt.gov/forindividuals/taxes_licenses_fees_permits/salestax.mcp

NEBRASKA DEPARTMENT OF REVENUE. *Nebraska Sales and Use Tax* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.revenue.ne.gov/salestax.html>

NEVADA DEPARTMENT OF TAXATION. *About Taxes* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://tax.state.nv.us/About%20taxes%20and%20Faq.html#stinfo>

NEW HAMPSHIRE DEPARTMENT OF REVENUE ADMINISTRATION. *Overview of New Hampshire Taxes* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.revenue.nh.gov/faq/gti-rev.htm>

NEW JERSEY DEPARTMENT OF TREASURY. *Sales and Use Tax* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.state.nj.us/treasury/taxation/su.shtml>

NEW MEXICO DEPARTMENT OF TAXATION AND REVENUE. *Gross Receipts Tax* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.tax.newmexico.gov/All-Taxes/Pages/Gross-Receipts-Tax.aspx>

THE NEW YORK STATE DEPARTMENT OF TAXATION AND FINANCE. *Sales and use tax* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.tax.ny.gov/bus/st/stidx.htm>

NORTH CAROLINA DEPARTMENT OF REVENUE. *Sales And Use Tax Information* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.dornc.com/taxes/sales/>

NORTH DAKOTA DEPARTMENT OF TAXATION. *Sales Tax* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.nd.gov/tax/salesanduse/>

OHIO DEPARTMENT OF TAXATION. *Sales & Use Tax* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: http://www.tax.ohio.gov/sales_and_use.aspx

OKLAHOMA TAX COMMISSION. *Oklahoma Sales Tax Information and Rates* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.tax.ok.gov/salestax.html>

OREGON DEPARTMENT OF REVENUE. *Sales tax information* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.oregon.gov/DOR/Pages/salestax.aspx>

PENNSYLVANIA DEPARTMENT OF REVENUE. *Sales, Use And Hotel Occupancy Tax* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: http://www.portal.state.pa.us/portal/server.pt/community/sales,_use___hotel_occupancy_tax/14487

RHODE ISLAND DIVISION OF TAXATION. *Streamlined Sales Tax* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.tax.ri.gov/streamlined/>

SOUTH CAROLINA DEPARTMENT OF REVENUE. *Sales & Use Tax* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.sctax.org/Tax+Information/Sales+and+Use+Tax/default.htm>

SOUTH DAKOTA DEPARTMENT OF REVENUE. *Sales Tax* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.state.sd.us/drr2/businessstax/st/salestax.htm>

TENNESSEE DEPARTMENT OF REVENUE. *Sales & Use Tax* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.tn.gov/revenue/tntaxes/salesanduse.shtml>

TEXAS COMPTROLLER. *Local Sales and Use Tax* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.window.state.tx.us/taxinfo/local/>

UTAH STATE TAX COMMISSION. *Utah Sales & Use Tax Rates* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://tax.utah.gov/sales/rates>

VERMONT DEPARTMENT OF TAXES. *Major Vermont Taxes* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.state.vt.us/tax/majorvttaxessalesanduse.shtml>

VIRGINIA DEPARTMENT OF TAXATION. *Sales and Use Tax* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.tax.virginia.gov/site.cfm?alias=SalesUseTax>

WASHINGTON STATE DEPARTMENT OF REVENUE. *Retail Sales Tax* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://dor.wa.gov/content/findtaxesandrates/retailsalestax/>

WEST VIRGINIA STATE TAX DEPARTMENT. *My Taxes* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.wva.state.wv.us/wvtax/default.aspx>

WISCONSIN DEPARTMENT OF REVENUE. *Tax Rates* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://www.dor.state.wi.us/faqs/pcs/taxrates.html#txrate2>

WYOMING DEPARTMENT OF REVENUE. *Excise (Sales & Use) Tax Division* [online]. [cit. 2013-04-11]. Dostupné z: <http://revenue.wyo.gov/Excise-Tax-Division>

8 Seznam použitých zkratek

ARRA	<i>American Recovery and Reinvestment Act</i> Zákon o zotavení a reinvestování americké ekonomiky
CBP	<i>Customs and Border Protection</i> Celní úřad
DPH	Daň z přidané hodnoty
EGTRAA	<i>The Economic Growth and Tax Relief Reconciliation Act</i> Zákon o harmonizaci ekonomického růstu a daňových úlev
EIN	<i>Employer Identification Number</i> Identifikační číslo zaměstnavatele
FTA	<i>Federation of Tax Administrators</i> Federace daňových administrátorů
GRT	<i>Gross Receipts Tax</i> Daň z hrubého příjmu
IRS	<i>Internal Revenue Service</i> Finanční úřad pro výběr daní
ITEP	<i>The Institute on Taxation and Economic Policy</i> Institut pro daně a hospodářskou politiku
OECD	<i>Organisation for Economic Co-operation and Development</i> Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
SAFETEA-LU	<i>The Safe, Accountable, Flexible, Efficient Transportation Equity Act: A Legacy for Users</i> Zákon pro bezpečnou, odpovědnou a efektivní dopravu: Odkaz pro uživatele
SFDI	Státní fond dopravní infrastruktury
SSN	<i>Social security number</i> Číslo sociálního pojištění
SSTP	<i>The Streamlined Sales Tax and Use Tax Agreement</i> Dohoda o zjednodušení daně z prodeje a daně z užívání
TPT	<i>Transaction privilege tax</i> Transakční daňové výsady
TTB	<i>Alcohol and Tobacco Tax and Trade Bureau</i> Úřad pro zdanění a obchod s alkoholem a tabákem
VAT	<i>Value added tax</i> Daň z přidané hodnoty

9 Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- беру на ве́доміі, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že jeden výtisk diplomové práce bude uložen v Ústřední knihovně VŠB-TUO k prezenčnímu nahlédnutí a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 26. dubna 2013

.....
jméno a příjmení studenta

Adresa trvalého pobytu studenta:

Trojanovice 814
74401 Frenštát pod Radhoštěm

10 Seznam příloh

Příloha číslo 1: Daňové přiznání k místní a lokální dani z prodeje a dani z využívání ve státě New York

Příloha číslo 2: Daňové přiznání k federální spotřební dani